

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2023

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарьова, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 36 (80)

(огляд матеріалів ЗМІ за 4 – 10 вересня 2023 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	30
Міжнародна підтримка України	38
<i>Політико-правова допомога</i>	38
<i>Військова допомога</i>	44
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	47
Плани врегулювання. Переговорний процес	51
Плани повоєнного відновлення України	56
Коментарі європейських та американських політиків	63
Реакція представників української громадськості	82
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	85
Експертні оцінки	90
Додатки	100
<i>Додаток 1</i>	100
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №553/2023	100
<i>Додаток 2</i>	105
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №555/2023	105
<i>Додаток 3</i>	110
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №565/2023	110
<i>Додаток 4</i>	112
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №566/2023	112
<i>Додаток 5</i>	113
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №573/2023	113

Офіційна діяльність Президента України

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №553/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №555/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

Глава держави відвідав бойові бригади, які захищають Україну на Донецькому напрямку ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки на Донеччину Президент Володимир Зеленський побував у командних пунктах військових з'єднань, які боронять суверенітет і територіальну цілісність України у складі оперативно-тактичного угруповання «Донецьк».

Глава держави разом із командувачем морської піхоти й ОТУ «Донецьк» Юрієм Содолем і першим заступником міністра оборони Олександром Павлюком відвідав командні пункти 109-ї окремої бригади територіальної оборони, 110-ї окремої механізованої бригади імені генерал-хорунжого Марка Безручка, 36-ї окремої бригади морської піхоти імені контр-адмірала Михайла Білинського, 53-ї окремої механізованої бригади імені князя Володимира Мономаха, 59-ї окремої мотопіхотної бригади імені Якова Гандзюка, 79-ї окремої десантно-штурмової бригади, 37-ї окремої бригади морської піхоти, 38-ї окремої бригади морської піхоти.

Президент України заслухав доповіді командирів бойових бригад про оперативну ситуацію на фронті, взаємодію підрозділів у зоні відповідальності ОТУ «Донецьк», а також про статус виконання бойових завдань і рівень матеріально-технічного забезпечення.

Володимир Зеленський поспілкувався з командирами щодо проблемних питань, серед яких комбати найчастіше згадували дедалі більшу потребу в БПЛА та антидронових засобах, недостатнє комплектування підрозділів особовим складом та нестачу окремих типів боєприпасів.

Глава держави та військові обговорили створення допоміжної системи забезпечення бригад, яка візьме на себе менеджерські функції та вивільнить час командирів для бойової роботи. Також ішлося про способи підвищення мотивації воїнів.

Володимир Зеленський нагородив українських військових, які відзначилися в боях за Україну у складі ОТУ «Донецьк» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах робочої поїздки на Донеччину Президент України Володимир Зеленський вручив державні нагороди українським захисникам, які у складі оперативно-тактичного угруповання «Донецьк» відбивають вторгнення ворога.

Зокрема, з рук Володимира Зеленського орден «Золота Зірка» із присвоєнням звання Героя України отримав командир 36-ї окремої бригади морської піхоти Командування морської піхоти Військово-Морських сил Збройних Сил України полковник Віктор Сікоза.

Офіцер бере участь у захисті суверенітету й територіальної цілісності України з березня 2014 року, виконував бойові завдання під час Операції об'єднаних сил у Донецькій та Луганській областях, а з 25 лютого 2022 року бере участь у відбитті повномасштабного російського вторгнення. Зокрема, його підрозділ обороняв Маріуполь.

У квітні 2022-го Віктор Сікоза був призначений на посаду командира 36-ї ОБрМП. Під його керівництвом бригада виконувала бойові завдання на Херсонському напрямку, потім перейшла в оперативне підпорядкування командира ОТУ «Донецьк». Неодноразово полковник особисто очолював підрозділи бригади під час контрнаступальних дій.

Президент також нагородив орденами Богдана Хмельницького I-III ступенів, «За мужність» III ступеня та орденами княгині Ольги III ступеня захисників і захисниць, які проявили особисту мужність і самовіддано діяли, захищаючи суверенітет і територіальну цілісність України.

«Потужні люди, які захищають нашу державу. Шановні панове офіцери, солдати, – усі, хто захищає, ризикуючи собою, життя України. Я хочу вас усіх сьогодні привітати, подякувати вам, потиснути руки. Подякувати вашим батькам за те, що ви робите, за те, що ви є», – сказав Володимир Зеленський під час нагородження захисників.

Глава держави побажав військовослужбовцям здоров'я та якнайшвидшої перемоги. (...).

Президент відвідав стабілізаційні пункти, де допомагають захисникам, пораненим на Донецькому та Запорізькому напрямках ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки у прифронтові області України Президент Володимир Зеленський відвідав стабілізаційні пункти, де надають медичну допомогу військовослужбовцям, пораненим і травмованим на Донецькому та Запорізькому напрямках.

Зокрема, Глава держави побував у стабпункті 37-ї окремої бригади морської піхоти. Тут медики надають першу кваліфіковану допомогу після евакуації з поля бою бійцям, які зазнали поранень на Донецькому напрямку.

Кількість пацієнтів залежить від інтенсивності бойових дій. Інколи тут перебуває одночасно до 30 військовослужбовців із різними видами травм.

Володимир Зеленський також відвідав стабілізаційний пункт, який був розгорнутий від 450-го військового госпіталю ОУВ «Запоріжжя», ОСУВ «Таврія». Тут стабілізують стан поранених військових, за потреби – проводять невідкладні хірургічні втручання та готують бійців до подальшої евакуації.

Президент поспілкувався з пораненими воїнами та бойовими медиками, запитав про їхні нагальні потреби. (...).

За мужність, виявлену в захисті України, Президент вручив бойовим медикам і військовим, які проходять лікування, ордени «За мужність» III ступеня.

Сьогодні весь день із нашими воїнами; дуже корисно почути від тих, хто йде в бій, чого саме не вистачає – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні увесь день – із нашими воїнами. Бойові бригади на Донеччині. 109-та окрема бригада тероборони, 110-та окрема механізована, 36-та, 37-ма, 38-ма бригади наших морпіхів, 79-та ДШВ, 53-тя механізована, 59-та мотопіхотна. Кожна – потужна. Всіма пишаюся. І дякую вам за щирість, хлопці! Запорізький напрямок. 148-ма окрема артилерійська, 82-га ДШВ, 71-ша окрема єгерська бригада – дякую вам за службу! Всім!

Надзвичайно важливо – підтримати наших воїнів, поспілкуватися з комбригами, комбатами. Це дуже-дуже корисно – почути від тих, хто йде у бій безпосередньо, чого саме не вистачає, чого саме достатньо і що саме треба змінити. Все, про що говорили воїни, буде питаннями для учасників Ставки. Особливо щодо РЕБ – усе почули, хлопці.

Нагородив наших військових лікарів, подякував колективам стабпунктів – величні люди, рятують героїв, повертають життя, повертають силу. Справжній український характер, козацький, коли хлопці відновлюються після поранень і повертаються на позиції до своїх побратимів. І знову знищують окупанта. Честь дякувати таким воїнам!

Відзначив хоробрість наших бійців – понад 50 нагород. Вручив «Золоті Зірки» Героям України – майору Олегу Дмитруку, ДШВ, та полковнику Віктору Сікозі, морська піхота. Дякую, воїни!

Всі такі нагороди, усі відзнаки – це символи успіху України, докази сили, незламності нашого народу.

Слава всім, хто б'ється заради України! Усім, хто працює заради нашої української сили. Усім у світі, хто нам постійно допомагає! Хто з нами! І дякую за шеврони вам особисто, наші хлопці, дівчата – усі бійці, дякую за прапори сьогодні. Я буду все це берегти. (...).

Президент України побував у бригадах, які ведуть наступальні дії на Бахмутському напрямку ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах робочої поїздки на Донеччину Президент України Володимир Зеленський відвідав бойові бригади, які ведуть наступальні дії на Бахмутському напрямку.

Зокрема, Глава держави побував у розташуванні 93-ї окремої механізованої бригади «Холодний Яр», 28-ї окремої механізованої бригади імені Лицарів Зимового Походу та 92-ї окремої механізованої бригади імені кошового отамана Івана Сірка.

Президент зустрівся з командувачем Сухопутних військ Збройних Сил України, командувачем оперативно-стратегічного угруповання військ «Хортиця» Олександром Сирським і заслухав доповіді про оперативну обстановку в зоні відповідальності ОТУ «Лиман» та ОТУ «Соледар».

Володимир Зеленський докладно обговорив із комбатами проблемні питання та потреби підрозділів. Зокрема, йшлося про забезпечення артилерійськими снарядами, ракетами для фронтних систем ППО, евакуаційний транспорт та засоби РЕБ.

За мужність і самовідданість у захисті суверенітету й територіальної цілісності України Глава держави нагородив воїнів, які входять до складу ОСУВ «Хортиця», орденами Богдана Хмельницького I-III ступенів, «За мужність» II-III ступенів та орденами княгині Ольги.

«Маю честь сьогодні бути присутнім тут і подякувати вам від серця, від усього українського народу за вашу міцність, за те, що ви бороните нашу державу, наші кордони. За ваше життя, яке ви разом зі своїми побратимами віддасте за кожний клаптик нашої рідної незалежної землі. Вдячний за кожен день. Хочу побажати вам здоров'я і перемоги. Рідним, близьким – теплі вітання. Уклін батькам, що виховали таких справжніх українців, як ви. Слава Україні!» – сказав Володимир Зеленський під час вручення нагород.

Окреслили з воїнами кілька пріоритетних позицій; що треба зробити – зробимо – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Завершуємо цей день вже в столиці, у Києві.

Два дні – Донбас, Запорізька область. 13 бойових бригад.

Разом із генералами Сирським, Тарнавським, Содолем. Поспілкувалися з комбригами, з комбатами.

Нагородили наших воїнів. До речі, хлопці, усі шеврони додамо ось тут – ось така у нас нова дошка для шевронів. Хай кожен гість України, із якими я говорю у кабінеті, бачить, як Україна пишається своїми людьми!

Подякував бойовим медикам, нашим лікарям. Дуже важливо!

Велика гордість – наші воїни, які після поранень повертаються на позиції, до своїх побратимів.

Усі запити від воїнів будуть у вищих генералів, в урядовців, у наших міжнародників.

Буде нове постачання.

Дуже важливо – буде нове виробництво нашої зброї, окреслили з воїнами кілька пріоритетних позицій. Те, що треба зробити. Зробимо!

І завтрашній день.

Сьогодні вже підготувалися. Будуть події, важливі для України. Мають бути й рішення, важливі для України. (...).

Про внесення зміни до статті 2¹ Указу Президента України від 3 травня 2017 року № 126/2017: Указ Президента України №557/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Дбайте про державу, бережіть життя наших воїнів – Президент вручив погони генералів військовослужбовцям сил оборони та правоохоронних органів України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський присвоїв вищі військові та спеціальні звання та вручив погони військовослужбовцям сил оборони та правоохоронних органів України.

«У воєнної мотивації різні складові, але повага до кожного, справедлива оцінка заслуг та вдячність за бойовий результат – це такі складові мотивації, від яких залежить енергія інших її частин. Вищі військові та спеціальні звання, які були вам присвоєні, – це й свідчення поваги держави до кожного з вас, до вашої служби, це оцінка ваших заслуг і командирських якостей, і це й вдячність держави за ваші результати», – сказав Президент, звертаючись до військовослужбовців.

Глава держави розповів про свої нещодавні поїздки в розташування 13 бойових бригад, які захищають Україну від загарбників на Донецькому та Запорізькому напрямках. Як зауважив Володимир Зеленський, йому було важливо почути безпосередньо від воїнів про їхні потреби, щоб потім акцентувати на цих напрямках під час зустрічей із партнерами та у виробництві вітчизняної зброї.

«Розуміти настрій наших воїнів – це наш спільний обов'язок, обов'язок командирів усіх рівнів», – наголосив Президент.

За його словами, присвоєння високого звання накладає обов'язок завжди, за будь-яких умов, обставин, настроїв та ситуацій, вести людей до головної мети – до перемоги України.

«Завжди саме так, щоб воїни – всі ці хлопці й дівчата різного віку і різних поколінь – вас поважали, розуміли вас, а ви – їх. І дуже важливо, щоб кожен вважав за честь битися заради України поруч із вами», – зазначив Володимир Зеленський.

На прохання Президента присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять усіх героїв, які загинули в боротьбі за Україну.

«Ви – люди, які не відводять своїх очей, зустрічаючись поглядом із війною. Бережіть, будь ласка, життя наших воїнів, усіх солдатів, матросів, сержантів. Дбайте про державу, дбайте про наших воїнів. Я вам усім бажаю тільки одного – перемоги!» – сказав він.

Глава держави присвоїв звання генерал-майора та вручив відповідні погони начальнику Військової служби правопорядку у Збройних Силах України – начальнику Головного управління Військової служби правопорядку ЗСУ Володимиру Гуцолу, начальнику Військової академії (м. Одеса) Дмитру Делятицькому, командувачу військ оперативного командування «Північ» Сухопутних військ ЗСУ Дмитру Красильникову, командувачу Сил спеціальних операцій ЗСУ Віктору Хоренку.

(...). Звання коммодора Володимир Зеленський присвоїв першому заступнику начальника регіонального управління – начальнику штабу Морської охорони Адміністрації Державної прикордонної служби України Олександру Ніколаєнку.

Директору Державного бюро розслідувань Олексію Сухачову Глава держави присвоїв спеціальне звання генерал-майора ДБР.

Президент також присвоїв спеціальне звання генерала поліції третього рангу та вручив відповідні погони начальникові Департаменту кіберполіції Національної поліції України Юрію Виходцю, начальникові Департаменту патрульної поліції Національної поліції Євгенію Жукову, начальникові Департаменту кадрового забезпечення Національної поліції Сергію Кобцю та начальникові Головного управління Національної поліції в Херсонській області Ігорю Королю.

Президент про удар Росії по Костянтинівці: Перемогти російський терор – це спільне завдання всіх у світі ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Російські окупанти навмисно здійснили терористичну атаку на цивільні об'єкти в місті Костянтинівці на Донеччині через невдачі своїх військ на полі бою. На цьому наголосив Президент Володимир Зеленський під час зустрічі з представниками ЗМІ після переговорів із Прем'єр-міністром Данії Метте Фредеріксен у Києві.

«Черговий навмисний теракт Російської Федерації. Ми розуміємо, що там відбувається, із чого вони вдарили по нас. Вони завжди б'ють у цьому регіоні. А зараз вони навмисно прицільно вдарили по ринку», – зазначив Володимир Зеленський.

«Удар просто по ринку, по магазинах, по аптеці. Я багато разів був у Костянтинівці зі своєю командою, і хто знає це місце, чудово орієнтується, що це цивільне місце. Там і близько немає жодних військових частин», – додав Президент.

За його словами, коли на фронті відбуваються успішні наступальні кроки сил оборони України, росіяни завжди б'ють по цивільних громадянах і цивільних об'єктах – туди, куди можуть дістати їхні ракети чи артилерія.

Глава держави повідомив, що на місці тривають рятувальні роботи.

Володимир Зеленський висловив співчуття тим, хто втратив своїх рідних і близьких унаслідок цієї російської терористичної атаки.

Президент України наголосив, що перемогти російський терор – це завдання для всіх у світі. (...).

Від того, наскільки потужною буде співпраця України й Данії, залежатиме безпека всієї Європи – Володимир Зеленський після зустрічі з Метте Фредеріксен ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Прем'єр-міністром Королівства Данія Метте Фредеріксен, яка прибула до нашої країни з візитом.

Глава держави висловив подяку очільниці уряду Данії за допомогу Україні в захисті життів наших людей. Він нагадав, що нещодавно разом із першою леді України перебував з візитом у Данії, а сьогодні Метте Фредеріксен та її чоловік прибули до нашої країни та беруть участь у третьому Саміті перших леді та джентльменів.

«Це дуже цінно, коли між нашими державами є різні напрямки (співпраці. – Ред.) – оборонні, політичні, є економічна співпраця і є гуманітарна тема. Вдячний за всі прояви нашої співпраці особисто вам, Метте, і всій Данії», – сказав Володимир Зеленський під час спільної з Прем'єр-міністром Королівства Данія зустрічі з представниками ЗМІ за результатами переговорів у Києві.

Президент відзначив, що Данія вже надала Україні оборонну підтримку на понад 1,6 млрд дол. США, і сьогодні сторони обговорили новий, 12-й оборонний пакет, який готують на поточний місяць.

«У Данії триває тренування наших українських пілотів для F-16. Українські військові мають завдання якнайшвидше підготувати необхідну інфраструктуру в нашій країні. Це одне з ключових завдань, яке повинні зараз виконати сили оборони. Авжеж, за підтримки наших партнерів», – заявив Глава держави.

Під час переговорів співрозмовники приділили увагу розширенню можливостей щодо тренування та прискорення реальної інтеграції сучасних винищувачів у систему захисту України. Відбулося перше засідання робочої групи авіаційної коаліції за участю представника України.

Крім того, сторони обговорили співпрацю в напрямі розмінування.

«Щодо локалізації виробництва машин для розмінування – я сьогодні також порушував питання. Можливо, ми зможемо попрацювати в цьому напрямі з данськими компаніями», – повідомив Володимир Зеленський.

Він також запросив Данію й данські компанії взяти участь у Форумі оборонних індустрій, який відбудеться в Україні цієї осені.

«Від того, наскільки потужною буде наша співпраця, багато в чому залежатиме безпека всіх нас, усієї Європи», – наголосив Глава держави.

Володимир Зеленський також поінформував Метте Фредеріксен про ситуацію на полі бою та про постійні ракетні атаки Росії, зокрема на сільськогосподарську й портову інфраструктуру в південних областях України.

«Обговорили, як ми можемо захистити наші порти, захистити можливість працювати коридору життя – «зернового коридору», – зауважив Володимир Зеленський.

Президент також висловив подяку Данії за реалізацію проектів у Миколаївській області. Він відзначив, що незабаром саме в Миколаєві буде відкрито офіс Посольства Данії в Україні.

«Це надзвичайно важливий приклад. Реально вірець того, як солідарність здатна працювати заради відновлення нормального життя, заради захисту людей. Я дякую вам, Метте, і всім людям Данії за це лідерство», – сказав Глава держави.

Нікого не можна лишати наодинці з війною та її наслідками в розумі й душі – виступ Президента України на третьому Саміті перших леді та джентльменів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст виступу – за наведеним посиланням)

На Алеї сміливості в Києві відкрито іменну табличку Метте Фредеріксен ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський і Прем'єр-міністр Данії Метте Фредеріксен після завершення переговорів у Києві відкрили на Алеї сміливості, що на площі Конституції, іменну табличку, присвячену очільниці уряду Королівства Данія.

Глава Української держави нагадав, що на Алеї закарбовані імена тих, хто був з Україною та підтримував українське суспільство в складні часи повномасштабного російського вторгнення. Зокрема, Метте Фредеріксен відвідувала нашу країну у квітні 2022 року, а цьогоріч наприкінці січня разом із Володимиром Зеленським побувала на Одещині та Миколаївщині, над відновленням якої Данія взяла шефство.

Президент зазначив, що Україна стримала російську агресію завдяки силам оборони, українському народу та нашим партнерам.

«Я хочу подякувати Метте. Вона як лідер свого народу була з нами із самого початку цієї боротьби за свободу й незалежність. Прем'єр-міністр Данії була з нами у найважчі години. І це вже третій візит в Україну під час цієї війни», – додав він.

Глава держави наголосив, що результатом візитів Метте Фредеріксен завжди є конкретна підтримка України на полі бою, в економіці та гуманітарній сфері.

«Ми започаткували традицію на Алеї сміливості, щоб пам'ять про такі народи, такі суспільства й про лідерів, які об'єднують народи, не стерлася в історії, а була назавжди з нами. І це один з елементів вдячності України за те, що Метте та міцний народ Данії з нами із самого початку», – сказав Володимир Зеленський.

Обмеження проти українського експорту зараз – це масштабування руйнації, якої завдають російські терористи – звернення Президента України до учасників саміту Ініціативи Тримор'я ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст звернення – за наведеним посиланням)

Володимир Зеленський та Ентоні Блінкен обговорили подальшу підтримку України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із державним секретарем США Ентоні Блінкеном, який перебуває в нашій країні з візитом.

Глава держави докладно поінформував співрозмовника про ситуацію на фронті, а також про нагальні оборонні потреби українських захисників, зокрема в далекобійній зброї, артилерії та бронетехніці.

У цьому зв'язку було відзначено лідерські позиції США в забезпеченні комплексної військової, фінансової та гуманітарної підтримки.

З огляду на продовження ракетного терору з боку Росії було наголошено на необхідності зміцнення спроможностей України у ППО, адже створення надійного повітряного щита є запорукою розвитку економіки та збереження життів українців. (...).

«Я надзвичайно вдячний за те, що США є лідером в оборонних питаннях, забезпечують консолідовану міжнародну підтримку в наданні необхідної зброї. Український народ, Збройні Сили повністю це розуміють і щиро вдячні за це», – констатував він.

Володимир Зеленський зазначив, що для України є важливою допомогою Сполучених Штатів в енергетичному секторі, особливо напередодні зимового періоду. Під час зустрічі було детально обговорено подальші шляхи реалізації Української формули миру.

Президент висловив подяку за роль США в ухваленні декларації «Групи семи» про підтримку України та відзначив початок переговорів зі Сполученими Штатами щодо підготовки проекту відповідного двостороннього договору. (...)

Кожен прояв консолідації світу реально допомагає рятувати життя – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні важкий день. Станом на цей час у Костянтинівці Донецької області після удару російських терористів понад 30 поранених. 16

людей убиті. Мої співчуття всім, хто втратив рідних, хто втратив близьких! На місці удару працювали всі служби – розбирали завали, рятували людей.

Я вдячний усім у світі, хто засудив цей черговий прояв російського зла та підтримує Україну, наших людей. І дуже важливо, що відповіддю на російський терор була виключно ще більша консолідація світу. Кожен прояв такої консолідації реально допомагає рятувати життя.

Сьогодні в Україні, у Києві, – кілька вагомих міжнародних подій. Візити партнерів. Данія – Прем'єр-міністр Метте Фредеріксен. Сполучені Штати – держсекретар Блінкен. Перші леді та джентльмени держав-партнерів, які взяли участь у цьогорічному Саміті – і цей уже третій Саміт перших леді та джентльменів присвячений надзвичайно важливій і чутливій темі, а саме – тому, як проходимо через цю війну, як наші серця й душі переживають війну. Тому, як долати біль війни. Ментальне здоров'я, ментальна стійкість людей – це те, що потребує роботи так само, як і будь-який інший прояв нашої стійкості.

Сьогодні ж звернувся до лідерів – учасників саміту Тримор'я, великого регіону, який є одним із джерел європейської міцності. Балтійське море, Чорне та Адріатика – усі країни нашої частини Європи. Саміт відбувся в Румунії. Я закликав усіх наших партнерів, наших сусідів і надалі берегти єдність у Європі.

За цей день маємо нові оборонні домовленості. Нові політичні, гуманітарні домовленості. Готуємо й нову міжнародну комунікацію, щоб цей тиждень із погляду нашої зовнішньополітичної роботи ще додав активності. Щоб наші воїни, увесь наш народ відчували більше посилення. (...).

Президент представив нового міністра оборони України Рустема Умерова ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський офіційно представив керівництву Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України та керівникам відповідних підрозділів новопризначеного міністра оборони Рустема Умерова.

(...). Володимир Зеленський акцентував, що ключовим пріоритетом сил оборони України є український воїн. І якщо для його блага та сили потрібні конкретні зміни в діяльності сил оборони, то вони мають бути миттєвими всюди – від бюрократичних процедур, які забирають час та енергію наших воїнів, до забезпечення українських захисників і захисниць та підрозділів.

«Усе, що може бути оцифроване, має бути оцифроване. Кожна бюрократична процедура, яка може бути скасована, має бути швидко скасована. Кожна річ, яка може вберегти життя та здоров'я наших воїнів, має бути знайдена, поставлена українському війську. Потрібна нова філософія ставлення до українських воїнів: люди – це не витратний матеріал. Їхній час та сили – це цінність держави», – заявив він.

(...). Глава держави нагадав, що конкретне стратегічне завдання України – це повноправна інтеграція в НАТО.

«Україна вже де-факто є членом НАТО. І принаймні з нашого боку маємо зробити все, щоб і де-юре ми були членами НАТО. Це непросто, однак маємо зробити відповідні кроки», – наголосив він.

(...). Володимир Зеленський окремо наголосив на необхідності шанобливої, чіткої та вчасної комунікації з рідними воїнів, зокрема із сім'ями загиблих захисників України.

«Спілкуючись із різними бригадами, із різними нашими воїнами, ми часто бачили, як люди отримували нагороду, ще коли були живі. А в руки цю нагороду отримувала вже родина після смерті воїна. Це абсолютно несправедливо, і треба розв'язати це питання. Це не дрібниця, це деталь поваги», – пояснив він.

Президент наголосив, що продовження повномасштабної війни потребує нового рівня прозорості, адже українські воїни та суспільство мають довіряти всьому сектору оборони.

«Сьогодні суспільство перебуває в дуже складній емоційній ситуації. Максимальна прозорість і максимальне збереження довіри – це міцність для всього сектору. І це буде одним із пріоритетів міністра», – акцентував Володимир Зеленський.

Глава держави закликав нового очільника Міноборони робити швидкі конкретні кроки на шляху глибокого реформування відомства.

«Війна триває, і саме довіра – це те, що може зміцнити Міністерство. Нова політика Міністерства оборони України. На чолі з новим міністром оборони», – переконаний Президент.

«Бережіть, будь ласка, воїнів. Слава Україні!» – додав Глава держави.

Зі свого боку Рустем Умеров зазначив, що для нього найбільша честь стати міністром оборони в такий історичний для країни час.

«Я вдячний Президентові України за довіру. Україна поверне своє, і цього разу кожен метр і кожен сантиметр нашої землі буде під українським прапором», – сказав він.

Міністр наголосив, що його відомство має стати головною інституцією для координації сил оборони, а вся його діяльність повинна бути спрямована на посилення українських військових і забезпечення їх усім необхідним.

За словами Рустема Умерова, у напрямі міжнародної співпраці потрібно створювати нові партнерства, розширювати географію союзників, формувати нові регіональні й тематичні альянси.

Ще одним своїм пріоритетом новий міністр оборони назвав нульову толерантність до корупції та діджиталізацію, узгодження з міжнародними стандартами НАТО всіх процедур закупівель.

Міністр також наголосив на необхідності розвитку українського оборонного виробництва, яке МОУ всіляко підтримуватиме.

«Наш план – перемога. Маємо зробити все, щоб наблизити її якомога швидше», – резюмував Рустем Умеров.

Президент України у День воєнної розвідки: Завдяки розвідникам і всім нашим силам оборони й безпеки українці відчувають, що ми можемо здолати Росію (Президент України Володимир Зеленський).

У День воєнної розвідки України Президент Володимир Зеленський зустрівся з військовослужбовцями Головного управління розвідки Міністерства оборони України та вручив високі державні нагороди.

(...). Президент від себе особисто й від усіх українців висловив подяку військовим розвідникам за кожен день їхньої складної, небезпечної й такої важливої роботи, хоча про більшість її елементів говорити відкрито не можна.

«Дякую за вашу надзвичайну хоробрість у боях на передовій. За ваші операції, які ви проводите проти ворога – всюди, де це потрібно. Дякую за вашу допомогу іншим воїнам сил оборони й безпеки України – завжди, коли це потрібно. За допомогу й постачання зброї для України. Дякую за ваші блискучі операції в різних частинах світу, спрямовані виключно на інтереси України та українців», – сказав Володимир Зеленський.

Президент акцентував: наше суспільство пам'ятає всі здобутки українських розвідників – від Афганістану до Африки та на інших континентах – і вдячне за їхню роботу задля звільнення українських воїнів і цивільних із російського полону. Глава держави наголосив, що всі громадяни України можуть бути впевнені, що хоч би де вони потрапили в біду, їм обов'язково придуть на допомогу працівники Головного управління розвідки.

Присутні також ушанували хвилиною мовчання пам'ять усіх військових розвідників, які віддали свої життя за Україну.

З нагоди Дня воєнної розвідки Президент вручив військовослужбовцям ГУР державні нагороди.

Зокрема, Володимир Зеленський передав орден «Золота Зірка» дружині підполковника Олега Бабія, якого було удостоєно звання Героя України посмертно. Олег Бабій брав активну участь у знищенні російських військ із початку ведення бойових дій на території України. З березня 2022 року організував і здійснював спеціальні заходи на тимчасово окупованих територіях України й на території противника. Успішне виконання завдань його групою допомогло дезорганізувати логістику окупантів, знищити його важливі об'єкти та елементи критичної інфраструктури. У серпні 2023 року група на чолі з Олегом Бабієм вступила в бій із військовослужбовцями Федеральної служби безпеки Росії, під час якого було знищено 15 військових ФСБ та пошкоджено ворожу техніку. Підполковник зазнав смертельного поранення.

Глава держави також вручив розвідникам відзнаку Президента України «Хрест бойових заслуг», ордени Богдана Хмельницького III ступеня, ордени «За мужність» I та III ступенів, орден княгині Ольги III ступеня, медаль «За військову службу Україні», медаль «За врятоване життя» й погони вищих військових звань.

Зокрема, Президент присвоїв звання генерал-лейтенанта начальнику Головного управління розвідки Кирилу Буданову та вручив йому відповідні погони.

Після завершення урочистостей Володимир Зеленський оглянув сучасні зразки військової та спеціальної техніки, які перебувають на озброєнні ГУР МО України. Серед них – комплекси зв'язку, безпілотні авіаційні комплекси, гвинтокрили різних типів та обладнання.

Зокрема, Глава держави ознайомився з досвідом ГУР щодо евакуації поранених. (...).

Володимир Зеленський обговорив із Ріші Сунаком функціонування «зернового коридору» та продовження оборонної співпраці ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Великої Британії Ріші Сунаком.

Співрозмовники обговорили загрози для безпеки судноплавства в Чорному морі та відзначили важливість функціонування «зернового коридору» для світової продовольчої безпеки.

Глава Української держави заявив про готовність продовжити експорт зерна альтернативними шляхами. (...).

Президент України поінформував очільника британського уряду про ситуацію на полі бою, відзначивши потужну підтримку з боку Великої Британії.

Співрозмовники приділили увагу продовженню оборонної співпраці між двома країнами, зокрема можливій участі представників Великої Британії у Форумі оборонних індустрій, який відбудеться в Україні восени.

Володимир Зеленський і Ріші Сунак відзначили початок роботи над двосторонніми безпековими документами в межах Спільної декларації G7 щодо підтримки України.

Президент і Прем'єр-міністр скоординували позиції напередодні важливих міжнародних заходів, а також обговорили наступні кроки в підготовці Глобального саміту миру.

Президент України провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Ізраїлю ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Держави Ізраїль Біньяміном Нетаньягу.

Президент відзначив важливість підтримки з боку Ізраїлю суверенітету й територіальної цілісності України. Він подякував за надання прихистку громадянам України, які виїхали до Ізраїлю внаслідок повномасштабної російської агресії. Було відзначено відновлення для них безкоштовного медичного страхування в Ізраїлі.

Сторони обговорили можливі шляхи підтримки України з боку Ізраїлю в протидії вторгненню Росії.

Глава держави окремо порушив питання збільшення кількості відмов громадянам України у в'їзді до Ізраїлю в умовах дії безвізового режиму між двома країнами й наголосив на необхідності виправлення цієї ситуації.

З огляду на наближення єврейського Нового року – Рош га-Шана – та очікуваного масового прибуття паломників-хасидів до Умані було обговорено шляхи забезпечення їхньої безпеки.

«Україна завжди з теплотою й гостинністю приймає паломників і відповідає за їхню безпеку», – зазначив Глава держави.

За оцінками ізраїльської сторони, цьогоріч до Умані може прийти близько 50 тис. паломників-хасидів. Було наголошено, що нині в місцях паломництва в Умані бомбосховища можуть вмістити лише близько 11 тис. осіб. При цьому в умовах повномасштабної агресії Росії та постійної загрози ударів російськими ракетами та іранськими дронами паломництво цьогоріч супроводжуватиметься високими безпековими ризиками.

«Це безпековий виклик, який потребує невідкладного спільного реагування», – наголосив Президент.

Окремо було обговорено можливість відправлення до місць паломництва додаткових сил поліції Ізраїлю.

Відбувся обмін думками щодо взаємодії України та Ізраїлю на міжнародній арені.

Результати – це те, що зараз необхідно Україні від усіх, на всіх рівнях – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Короткий звіт за цей день.

Привітав наших розвідників, наших героїв із Днем воєнної розвідки України.

Всі ми розуміємо, наскільки вони круті – наші розвідники. Справжня сміливість, потужні результати. Подякував ГУР від усієї України.

Представив сьогодні офіційно нового міністра оборони України Рустема Умерова. Сильна людина. Системна. Добре знає сферу оборони. З перших днів повномасштабної війни залучений до переговорів щодо зброї для України. Дуже чутливі переговори. Результативні. Займається перемовинами й щодо звільнення наших людей із російського полону. У цьому в Рустема теж є важливі для України результати.

Він може перезавантажити роботу Міністерства оборони. Саме це зараз потрібно.

З міжнародних переговорів сьогодні – розмова з Прем'єр-міністром Великої Британії Сунаком та Прем'єр-міністром Ізраїлю Нетаньягу. Звичайно, головна тематика – це безпека.

Провів кілька важливих нарад саме щодо нашої міжнародної роботи. За цей вересень маємо досягти кількох цілком конкретних результатів у роботі з

партнерами. Це стосується і нової зброї для України – готуємо новини, і наших дипломатичних зусиль, щоб об'єднати ще більше країн світу заради відновлення миру на всій нашій землі. Готуємо більше світового тиску на Росію.

І наші воїни. Нацгвардійці.

12-та бригада спеціального призначення, яка б'ється на Сході нашої держави. А також 3-тя та 15-та бригади Нацгвардії, які воюють на південних напрямках. Я дякую вам, воїни, за дуже-дуже результативне знищення окупантів!

Результати – це те, що зараз необхідно Україні від усіх. На всіх рівнях. Від усіх, хто воює заради України, хто працює заради України, хто підтримує нас у світі. Слава всім, хто саме так, своїми особистими результатами, наближає нашу спільну перемогу! (...).

Про присвоєння військового звання: Указ Президента України №564/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

1. Присвоїти військове звання генерал-лейтенанта генерал-майору БУДАНОВУ Кирилу Олексійовичу – начальнику Головного управління розвідки Міністерства оборони України. (...).

Про відзначення державними нагородами України членів національної збірної команди України на III Європейських іграх: Указ Президента України №565/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)

Для багатьох у світі Україна зараз – це особистий моральний вибір – виступ Президента на зустрічі Ялтинської європейської стратегії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(...). Тема форуму цього року – «Майбутнє вирішується в Україні». Але коли говоримо зараз «в Україні», чи тільки державу Україна ми маємо на увазі?

Війна проти України – це війна проти моралі. І захист України – передусім це захист моралі.

Власне, коли говорять про Україну, йдеться про агресію проти нашої держави й нашу здатність перемогти. Про сміливість українців та українок. Про нашу землю, небо, про наше Чорне море. Тобто про той людський і географічний простір нашої держави, у якому вирішується доля не лише незалежності України, а й глобальної стабільності та правил, за якими більшість світу звикла мирно жити.

(...). Згадайте, у якій точці ми були 24 лютого, коли почалася ця страшна й зухвала повномасштабна агресія Росії проти наших людей, проти нашого життя, проти всіх, проти України. Путін розраховував, що Україна

залишиться наодинці, бо хтось із партнерів буде байдужим, хтось злякається, хтось діятиме надто повільно. І якби було саме так, Україна тоді могла б бути окупована. Далі б воєнне безумство Росії обернулося подальшою агресією проти інших сусідніх країн. Війна ширилась би. Але чи була б при цьому мішенню лише територія держав?

У цьому весь сенс. Ми захищаємося, зокрема, завдяки тому, що величезний моральний простір світу об'єднався й допомагає боронити Україну. Україну, а отже, відображення власних цінностей. І Путін атакує не лише Україну, а саме цей моральний простір, який врешті здатен притягати до відповідальності будь-яких терористів та вбивць, будь-яких агресорів. Здатен, коли морально мобілізований.

Коли ми говоримо зараз про цю війну, завжди йдеться про мораль. В усього, що звучить про Україну та про цю війну, є або моральна основа, або моральний відступ, або взагалі – відсутність моралі, що шокує. Власне, обираючи між будь-якими варіантами: підтримувати Україну чи замість цього обирати байдужість, діяти спільно або замість цього очікувати всіх необхідних дій виключно від однієї України, наполягати на тому, що Росія повинна відповідати за геноцид – бо це геноцид! – або натякати на те, що головне – скоротити витрати, а проблема геноцидної агресії нібито зникає, якщо на хвилину заплющити очі, – усе це, безумовно, про мораль. І все це – про майбутнє, у якому в людського життя та міжнародних відносин або залишиться моральна основа, або... ні. Тоді все людство може залишитися рабами ось таких «путіних», які здатні вбивати заради своїх капризів.

Будь ласка, щоразу, говорячи про Україну, пам'ятайте, про що саме йдеться.

Людська мораль повинна перемагати в цій війні. І це справа не лише України як держави – це справа України як усіх нас. Усіх – кожного й кожної у світі, хто цінує свободу, хто цінує людське життя, хто вірить, що люди повинні перемагати.

І наш успіх, конкретний успіх України, залежить не лише від нас, від українців, а від того, наскільки весь величезний моральний простір світу хоче зберегтися. Наскільки світ залишиться морально мобілізованим. І я в це дуже сильно вірю. І тому we are here. (...).

Кроки України в контрнаступі сьогодні напевно швидші, ніж нові санкційні пакети – Володимир Зеленський ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Що швидше Україна отримуватиме більше потужної далекобійної зброї, то швидше відбуватимуться контрнаступальні дії та звільнення від окупантів українських земель. Про це заявив Президент України Володимир Зеленський, відповідаючи на запитання під час панельної дискусії на 18-й зустрічі Ялтинської європейської стратегії «Майбутнє вирішується в Україні».

«Важливо, що наші воїни йдуть уперед і що на нашому боці ініціатива. Ми не повинні порівнювати те, що було вчора. Ми маємо порівнювати, де всі ми були в іншому житті – 24 лютого, коли було відчуття окупації нашої держави. А сьогодні ми звільнили велику частину нашої території», – сказав Глава держави.

Президент зазначив, що розуміє бажання людей якнайшвидше відновити територіальну цілісність України, бо зрештою спокій і мир у нашій державі й в усій Європі та світі буде тоді, коли Україна поверне всі свої території. Водночас Володимир Зеленський зауважив, що війна, яку веде Росія на території України, складна, і багато процесів уповільнюється.

«Уповільнюється війна. Це є, ми це визнаємо. Ускладнюються й уповільнюються всі процеси: від санкцій до надання зброї», – додав він.

«Коли деякі партнери кажуть: так що там із контрнаступом, коли буде наступний крок? Моя відповідь: на сьогодні наші кроки напевно швидші, ніж нові санкційні пакети», – сказав Володимир Зеленський.

Він наголосив, що держави-партнери не просто допомагають Україні, а й підтримують безпеку своїх громадян, свободу та життя своїх людей – ті цінності, які починаєш берегти за крок до їх втрати, наприклад, за крок до окупації.

Глава держави акцентував, що для пришвидшення контрнаступальних дій Україні потрібна конкретна техніка, зокрема сучасні винищувачі.

«Є конкретні квадратні кілометри нашої землі, і кожен звільнений метр – це людське життя... Що довше, то більше людей страждає. Як впливає зброя? Конкретно й безпосередньо, без абстракцій та риторик. Є конкретний вплив конкретної зброї. Що вона потужніша, далекобійніша, то швидше йде контрнаступ. Відновлення нашої території. Якщо в небі нас немає, а Росія є, вони зупиняють нас із неба. Зупиняють наш контрнаступ», – зазначив Президент.

Володимир Зеленський висловив подяку всім партнерам України на чолі зі США, які надають оборонну допомогу та зміцнюють українські сили оборони для звільнення всіх наших земель.

Залучення якомога ширшого кола країн до реалізації Української формули миру створить реальну ізоляцію Росії – Президент ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Залучення Китаю та країн Глобального Півдня до реалізації Української формули миру забезпечить реальну політичну та економічну ізоляцію Росії. Про це заявив Президент Володимир Зеленський на дискусійній панелі 18-ї зустрічі Ялтинської європейської стратегії «Майбутнє вирішується в Україні».

«Для нас важливо залучити Китай до Формули миру. Для нас важливо залучити Глобальний Південь конкретно на наш бік. Усе це матиме вплив, і буде реальна, конкретна – не абстрактна – політична ізоляція Росії. За

політичною ізоляцією завжди йде ізоляція економічна. І мілітарна. Це дуже важливі кроки», – сказав Володимир Зеленський.

Також, зазначив він, вагомим був прямий меседж Китаю Російській Федерації щодо неприпустимості залякування ядерною зброєю.

На переконання Глави держави, Україна обрала правильну стратегію в напрямі імплементації Формули миру. Зокрема, відбулася вже друга зустріч на рівні радників із питань національної безпеки щодо Формули, яка сприяла залученню ширшого кола країн, зокрема Глобального Півдня.

«Це був надзвичайно важливий крок – додалися країни, які ще вчора балансували й хотіли пропонувати щось відокремлене від нашої стратегії щодо закінчення війни», – констатував Президент.

За його словами, Україна готова вислухати пропозиції партнерів щодо пунктів Формули миру, зокрема стосовно ядерної, продовольчої безпеки та загалом встановлення миру. (...).

Володимир Зеленський повідомив, що після зустрічей на рівні радників у Копенгагені та Джидді триває підготовка третьої зустрічі, яка, як очікується, буде ще потужнішою.

«Після цього можемо вийти на перший саміт лідерів. І на цьому саміті нам потрібно зібрати якомога більше країн світу», – зазначив Президент.

Володимир Зеленський зустрівся з українськими спортсменами – переможцями III Європейських ігор і вручив державні нагороди ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Напередодні Дня фізичної культури і спорту Президент України Володимир Зеленський зустрівся з переможцями III Європейських ігор, на яких збірна України виборола третє загальнокомандне місце.

Вітаючи спортсменів, Глава держави наголосив: велика перемога України складається з перемог у різних сферах, зокрема й спортивні звитяги мають великий вплив. (...).

Володимир Зеленський зазначив, що українські спортсмени слугують взірцем для дітей, які прагнуть на них рівнятися.

«Ви є великим елементом мотивації для української нації і невід’ємною частиною гордості нашої Батьківщини. І обов’язковою частиною тієї загальної великої перемоги, заради якої ми воюємо, працюємо, перемагаємо», – наголосив він.

Як запевнив Президент, Українська держава й надалі підтримуватиме спортсменів і попри численні виклики не залишить спорт поза увагою.

«Спорт, фізична культура, фізичне виховання, ваші вихователі, тренерський склад – ви є пріоритетом України», – акцентував він.

Володимир Зеленський побажав українським атлетам перемог на спортивних майданчиках, а всьому народові України – перемоги у війні проти російського агресора.

Президент вручив державні нагороди 18 спортсменам, які досягли високих результатів на III Європейських іграх у Кракові влітку цього року.

Зокрема, орден князя Ярослава Мудрого IV ступеня з рук Глави держави отримала олімпійська чемпіонка, чемпіонка III Європейських ігор із фехтування Ольга Харлан.

Вона зазначила, що всі члени національної збірної раді тому, що сьогодні можуть тренуватися, виступати, прославляти нашу країну, підіймати український прапор і робити все можливе, щоб Гімн України чув увесь світ. Ольга Харлан подякувала тим, завдяки кому це можливо, зокрема Збройним Силам і всім захисникам України.

Також орден князя Ярослава Мудрого V ступеня Володимир Зеленський вручив чемпіонці та бронзовій призерці Європейських ігор із кульової стрільби Олені Костевич і чемпіону з таїландського боксу Муей Тай Ігорю Любченку.

Нагороду отримав і чемпіон із таїландського боксу Муей Тай Олег Приймачов, якого відзначено орденом «За заслуги» I ступеня. (...).

Крім того, Глава держави вручив чемпіонам III Європейських ігор ордени «За заслуги» II та III ступенів, ордени княгині Ольги I-III ступеня.

Україна стає впливовою державою, і спорт має бути невід’ємною частиною цього впливу – Президент на зустрічі зі студентами спортивних навчальних закладів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З нагоди прийдешнього Дня фізичної культури і спорту Президент України Володимир Зеленський поспілкувався зі студентами 29 навчальних закладів сфери фізичної культури та спорту із різних регіонів країни.

Глава держави наголосив, що спорт впливає на багато інших сфер життя – від фізичного виховання й психологічної стійкості конкретної людини до міжнародної політики.

«Україна стає впливовою державою, і спорт є невід’ємною частиною цього впливу», – переконаний Володимир Зеленський.

Тому, за його словами, велику вагу мають успіхи українських спортсменів на масштабних міжнародних змаганнях, адже вони – обличчя країни.

«Є напрями, які повинні бути пріоритетними, бо вони матимуть вплив на міжнародні відносини й посилюватимуть Україну», – сказав Глава держави.

Водночас, як зауважив Президент, не менш важливим є здоров’я кожного українця і народу загалом.

«Україну потрібно відбудовувати, і це мають робити розумні й сильні люди. Українці мають довше жити, а для цього потрібен здоровий спосіб життя», – додав він.

Володимир Зеленський розповів студентам, що заняття спортом дуже мобілізують його особисто й допомагають підтримувати працездатність, зняти напругу та впорядкувати психологічний стан.

«І взагалі – треба просто бути у формі. Треба, щоб росіяни нас боялися, тож ми всі маємо бути у формі. Країна має виглядати міцною, витривалою, бути готовою боротися. Дуже важливо, щоб наші громадяни розуміли важливість спорту. Спортсмени й політики мають популяризувати спорт як один із найважливіших напрямів», – сказав він.

Відповідаючи на запитання студентів із прифронтових регіонів, Президент наголосив, що держава обов'язково звертатиме увагу на потреби молоді, зокрема спортсменів, у цих областях України. Також, на його переконання, важливим завданням є повернення талановитих українських атлетів з-за кордону. (...).

Спілкуючись зі студентами Комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 1200 студентів якого сьогодні змушені навчатися онлайн через повномасштабну російську агресію, Володимир Зеленський запевнив, що Україна відновить усі вищі та інші заклади освіти, зруйновані внаслідок вторгнення Росії.

«Запоріжжя – в одній із найскладніших ситуацій. Така ж складна ситуація на Харківщині, на Півдні. Пріоритети щодо відбудови будуть такі, що той, хто постраждав більше, буде відбудований раніше. Прикордонні області житимуть нормальним життям. Там буде безпечно. Нам ще не вистачає підтримки щодо протиповітряної оборони», – зазначив Глава держави.

Санкційний наступ світу має відновитися – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Дуже активний день сьогодні, багато міжнародної комунікації – Україну мають чути у світі, мають розуміти. Спільні емоції – це завжди велике джерело для більшої підтримки.

Саміт Ялтинської європейської стратегії – різні зустрічі, інтерв'ю.

Зустріч з учасниками нашої санкційної групи, яка працює під керівництвом Андрія Єрмака та Майкла Макфола. Звіт про те, чого вже досягнуто в роботі з нашими партнерами заради санкцій проти Росії. Орієнтири на найближчий час. (...).

І тим більше має уникати будь-яких спроб використовувати компанії вільного світу, технології вільного світу, продукцію вільного світу, щоб воювати проти свободи. Три пріоритети: подальші санкції проти енергосектору Росії, реальні обмеження постачання терористам чипів і загалом мікроелектроніки та подальше блокування російського фінансового сектору. Цей санкційний наступ світу має відновитися.

(...). І ще одне. Шеврони. Хлопці, наші бригади, які я відвідував нещодавно в Донецькій області, в Запорізькій, – ваші шеврони вже тут, у кабінеті, на дошках. Я пишаюся кожною нашою бригадою, кожним воїном!

Слава всім, хто б'ється заради нашої держави! Я дякую кожному й кожній, хто працює заради української сили! І всім, хто допомагає нашим людям долати цей час, долати наслідки російського терору. Обов'язково переможемо! (...).

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня українського кіно: Указ Президента України №566/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4)

Про призначення державних стипендій чемпіонам Паралімпійських та Дефлімпійських ігор: Указ Президента України №567/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про призначення стипендій Президента України для видатних та молодих і перспективних спортсменів України з олімпійських видів спорту та їх тренерів: Указ Президента України №568/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про призначення стипендій Президента України для видатних спортсменів України з неолімпійських видів спорту: Указ Президента України №569/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про призначення стипендій Президента України для видатних спортсменів із паралімпійських і дефлімпійських видів спорту та їх тренерів: Указ Президента України №570/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про зміни у складі Ради національної безпеки і оборони України: Указ Президента України №571/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про зміни у складі Ставки Верховного Головнокомандувача: Указ Президента України №572/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №573/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 5)

Володимир Зеленський провів телефонну розмову зі Спадкоємним принцом, Прем'єр-міністром Саудівської Аравії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову зі Спадкоємним принцом, Прем'єр-міністром Саудівської Аравії Мухаммадом бін Салманом аль Саудом.

Лідери обговорили актуальні питання взаємодії між Україною та Королівством Саудівська Аравія у продовження їхнього діалогу, розпочатого під час двосторонньої зустрічі у Джидді 19 травня поточного року.

Володимир Зеленський висловив подяку Спадкоємному принцу Мухаммаду бін Салману аль Сауду за послідовну підтримку всіх мирних зусиль.

Президент окремо відзначив успішне проведення в Саудівській Аравії 5 серпня цього року другої зустрічі радників із національної безпеки та політичних директорів зовнішньополітичних відомств країн світу щодо ключових принципів сталого й справедливого миру в Україні.

Президент обговорив із Майклом Макфолом діяльність Міжнародної робочої групи щодо санкцій проти Росії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із директором Інституту міжнародних досліджень Фрімана-Споглі (FSI), Послом Майклом Макфолом, який разом із керівником Офісу Глави держави Андрієм Єрмаком очолює Міжнародну робочу групу щодо санкцій проти Росії.

(...Глава держави подякував Майклу Макфолу та всій команді робочої групи, яка демонструє реальні напрацювання у сфері санкційної політики стосовно країни-агресора.

«Результатом є 15 важливих документів, які напрацювала Міжнародна робоча група. Хочу подякувати всім нашим партнерам, які використовують ці напрацювання, адже це дуже важливо. Під час зустрічей партнери в усьому світі кажуть, що вони роблять усе можливе щодо запровадження нових санкцій стосовно Росії, які ви запропонували», – сказав Володимир Зеленський.

Президент відзначив важливість систематичної роботи з країнами-партнерами з метою втілення напрацювань Міжнародної робочої групи.

Глава держави наголосив на посиленні санкцій стосовно енергетичного сектору Росії, а також на неприпустимості постачання до країни-агресора

компонентів і запчастин, які використовуються для виробництва ракет і дронів. Президент зазначив, що Росія спрямовує це озброєння, зокрема, проти об'єктів енергетичної інфраструктури України, тому це питання набуває особливого значення напередодні осінньо-зимового періоду. Крім того, важливо посилювати санкції стосовно фінансового та банківського секторів Росії.

Володимир Зеленський закликав Міжнародну робочу групу продовжувати свою діяльність, щоб спільно з іноземними партнерами посилювати санкційний тиск на Росію у різних сферах.

Зі свого боку Майкл Макфол відзначив важливість позбавлення російського режиму коштів, які витрачаються на ведення агресивної війни проти України. Зокрема, він акцентував на тому, що заблоковані активи Росії в жодному разі не можуть бути повернуті державі-агресору, а мають бути спрямовані на відновлення України. Посол наголосив, що кожна російська компанія й фізична особа, яка працює в країні-агресорі, має відчувати на собі наслідки запроваджених санкцій.

«Ми маємо певні результати, яких нам вдалося досягти. Але ми маємо продовжувати свою роботу», – наголосив Майкл Макфол.

Керівник Офісу Президента Андрій Єрмак акцентував, що Міжнародна робоча група стала генератором і ключовим майданчиком для підготовки санкцій проти Росії.

Він зазначив, що завдяки напрацюванням групи запроваджено ембарго на сиру нафту й нафтопродукти, механізм price cap на нафту, іммобілізовано понад 300 млрд дол. активів Центробанку Росії, а також запроваджено санкції проти російських пропагандистів і заборонено діяльність російськомовних ЗМІ в низці країн ЄС. (...).

Наприкінці зустрічі Глава держави вручив Майклу Макфолу орден «За заслуги» III ступеня, яким його нагороджено за значні особисті заслуги у зміцненні міждержавної співпраці, підтримку державного суверенітету й територіальної цілісності України, вагомий внесок у популяризацію Української держави у світі.

Володимир Зеленський домовився з міністром закордонних справ Японії про початок переговорів щодо двосторонньої угоди про безпекові гарантії для України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський зустрівся з міністром закордонних справ Японії Йошімасою Хаяші, який перебуває з візитом в Україні. У зустрічі взяли участь керівники провідних японських компаній, які супроводжують голову МЗС Японії під час візиту до Києва, зокрема представники Rakuten, Marubeni, Kawasaki Heavy Industries, Allm Inc., Tsubame BNB.

Глава Української держави подякував за всебічну підтримку з боку Японії в подоланні наслідків російського збройного вторгнення. (...).

Володимир Зеленський високо оцінив лідерство Японії в мобілізації міжнародної підтримки України, зокрема під час японського головування в «Групі семи» (G7). Було відзначено важливість схвалення під час головування Японії Спільної декларації G7 про підтримку України. Глава держави повідомив, що Україна вже розпочала переговори щодо укладення двосторонніх угод про безпекові гарантії з низкою партнерів і висловив готовність до відповідних консультацій із Японією.

Голова МЗС Японії Йошімаса Хаяші оголосив про готовність японської сторони розпочати найближчим часом переговори про укладення двосторонньої безпекової угоди з Україною.

Під час зустрічі відбувся також обмін думками щодо практичної реалізації Української формули миру та долучення Японії до підготовки Глобального саміту миру.

Окрему увагу приділили активізації взаємодії з Японією в питанні відновлення та відбудови України.

Глава держави підкреслив налаштованість української сторони на активну взаємодію з Японією в підготовці Конференції з питань відновлення України, яка запланована на початок наступного року та має відбутися в Японії. «Для нас є важливим максимальне залучення японського бізнесу до участі в конференції», – наголосив Глава держави.

У цьому контексті він високо оцінив прибуття до Києва разом із міністром Йошімасою Хаяші потужної делегації японського бізнесу, яка охоплює керівництво провідних компаній.

«Ми раді вітати представників японського бізнесу в Україні. Це дуже важливо, тому що ми активно працюємо над відновленням української економіки та залученням нових інвестицій в Україну. Ми відкриті для співпраці й готові поділитися ідеями та нашим баченням», – сказав Президент.

Під час зустрічі також відбувся обмін думками про заходи політичного діалогу в найближчій перспективі.

Партнерство України та Японії стане глобальним прикладом захисту життя та створення нових можливостей для народів – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Жодного дня не упускаємо для України.

Щойно провів зустріч із міністром закордонних справ Японії та представниками японського бізнесу. Про нашу стійкість. Про відновлення й розвиток. Енергетика, транспорт, розмінування, соціальна сфера, створення нових робочих місць в Україні – представив конкретні напрями, де можемо зробити більше разом. (...).

Дуже важливий безпековий результат сьогодні – домовилися розпочати підготовку двостороннього документа з Японією щодо безпекових гарантій.

Уже працюємо зі Сполученими Штатами, з Великою Британією, з Канадою. Тепер – із Японією.

Цими ж днями відбувся візит спікера парламенту України Руслана Стефанчука в Японію, на саміт голів парламентів «сімки». Є сильна декларація саміту. Були важливі зустрічі. Чітка підтримка України й потужні сигнали про те, що вся українська територія має бути очищена від російських військ, і лише це відкриває дорогу до справедливого й надійного миру. Окремо хочу відзначити аудієнцію в Його Величності Імператора Японії – спікери парламентів «сімки», спікер українського парламенту, Президентка Європейського парламенту. Дуже символічно. І багато говорить про те, чого ми досягли. Всі разом. Кожен і кожна, хто б'ється заради України, хто працює заради України.

Провів сьогодні й засідання Ставки. Стійкість – ключове питання. Передусім наша енергетична стійкість. (...). І кожен зараз у державному секторі та в місцевій владі повинен зробити все можливе, а коли потрібно, то й неможливе, щоб Україні вдалося вистояти зимою та зберегти повну функціональність. ППО, підготовка енергетики, соціальної системи, відповідні пакети підтримки від партнерів – усі посадові особи та командувачі мають чіткі завдання. Керівники обласних адміністрацій звітуватимуть щоденно про підготовку, кожен день увечері – звіт для уряду, Офісу. Міністру внутрішніх справ доручено по максимуму підготувати сектор ДСНС – не лише те, що стосується безпосередньої роботи Служби з надзвичайних ситуацій, а й чіткого інформування людей про те, як буде забезпечений захист.

І я хочу подякувати партнерам – маємо чергову домовленість, Україна отримає більше «гепардів» для захисту нашої саме енергетичної мережі. Але мобілізуємо всі сили. Щоб збільшити ще й постачання різних систем ППО і сам фізичний захист об'єктів.

(...). Деякі професійні спільноти відзначають свій день ще за радянськими лекалами. Деякі надзвичайно важливі дні пам'яті та дні українських здобутків узагалі не відображені в нашому офіційному календарі. Деякі професійні спільноти, чия робота заслуговує і поваги, і уваги, поки що не мають свого професійного дня – наприклад, спільнота українських істориків. Власне, я доручив уряду України, відповідним державним інституціям переглянути всю цю систему державної уваги й оновити її справедливо й логічно.

А сьогодні я дякую всім, хто приносить Україні спортивні перемоги, хто тренує наших спортсменів, хто навчає дітей правильної спортивної міцності й зараз – це надзвичайно важливо – додає українську спортивну інфраструктуру, відповідний досвід наш спортивний, досвід фізичної культури до нової системи реабілітації, до системи відновлення українців і українок після поранень.

І сьогодні ж, у День українського кіно, я дякую всім працівникам, усім працівницям нашої кіногалузі за кожне єднання емоцій, яке наші люди,

дорослі й діти, зараз відчують, дивлячись українське кіно, український серіал, українську документалістику. Нація, яка має власне сильне й емоційне кіно, матиме і свою впевнену долю в цьому світі, свої мрії та власне бачення життя.

Слава всім, хто посилює Україну! Дякую всім, хто б'ється заради нашої держави та хто здобуває Україні потрібні результати! (...).

Про День танкових військ: Указ Президента України №574/2022 (Президент України Володимир Зеленський).

Ушановуючи мужність та героїзм воїнів-танкістів, виявлені в боротьбі за свободу, незалежність та територіальну цілісність України, а також з метою започаткування нових військових традицій постановляю:

1. Установити в Україні День танкових військ, який відзначати щороку 14 вересня.

2. Визнати таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 29 серпня 1997 року № 922/97 «Про День танкістів». (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Олена Зеленська розповіла деталі третього Саміту перших леді та джентльменів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська (...) провела прес-конференцію напередодні третього Саміту перших леді та джентльменів, який відбудеться в Києві 6 вересня.

Саміт перших леді та джентльменів – міжнародне об'єднання подружжів перших осіб світу, започатковане дружиною Президента України Оленою Зеленською у 2021 році для обміну досвідом та для реалізації спільних проектів заради добробуту людей у світі. (...).

«Наш перший Саміт ми проводили ще до повномасштабного вторгнення. Та 2022 рік перенаправив усі наші зусилля на буквальный порятунок життів. Десятки моїх колег прийшли на допомогу Україні, коли напала Росія. Тоді ми відчули потужну дієву силу Саміту, відчули, що наша спільнота – вже не просто м'яка сила, що ми можемо впливати на перебіг подій, можемо рятувати. Навіть під час Саміту торік ми зібрали на його полях кошти на 92 автомобілі швидкої допомоги для України. Той Саміт називався «Україна та світ: майбутнє, яке ми (від)будуємо разом». І дуже відчувалося, що ми разом. І це «разом» триває», – розповіла перша леді України.

Темою третього Саміту стане ментальне здоров'я. Тема заходу: «Ментальне здоров'я: крихкість і стійкість майбутнього».

«Йдеться не лише про війну, а й про катаклізми, епідемії, землетруси та інші природні катастрофи, економічні кризи, теракти. Бо вони впливають на свідомість кожного з нас, хоч би в якій країні ми жили. У ментального здоров'я кордонів немає», – наголосила дружина Президента.

Вона повідомила, що спеціально для Саміту було проведено унікальне міжнародне соціологічне дослідження. Його на замовлення заходу виконала британська компанія Alligators Solutions в 11 країнах світу, аби дізнатися, що саме люди в різних країнах вважають найсерйознішим випробуванням для психіки, що найбільше впливає на їхній ментальний стан, а що, навпаки, допомагає боротися зі стресами, як сприймається та впливає на суспільну тривожність війна, як оцінює своє ментальне здоров'я молодь. Усі результати дослідження будуть оприлюднені під час Саміту.

Темами для обговорення будуть:

- Шляхи уникнення стигматизації ментальних проблем у суспільстві.
- Вплив війни на суспільний психічний стан.
- Покращення ментального здоров'я молоді.

Також уперше створена додаткова локація Mental Stage. На ній за участю міністрів охорони здоров'я із різних країн відбудеться презентація та

обговорення нового проекту під патронатом Саміту – міжнародного медичного партнерства.

«Через повномасштабну війну наша медична система потерпає щодня. Росія вже пошкодила 1427 медзакладів та ще 189 зруйнувала вщент. Ворог убиває медиків просто на робочому місці, нищить обладнання й намагається завдати максимальних втрат медичній системі. Тому сьогодні наші медзаклади як ніколи потребують надійного плеча підтримки, щоб і далі розвиватися й надавати якісну медичну допомогу українцям. Міжнародне медичне партнерство передбачає підписання меморандуму про співпрацю між конкретними медичними закладами – українським та закордонним. Тобто український медзаклад отримає «побратима» за кордоном, із яким обмінюватиметься досвідом, перейматиме найкращі практики, стажуватиме медиків тощо», – розповіла Олена Зеленська.

Ще однією темою для обговорення на локації Mental Stage буде вплив культури на ментальне здоров'я. Участь у цій дискусії візьмуть світові лідери думок, зірки кіно та мистецтва. (...).

Як зазначила перша леді України, на Саміт не витрачено державних коштів. Видатки на його проведення покривають міжнародні організації та бізнес-партнери.

Зокрема, це міжнародні партнери: USAID та агенції ООН, ВООЗ, ЮНІСЕФ, Міжнародна організація з міграції. Також захід підтримують Mastercard, Благодійний фонд «Київська школа економіки», Ялтинська європейська стратегія, ГО «Безбар'єрність», мережа АЗК UPG, Благодійний фонд BGV, агрохолдинг VITAGRO, La Famiglia.

«Саміт уже творить історію в дипломатії. Те, що він працює під час такої страшної війни, – безпрецедентно. І головне – ми, Саміт і Україна як його засновниця змінили й далі змінюємо роль перших леді у світі. Ми показали новий тип міжнародної організації та спільноти – не ієрархічний, не формальний, а передусім людяний, людиноорієнтований, такий, що може змінюватися й змінювати», – переконана Олена Зеленська.

Перша леді України також зауважила, що Саміт допомагає світовій спільноті визначитися зі спільними цінностями й дотримуватися їх.

У Києві відбувся третій Саміт перших леді та джентльменів (Президент України Володимир Зеленський).

У Києві відбувся третій Саміт перших леді та джентльменів, заснований дружиною Президента України Оленою Зеленською.

Це міжнародна діалогова платформа подружжів перших осіб країн світу, започаткована у 2021 році для обміну досвідом та реалізації спільних проектів заради добробуту людей на планеті. Перший та другий саміти відбулися у 2021 та 2022 роках відповідно.

(...). Тема третього Саміту – «Ментальне здоров'я: крихкість і стійкість майбутнього».

«Уже давно для всіх свідомих людей – принаймні у вільному світі – аксіомою є те, що людське життя важливе. Настав час зробити аксіомою й те, що важлива і його якість. А ментальне здоров'я – основа цієї якості. Неможливо назвати якісним життя у постійній тривозі, страху, невизначеності», – зазначила Олена Зеленська.

Перша леді України відкрила Саміт промовою до учасників.

«Говорячи про Україну, у світі дуже часто використовують слово «resilience» – «стійкість». Це, мабуть, справді про нас. І ми це розуміємо. І це те, що ми плакаємо. Чого бажаємо одне одному, що намагаємося досліджувати й розвивати. Стийкість – це здатність долати випробування й жити повноцінним життям. Особиста стійкість кожної окремої людини є складовою стійкості суспільства. Через людину – до родини, від родини – до колективу, громади, зрештою – до всієї країни. Тому немає більш стратегічного завдання для будь-якої країни, ніж створити умови для стійкості кожної людини. Пишаюся тим, що Україна демонструє світові, на що здатні люди, об'єднані спільною цінністю. Наша цінність – це людське життя. А в основі людського життя завжди любов», – сказала вона.

Ведучими третього Саміту стали британський актор, режисер, письменник Стівен Фрай та українська журналістка Ганна Гомонай.

Саміт складався з трьох панелей: «Ментальне здоров'я: баланс стійкості та крихкості», «Вплив війни на ментальне здоров'я», «Покоління, яке керуватиме світом за 15 років».

На першій панелі як спеціальний гість виступив держсекретар США Ентоні Блінкен.

У межах фахової дискусії ведучий заходу Стівен Фрай і лікар-психотерапевт, автор документальних фільмів і науково-популярних книг, директор Інституту психічного здоров'я Українського католицького університету й Українського інституту когнітивно-поведінкової терапії Олег Романчук обговорили питання захисту ментального здоров'я.

Також на першій панелі відбулася презентація результатів міжнародного соціологічного дослідження щодо ментального здоров'я та ставлення до нього в різних країнах світу, яке на замовлення Саміту провела британська компанія Alligators Digital, що має низку нагород у сфері інноваційних досліджень. Опитування здійснено в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» з ініціативи першої леді України за підтримки Всесвітньої організації охорони здоров'я. Експертну підтримку дослідження забезпечили Координаційний центр з психічного здоров'я при Кабінеті Міністрів України, BRAND UKRAINE та ГО «Безбар'єрність».

Згідно з його результатами, ментальне здоров'я входить до п'ятірки найбільших глобальних викликів майбутнього.

На Mental Stage, спеціальній додатковій локації цьогорічного Саміту, ведучим якої був Тимур Мірошніченко, за участю міністра охорони здоров'я України Віктора Ляшка та міністрів охорони здоров'я різних країн, зокрема Литви, Естонії та Молдови, відбулася презентація проекту міжнародного

медичного партнерства, який започатковується під патронатом Саміту перших леді та джентльменів.

Учасники відзначили, що через повномасштабну війну наша медична система потерпає щодня, пошкоджено 1427 медзакладів, іще 189 зруйновано. Тому медичні заклади потребують підтримки, щоб розвиватися й надавати якісну допомогу українцям.

У межах третього Саміту перших леді та джентльменів було укладено 25 меморандумів про медичне партнерство. Тобто українські лікарні отримали 25 «побратимів» у різних куточках світу, із якими зможуть співпрацювати та обмінюватися досвідом.

Партнерами українських лікувальних установ стали вісім медзакладів із Франції, по два – з Литви, Латвії, Молдови та Північної Македонії, а також провідні лікарні Польщі, Австрії, Данії, Естонії, Ірландії, Швеції, Іспанії, Канади, Ізраїлю та Нідерландів.

З українського боку партнерами виступатимуть лікарні Київської, Дніпропетровської, Одеської, Миколаївської, Львівської, Тернопільської, Вінницької, Рівненської, Івано-Франківської та Закарпатської областей.

Дитячі лікарні уклали партнерство із закладами Данії, Нідерландів, Ізраїлю, Іспанії, Латвії, Польщі, Франції, реабілітаційні центри – з лікарнями Литви, Латвії та Швеції. Медзаклади, що надають послуги з психічного здоров'я, співпрацюватимуть із лікувальними установами Франції, Північної Македонії та Канади. Університетські та багатопрофільні лікарні уклали партнерство з Австрією, Ірландією, Естонією, Північною Македонією та Молдовою.

До учасників заходу звернувся Президент України Володимир Зеленський.

Під час другої панелі Саміту «Вплив війни на ментальне здоров'я» також виступили спеціальні гості: Прем'єр-міністерка Данії Метте Фредеріксен та державний секретар США Ентоні Блінкен.

«Стійкість людей має межі. У кожного й кожної – своя межа. Але в усіх ця межа – в емоціях, у тому невидимому багажі відчуттів, який спонукає людину діяти. Діяти так чи інакше – заради світла чи на зло, заради блага чи на шкоду. На шкоду собі чи, не дай боже, близьким, суспільству. Чи буде так, визначається внутрішнім світом кожної людини, її ментальним здоров'ям. Варто подбати, щоб це було саме здоров'я людини, а не хронічна хвороба війни. І я вдячний, що цей Саміт і таку представницьку дискусію присвячено саме тематиці ментального здоров'я», – зазначив Володимир Зеленський.

Учасники обговорили, як війни та конфлікти впливають на ментальне здоров'я та чи можливо до цього адаптуватися.

Згідно з результатами дослідження, проведеного для Саміту, наслідки війни відчувають люди в усьому світі. Вона впливає не лише на тих, хто перебуває безпосередньо в зонах конфлікту. Кожен другий у світі вважає, що війна Росії проти України позначилася на його житті та ментальному здоров'ї.

Опитування відбулося в 11 країнах: Аргентині, Бразилії, Великій Британії, Ізраїлі, Німеччині, Польщі, США, Туреччині, Україні, Хорватії, Японії. Зокрема, 40 % громадян Німеччини, 36 % громадян Польщі, 36 % громадян США кажуть, що будь-яка війна у світі зачіпає і їх.

На головній сцені заходу відбулася розмова «Бути людиною на війні». Участь у ній взяли: модератор – французький письменник, режисер Бернар-Анрі Леві, хірург-доброволець Алексіс «Корінф» Чолас, військова-доброволиця Руслана «Незламна Руся» Данілка, правозахисниця, лауреатка Нобелівської премії Олександра Матвійчук.

На дискусійній панелі за модераторства головної редакторки The Economist Занні Мінтон Беддоуз та за участю першої леді України Олени Зеленської, першої леді Литви Діани Науседене, першої леді Чехії Єви Павлової, першого джентльмена Словенії доктора Алеша Мусара, засновника Ізраїльського центру лікування психотравм Денні Брома, завідувача відділу Інституту фізіології Національної Академії Наук України Віктора Досенка обговорювали питання, як підтримувати ментальне здоров'я під час війни.

Дружина Президента України, зокрема, відзначила, що саме для збереження ментального здоров'я українців за її ініціативою запущено програму «Ти як?»

«Ми поставили собі за мету зробити психологічну допомогу такою ж повсюдною, як медична. Діють унікальні програми для допомоги ветеранам, дітям, жертвам воєнного насильства. Паралельно ми акцентуємо на необхідності самопомоги – щоб людина знала, як її подолати, наприклад, панічну атаку, як заспокоїтися. Хочемо донести суспільству: біль – не те, чого можна соромитися. Бути «не ок» – теж нормально. Шукати підтримки – відповідально й правильно. Бо лише врівноважена людина може бути корисною й допомагати іншим», – наголосила перша леді України.

Вона також акцентувала, що в межах опитування 52 % українців сказали, що їм допомагають триматися інші люди, комунікація з ними. 33 % серед тих, хто не постраждав від світових конфліктів, покладаються на емоційну підтримку родини (66 % – серед тих, хто має власний досвід конфліктів у світі).

«Я б конкретизувала це як «взаємодопомога» та «спільнодія». Більшість українців нині так чи інакше волонтерить. У нас кажуть: «Очі бояться, а руки роблять». Так ми й живемо. Також тримає надія. На перемогу – це зрозуміло, а ще на справедливість. Будь-який психолог вам скаже, що це важлива потреба людини – відчувати справедливість, знати, що кривдник буде покараний. Це допомагає потерпілим відновитися. Ми сподіваємося, що світ покарає воєнних злочинців», – зазначила дружина Президента.

На спеціальній додатковій локації цьогорічного Саміту Mental Stage обговорювали вплив культури на ментальний стан. Участь у цій розмові взяли: французький режисер Мішель Азанавічус, фотографи Влада та Костянтин Ліберови, актор і режисер Шон Пенн.

«Український спротив та українська стійкість мають також культурний, навіть філософський вимір. І це теж складова нашого ментального стану. Так, війна завдає безліч травм. Але ж і стійкість має багато вимірів. І головну здатність – перетворювати травму на зростання», – зазначила Олена Зеленська.

На третій панелі Саміту учасники приділили увагу темі «Покоління, яке керуватиме світом за 15 років».

Яким бачать світ і своє майбутнє в ньому сучасні підлітки та молоді люди віком від 13 до 24 років, із якими викликами стикаються щодня та як їх долають – у панельній дискусії на цю тему взяли участь модераторка – співзасновниця та президентка дитячого благодійного фонду Theirworld Сара Браун, перша леді Естонії Сір'є Каріс, перша леді Сербії Тамара Вучич, дружина Прем'єр-міністра Вірменії Анна Акопян, партнер Президентки Словаччини Юрай Рірман, психологиня Наталія Підлісна, український стендап-комік та волонтер Василь Байдак, актор Річард Гір, який долучився онлайн.

Учасники також обговорили цифровізацію світу та її наслідки для психіки молоді.

Згідно з даними соціологічного дослідження, які презентували на Саміті, соцмережі впливають на психологічний стан молоді гірше, ніж на користувачів іншого віку (79 % проти 65 % в інших вікових групах). Попри те що молоді люди є найактивнішими користувачами соціальних мереж, вони усвідомлюють їхній негативний вплив.

Водночас саме соцмережі в період війни дають молоді відчуття зв'язку зі спільнотою та причетності до чогось позитивного (73 %).

На третій панелі заходу також виступив режисер Антоніо Лукіч («Мої думки тихі», «Люксембург, Люксембург»). Він презентував учасникам свою нову короткометражну стрічку «Як я провів літо».

«Іще одна складова ментального здоров'я – побудова порозуміння між поколіннями. Бо хоч би якого віку ми були, у життєвих випробуваннях ми завжди на одному боці», – зауважила Олена Зеленська.

Вона наголосила, що на Саміт не витрачено державних коштів. Видатки на його проведення покривають міжнародні організації та бізнес-партнери.

Зокрема, це Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), ООН, ВООЗ, ЮНІСЕФ, Міжнародна організація з міграції, а також Mastercard, Ялтинська європейська стратегія, ГО «Безбар'єрність», Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?», Київська школа економіки, агрохолдинг VITAGRO, мережа АЗК UPG, Благодійний фонд BGV, La Famiglia.

«Ми поставили собі за мету, щоб кожен Саміт мав практичний результат. Торік, об'єднавши небайдужих людей з усього світу, ми змогли зібрати понад 6 мільйонів доларів, що дало нам змогу придбати 92 сучасних реанімобілі, які зараз рятують життя українців. Цьогоріч одним із результатів

Саміту стало заснування мережі медичного партнерства між країнами. Ми врятуємо ще більше життів.

Тож із вдячністю, з надією, з вірою в людину і в любов ми сьогодні ділимося зі світом своєю стійкістю», – резюмувала дружина Президента України.

На третьому Саміті перших леді та джентльменів укладено 25 меморандумів про медичне партнерство між лікувальними закладами України та інших країн світу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах третього Саміту перших леді та джентльменів відбулася презентація нового проекту «Міжнародне медичне партнерство», що реалізується під патронатом Саміту.

Одразу 25 меморандумів про медичне партнерство між українськими та іноземними лікувальними закладами підписали 14 міністрів охорони здоров'я та очільник МОЗ України Віктор Ляшко.

Засновниця Саміту, перша леді Олена Зеленська наголосила, що Росія постійно обстрілює територію нашої країни та пошкодила 1427 лікарень. І для українських медичних установ дуже важливо мати надійних друзів, які допоможуть обладнанням чи напрацюваннями. Медзаклади України із їхнім нинішнім досвідом порятунку життів в екстремальних умовах також мають чим поділитися зі світом.

«Кожен Саміт намагаємося провести з конкретним дієвим результатом для порятунку життів. Рада, що нинішній – не виняток. Навіть більше: ми знімаємо останні кордони з медичної допомоги. Не має залишитися жодної перешкоди між пацієнтом і порятунком. А порятунок – це завжди співпраця», – сказала дружина Президента.

Побратимами українських лікарень стали вісім французьких медзакладів, по два – з Литви, Латвії, Молдови та Північної Македонії, а також провідні лікарні Польщі, Австрії, Данії, Естонії, Ірландії, Швеції, Іспанії, Канади, Ізраїлю та Нідерландів.

З українського боку партнерами виступатимуть лікувальні установи Київської, Дніпропетровської, Одеської, Миколаївської, Львівської, Тернопільської, Вінницької, Рівненської, Івано-Франківської та Закарпатської областей.

Дитячі лікарні уклали партнерство з медзакладами Данії, Нідерландів, Ізраїлю, Іспанії, Латвії, Польщі, Франції. Реабілітаційні центри співпрацюватимуть з литовськими, латвійськими та шведськими установами. Медзаклади, що надають послуги з психічного здоров'я, уклали партнерство з лікарнями Франції, Північної Македонії та Канади. Університетські та багатопрофільні лікарні співпрацюватимуть з медустановами Австрії, Ірландії, Естонії, Північної Македонії та Молдови.

Віктор Ляшко подякував Олені Зеленській та Саміту за увагу до охорони здоров'я й конкретні результати в цьому напрямі.

«Понад 13 тисяч тонн медичної гуманітарної допомоги, сотні одиниць обладнання, медичних автівок – кожен Саміт приносить конкретну підтримку медичним закладам України», – зазначив він під час виступу на заході.

Віктор Ляшко також наголосив, що у спільній заяві міністрів 14 країн окреслено чотири головні напрями співпраці:

- робота над ментальним здоров'ям;
- медичне партнерство;
- розвиток кадрового ресурсу;
- піклування про ментальне здоров'я медпрацівників.

Очікується, що започатковане Україною партнерство буде відображене в документах ВООЗ, щоб стати загальноприйнятим форматом роботи у світі.

Олена Зеленська на YES 2023: Ментальне здоров'я – основа стійкості (Президент України Володимир Зеленський).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у щорічній зустрічі Ялтинської європейської стратегії (YES). Це форум, де обговорюється європейське майбутнє України у глобальному контексті. Цьогорічна зустріч «Командний пункт: майбутнє вирішується в Україні» стала 18-ю за ліком.

(...). Олена Зеленська провела дискусію з істориком, професором Єльського університету, фахівцем з історії Східної Європи Тімоті Снайдером. Тема їхньої розмови – «Зцілюємо Україну: Реабілітація та психічне здоров'я».

Дружина Президента розповіла про третій Саміт перших леді та джентльменів, який відбувся 6 вересня в Києві та мав схожу тему «Ментальне здоров'я: крихкість і стійкість майбутнього». Вона відзначила важливість для всього суспільства ментального благополуччя кожної людини, особливо в умовах війни.

Перша леді також розповіла про Всеукраїнську програму ментального здоров'я «Ти як?», що реалізується в країні з 2022 року для подолання травми війни в українців та поширення психологічної допомоги й обізнаності про неї.

«Під час спеціального соціологічного дослідження, яке до Саміту провела на наше замовлення британська компанія Alligators Solutions, ми з'ясували, чому багато людей не хочуть відкрито говорити про своє ментальне здоров'я. Вони не хочуть засмучувати свою родину, бояться виключення з колективу. Бояться діагнозу. Пам'ятають негативні роки радянської медичної системи каральної психіатрії. І ось усе це треба подолати, подолати цю стигму. І не тільки в нас – у світі», – зазначила Олена Зеленська.

Вона наголосила, що ментальне здоров'я – це основа стійкості.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

Байден на саміті G20 наполягав на підтримці України найбільшими економіками світу (УНІАН).

Президент США Джо Байден на саміті лідерів країн «Великої двадцятки» в Індії сподівався переконати найбільші економіки світу згуртуватися навколо України, одночасно наполягаючи на необхідності американських інвестицій у світ, що розвивається.

За словами представників Білого дому, відсутність на саміті двох його головних глобальних суперників – лідера Китаю Сі Цзіньпіна і президента Росії Володимира Путіна – дає Байдену можливість висловити більш позитивну позицію на саміті.

Тим не менш, розбіжності всередині «Групи двадцяти» були очевидні в міру того, як саміт вже почався.

Дипломати працювали над проектом підсумкової спільної заяви лідерів, наштотуючись на перешкоди, коли мова заходила про вторгнення Росії в Україну. Росія, як член G20, повинна буде узгодити будь-яку спільну заяву. Однак, РФ і Китай не підтримують більш жорсткі формулювання в заключному комюніке, що ускладнює досягнення будь-якого консенсусу.

За словами джерела, знайомого з ходом переговорів, дипломати країн-учасниць G20 прийшли до компромісного варіанту формулювання з приводу війни в Україні. Але ще невідомо, чи погодяться лідери цих країн в кінцевому підсумку підписати проект спільної заяви. Очікується, що переговори триватимуть протягом саміту.

У той час, як Байден домігся великого успіху на інших самітах, переконуючи лідерів інших країн збільшити військову підтримку України і посилити покарання Росії, багато країн, особливо Глобального Півдня, не були в цьому впевнені.

Вони скептично ставляться до мільярдів доларів західної допомоги, що надходить в Україну, і прагнуть до більш збалансованих відносин з Москвою.

Помічники Байдена заявляють, що глава Білого дому вітає можливість продовжувати відстоювати інтереси України, в тому числі перед аудиторією, яка не обов'язково поділяє його погляди.

Київ і Токіо домовилися розпочати двосторонні перемовини про гарантії безпеки (УНІАН).

Президент подякував Японії за те, що вона «залишається ключовим партнером» України в Азії.

Президент України Володимир Зеленський зустрівся із міністром закордонних справ Японії Йошімасою Хаяші, який сьогодні прибув до столиці України з неанонсованим візитом.

Домовилися розпочати переговори щодо двосторонньої угоди про гарантії безпеки в розвиток Декларації G7.

Зеленський подякував Японії за те, що вона «залишається ключовим партнером» України в Азії.

З'явилася чернетка спільної заяви G20: що скажуть про Україну (УНІАН).

Формулювання може бути схожим з заявою у декларації, ухваленій в Індонезії за підсумками минулорічного саміту G20.

Лідерам «Великої двадцятки», які зустрілися в Нью-Делі на щорічному саміті, вдалося погодити спільну декларацію, у якій висловлено позицію щодо війни в Україні.

У чернетці комюніке про Україну йдеться, що всі країни повинні «утримуватися від дій проти територіальної цілісності та суверенітету чи політичної незалежності будь-якої держави».

У схваленому формулюванні також йдеться про прихильність до статуту ООН, який передбачає, що жодна нація не може загрожувати території та суверенітету іншої силою.

Politico також зазначає, що спроби Москви додати формулювання з критикою західних санкцій до декларації не мали успіху. У розробці документу брав участь міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров, кажуть західні чиновники на умовах анонімності.

Остаточна версія комюніке все ще може змінитися, оскільки лідери провідних економік світу, включаючи Росію, матимуть схвалити текст. Очікується, що рішення щодо заяви ухвалять в неділю, 10 вересня.

Джерела Reuters також стверджують, представники країн «Великої двадцятки» досягли компромісу щодо формулювання, яка буде використовуватися в комюніке. Вони також зауважують, що воно може бути схожим на формулювання в декларації, ухваленій в Індонезії за підсумками минулорічного саміту G20, де зазначалося, що хоча більшість країн засудили Росію за вторгнення, але на це є різні погляди.

США обіцяють збільшити фінансову допомогу Україні попри внутрішньо-політичну боротьбу (УНІАН).

Міністр фінансів США Джанет Йеллен:

Досягнення згоди в рамках G20 щодо формулювань про вторгнення Росії в Україну залишається складним процесом.

Ми також залишаємося відданими підтримці України і нещодавно подали запит на додаткове фінансування. Мені приємно, що обидві палати Конгресу підтримують Україну, і я впевнена, що ми зможемо переконатися, що у нас є фінансування.

У той же час, спікер Палати представників від Республіканської партії Кевін Маккарті не планує включати прохання президента Джо Байдена про виділення 24 мільярдів доларів надзвичайних коштів для України в законопроект, який необхідно прийняти для фінансування операцій уряду США після 1 жовтня. За умови, якщо демократи не підтримають імміграційну політику та політику надання притулку, проти якої вони рішуче виступають.

Британці домовляються з ООН про страхування суден з українським зерном (УНІАН).

Генеральний директор маркетплейсу Джон Ніл:

Британський ринок (маркетплейс) страхових послуг Lloyd's of London веде переговори з ООН щодо страхування суден з українським зерном, якщо робота зернового коридору відновиться.

Забезпечення страхового покриття має вирішальне значення для вантажів, що відправляються з України, але зараз страхове покриття, можливо, доведеться структурувати інакше, ніж раніше. Ми ведемо активні дискусії з ООН про те, як це може статися. За відсутності втручання ООН і дозволу ООН ми б не санкціонували страхування.

Прес-служба Lloyd's of London зазначила, що маркетплейс співпрацює з ООН і урядами низки країн, «щоб підтримати їхні дипломатичні зусилля щодо відновлення Чорноморської ініціативи, і готовий сприяти транспортуванню зерна через безпечний коридор».

Речник ООН Фархан Хак відмовився коментувати це питання на запит журналістів.

США допоможуть МКС зібрати докази проти Путіна для Гааги, – Reuters (УНІАН).

Високопоставлена делегація Конгресу США, очолювана представником Республіканської партії Майклом Макколом, зустрінеться в четвер з головним прокурором Міжнародного кримінального суду в Гаазі Карімом Ханом і обговорить звинувачення у військових злочинах проти президента Росії Володимира Путіна. Про це повідомляє Reuters з посиланням на заяву глави делегації.

Представник Республіканської партії Майкл Макколл:

Вашингтон розглядає можливість допомогти Гаазі зібрати більше доказів і розвідувальних даних, щоб довести звинувачення проти Путіна.

США не є членом МКС, як і Китай та Росія. У той же час раніше президент США Джо Байден попросив свою адміністрацію почати ділитися доказами російських військових злочинів на Україні з МКС.

На питання, чи достатньо доказів для звинувачення Росії в геноциді, члени делегації порівняли ситуацію з нацистською окупацією Європи під час Другої світової війни. «Коли ви намагаєтеся стерти культуру, народ і релігію, це і є визначення геноциду», – сказав Макколл.

В ЄС знайшли спосіб законно використати доходи від заморожених активів РФ (УНІАН).

Чинovníки Європейського Союзу почнуть зустрічатися з країнами-членами на цьому тижні для обговорення плану про те, як використати доходи від більш ніж 200 мільярдів євро заморожених активів російського Центробанку, з метою направити їх для відновлення України.

Згідно з проектом документа про процес, з яким ознайомився Bloomberg, Європейська комісія запропонує спосіб, як законно перевести доходи, отримані від активів, до бюджету блоку.

Комісія зустрінеться з чиновниками з Іспанії, Бельгії, Італії, Франції та Німеччини в четвер, а потім з усіма державами-членами на наступному тижні, за словами джерела видання, знайомого з планами. Президент ЄК Урсула фон дер Ляєн раніше заявляла, що висуне законодавчу пропозицію до літніх канікул, але з тих пір ці терміни посунулися в часі.

Згідно з документом, робоча група комісії підтримує реалізацію трьох основних пропозицій документа поетапно, а не всі відразу.

Ці кроки включають уточнення обсягу обов'язків за фінансовими зобов'язаннями, введення вимог до центральних депозитаріїв цінних паперів щодо поділу залишків грошових коштів російських активів і переведення доходів до бюджету ЄС в якості зовнішніх призначених доходів, говориться в документі.

Очікується, що активи російського центрального банку, заморожені в ЄС, принесуть близько 3 мільярдів євро непередбаченого прибутку. Більше половини активів знаходяться в грошових коштах і депозитах, а «значна сума» решти знаходиться в цінних паперах, які перетворюються в грошові кошти в міру погашення в найближчі два-три роки.

ЄС скористається відсутністю Путіна і Сі Цзіньпіна в G-20 для взаємодії з Африкою (УНІАН).

Європейський Союз планує скористатися відсутністю Сі Цзіньпіна і Володимира Путіна на саміті «Великої двадцятки» на цьому тижні, щоб активізувати свою роботу з країнами так званого Глобального півдня за допомогою зустрічі на високому рівні з африканськими лідерами в кулуарах саміту.

Оскільки президенти Китаю і Росії не беруть участі в дводенній зустрічі в Нью-Делі, ЄС хоче скористатися моментом, за словами людей, знайомих з підготовкою і які попросили не називати їх імена при обговоренні внутрішньої стратегії. За їхніми словами, блок країн прагне показати, що він серйозно ставиться до перегляду свого партнерства з Африкою, незважаючи на важку спадщину колоніалізму.

Серед тих, хто має взяти участь, – президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн, президент Європейської Ради Шарль Мішель та канцлер Німеччини Олаф Шольц. З африканської сторони в число учасників увійдуть лідери Південної Африки, члена «Великої двадцятки», а також

Єгипту, Нігерії і Коморських островів, нинішніх голів Африканського союзу, повідомили джерела.

Те, що називають «міні-самітом», відбувається на тлі загострення конкуренції за глобальний вплив на тлі протистояння США і Китаю і розбіжностей з приводу війни Росії з Україною.

США наклали арешт на російські активи за кордоном на понад мільярд доларів ([Слово і діло](#)).

Міністерство юстиції США шукає можливість направити Україні російські активи, що підпали під санкції, на суму понад 1 мільярд доларів.

Від початку повномасштабної війни росії проти України США заарештували приватних російських активів за кордоном більш як на 1 мільярд доларів.

Заступниця генерального прокурора США Ліза Монако:

Ми затримували літаки у Швейцарії та на Близькому Сході, заарештовували контрабандистів у Німеччині, Італії, Латвії. Також висунули звинувачення за відмивання грошей у Великій Британії. Тож очевидно, що сховатися ніде.

Зазначається, що офіс Монако керує робочою групою KleptoCapture – підрозділом Мін'юсту, що був створений навесні 2022 року для забезпечення дотримання санкцій проти російських олігархів. Також за участі іноземних партнерів він займається пошуком прихованих активів росіян по всьому світу.

Монако підкреслила, що міжнародне співтовариство об'єднане метою ізоляції режиму путіна.

«Ми попереджаємо банки, авіаційну галузь, страхові компанії та усіх, хто збирається має намір російські активи, що ми за усіма спостерігаємо», – додала вона.

Також вона зазначила, що у перспективі отримані кошти будуть спрямовані на потреби українського народу, але спочатку для цього потрібно отримати повноваження від Конгресу.

У Німеччині судитимуть російського «крота» з розвідки та його помічника ([Українська правда](#)).

Колишнього співробітника Федеральної розвідувальної служби (BND) звинувачують у державній зраді: його підозрюють у шпигунстві на користь Росії.

Російського "крота" викрили у грудні минулого року. Тепер Генеральний прокурор висунув звинувачення проти колишнього високопоставленого співробітника німецької розвідки Карстена Л.

Йому пред'явлено звинувачення у державній зраді.

За інформацією Spiegel, Генеральна прокуратура ФРН висунула звинувачення проти Карстена Л. і його ймовірного помічника Артура Е. в Апеляційному суді Берліна.

Якщо чоловіків визнають винними, їх можуть засудити до довічного ув'язнення.

На парламентському саміті G7 ухвалили декларацію на підтримку України ([УНН](#)).

У межах робочого візиту до Японії голова Верховної Ради України взяв участь у Парламентському саміті «Групи Семи», за результатами якого лідери G7 ухвалили декларацію на підтримку України.

В декларації вкотре засуджується загарбницька війна росії проти України. Також наголошується на важливості розслідування скоєних злочинів і покаранні винних.

Очільники парламентів «Групи Семи» закликали росію негайно, повністю та безумовно вивести свої сили та військову техніку з усієї міжнародно визнаної території України.

Вони висловили непохитну солідарність з українським народом і підтримали ініціативи своїх урядів щодо посилення санкцій проти росії та білорусі.

Водночас декларація засуджує вихід російської федерації із Чорноморської зернової ініціативи й закликає її повернутися до неї, забезпечивши експорт українського зерна із портів.

Також підписанти засудили безвідповідальну ядерну риторику росії та її оголошення про намір розмістити ядерну зброю у білорусі та закликали повернути Запорізьку АЕС під контроль України.

На Кубі заарештували 17 людей, які вербували найманців для війни РФ проти України ([Espresso.tv](#)).

Кубинська влада арештувала 17 людей, пов'язаних із мережею торговців людьми, які вербували молодих чоловіків воювати в російській армії проти України

Зазначається, що влада Куби працює над «нейтралізацією та ліквідацією» мережі, яка, за її словами, діяла як на кубинській землі, так і в Росії.

Полковник міністерства внутрішніх справ Куби Сезар Родрігес:

За підсумками розслідування заарештували 17 осіб, серед них - внутрішній організатор цієї діяльності.

Він зауважив, що лідер угруповання покладался на двох людей, які проживають на острові, щоб вербувати кубинців у російську армію на війну в Україні.

Полковник також наголосив, що затриманим загрожує до 30 років ув'язнення, довічне ув'язнення або смертна кара. Це залежить від тяжкості й типу злочинів, які варіюються від торгівлі людьми, участі в бойових діях в якості найманців.

Військова допомога

Литва передала Україні півтора мільйона боєприпасів, на черзі - системи NASAMS ([УНІАН](#)).

Литва сьогодні передала Україні півтора мільйона боєприпасів, продовжуючи таким чином надавати безперервну військову підтримку Україні.

«В Україну найближчим часом будуть відправлені системи запуску ракет NASAMS, засоби боротьби з дронами, логістичне обладнання та інше забезпечення», - зазначили в литовському Міноборони.

Також наголошується, що крім передачі військової техніки і спорядження, Литва активно навчає українських солдатів, забезпечує лікування і реабілітацію українців, організовує консультації експертів, виділяє кошти в міжнародні фонди підтримки України.

«Підтримка Литви Україні з моменту початку повномасштабного військового вторгнення досягла 0,5 мільярда євро і буде надаватися і далі – пакет військової підтримки на суму 200 мільйонів євро очікується в 2024-2026 роках. Загальний обсяг підтримки Литви Україні перевищує 1 мільярд євро або більше 1,2 % нашого ВВП (половина цієї суми – військова підтримка)», - розповіли в Міноборони Литви.

До України прибули перші танки Leopard 1 від трьох країн ([Укрінформ](#)).

Перші 10 танків Leopard 1, подаровані Данією, Німеччиною та Нідерландами, прибули в Україну.

«Перші 10 танків уже відправлені в Україну і ще більше в дорозі. Ще 10 були доставлені з заводу», - йдеться в заяві Збройних сил Данії.

Зазначається, що данські війська в Німеччині навчають українських військових роботі на цих машинах.

США виділяють новий пакет військової допомоги Україні на \$600 мільйонів ([УНІАН](#)).

Сполучені Штати Америки оголосили про виділення нової військової допомоги Україні. Сума нового пакету становить 600 млн доларів.

Цей пакет, наданий через Ініціативу сприяння безпеці України (USAI), включає обладнання для посилення протиповітряної оборони України, артилерійські боєприпаси та інші засоби.

Список допомоги виглядає так:

обладнання для підтримки та інтеграції систем протиповітряної оборони України;

додаткові боєприпаси для ракетно-артилерійських систем високої мобільності (HIMARS);

артилерійські снаряди калібру 105 мм;

засоби радіоелектронної боротьби та протидії радіоелектронній боротьбі;

підривні боєприпаси для подолання перешкод;

обладнання для розмінування,

підтримка та обладнання для тренувань, технічного обслуговування та забезпечення діяльності.

«Сполучені Штати продовжуватимуть працювати зі своїми союзниками та партнерами, щоб забезпечити Україну можливостями для задоволення її безпосередніх потреб на полі бою та довгострокових потреб у допомозі у сфері безпеки», – наголосили в Пентагоні.

Бундесвер підготує до кінця року 10 тисяч українських солдатів ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони ФРН Борис Пісторіус:

Ми не можемо ні секунди сумніватися в тому, що Путін не повинен досягти своїх цілей. Тому ми маємо підтримувати Україну на всіх рівнях, у тому числі на військовому, доки це буде потрібно.

Зокрема, поінформував він, до кінця року Німеччина підготує загалом 10 тисяч українських солдатів, і що якість підготовки отримала визнання у ЗСУ.

Глава Міноборони нагадав, що ФРН наразі є другим після США постачальником допомоги Україні, що кожного дня німецька зброя рятує життя в Україні.

США нададуть українським прикордонникам і поліції 190 автомобілів MRAP ([Укрінформ](#)).

Сполучені Штати нададуть українським правоохоронцям 190 броньованих автомобілів із захистом від мін і засідок (MRAP).

Посол США в Україні Бріджит Брінк:

Я пишаюся тим, що стою разом із виконувачкою обов'язків заступника Держсекретаря США Нуланд і моїми колегами з Державного департаменту, щоб відзначити передачу українським прикордонникам і поліції перших наданих США броньованих військових автомобілів із захистом від мін і засідок (MRAP). Сполучені Штати нададуть 190 автомобілів MRAP, щоб дати змогу хоробрим українським правоохоронцям захищати мирних жителів — особливо тих, хто знаходиться поблизу лінії фронту.

Мільйони набоїв та інженерна техніка: Німеччина передасть Україні новий пакет зброї ([УНІАН](#)).

Німеччина оголосила про новий пакет військової допомоги Україні. Зазначається, що новий пакет є частиною великої програми підтримки, яку ФРН надає Україні. Він включає поставки із запасів німецької армії та безпосередньо від промисловості.

Зокрема додатково будуть поставлені:

броньований мостоукладач Beaver;
4 автомобілі для охорони кордону;
10 тисяч снарядів для зенітних установок Gerard;
20 тисяч захисних окулярів для солдатів;
4 важкі тягачі з причепами для транспортування танків;
32 вантажівки Zetros;
понад 8,5 мільйонів набоїв для стрілецької зброї;
27 тисяч 40-мм мінометних снарядів.

У ЄС підписали перші угоди про спільні закупівлі снарядів для України ([Укрінформ](#)).

Європейська оборонна агенція (EDA) підписала перші угоди щодо спільної закупівлі артилерійських снарядів для потреб України. Йдеться про 155-мм боєприпаси.

«Європейська оборонна агенція наразі підписала вісім рамкових угод з європейською промисловістю про спільну закупівлю 155-мм боєприпасів», – йдеться у повідомленні.

Підписання останніх п'яти угод відбулося у штаб-квартирі EDA у Брюсселі 5 вересня під час візиту туди послів Комітету з політики та безпеки ЄС.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Тепер країни-члени можуть передавати замовлення в рамках восьми рамкових угод. Час має важливе значення. Путін не демонструє жодних ознак припинення своєї агресії проти українського народу. Тому наша військова підтримка оборони України має тривати.

Зазначається, що незабаром будуть укладені інші рамкові угоди для інших артилерійських систем, що використовує Україна.

Британія передасть Україні розвідувальні бронемашини Scimitar ([Укрінформ](#)).

Велика Британія передає Україні броньовані розвідувальні машини CVR(T) модифікації Scimitar MK2 після підготовки фахівцями компанії Rheinmetall BAE Systems Land (RBSL).

Як зазначається, представники RBSL вирушили до Німеччини, щоб допомогти військовослужбовцям британської армії у підготовці розвідувальних машин класу CVR(T) MK2 до відправки в Україну.

Фахівці надали підтримку у діагностуванні несправностей, технічні консультації та рекомендації з ремонту, поради щодо безпеки транспортних засобів, провели дорожні випробування та взяли участь у ремонті.

Загалом упродовж 32 днів вдалося підготувати 23 машини.

Модифікації CVR(T) включають, зокрема, легкі танки Scorpion та Scimitar, бронетранспортер Spartan, самохідну протитанкову ракетну установку Striker та командно-штабну машину Sultan.

Прем'єр-міністр Данії Метте Фредеріксен заявила про готовність її країни збільшити оборонну допомогу Україні ([Цензор.НЕТ](#)).

Прем'єр-міністр Данії Метте Фредеріксен:

Ми вирішили надати літаки F-16, щоб тренувати ваших пілотів. Наразі триває навчання, і підготовчі роботи вже проведено, тепер тренуються пілоти. Ми вже дали і артилерію, і бронетехніку, і снаряди, і ми робитимемо ще більше. Зокрема, для посилення протиповітряної оборони.

Бельгія викупила для України ракети Sea Sparrow ([Укрінформ](#)).

Міністерство оборони Бельгії викупило в Німеччині ракети Sea Sparrow, частина з яких призначені для України.

Загалом викуплені 14 ракет, вісім з яких підуть в Україну.

Зазначаються, що Німеччина щойно вивела з експлуатації останній фрегат, який використовував ці американські боєприпаси. Україна може переробити їх для використання з землі або з безпілотників. Бельгія змогла придбати їх по €7 тисяч за штуку.

Нинішня допомоги вартістю €150 тисяч також передбачає поставку 3 200 магазинів для штурмових гвинтівок і близько півсотні вибухових пристроїв для підризу наземних перешкод.

Німеччина передала Україні першу партію «свіжих» снарядів до Gerard ([УНІАН](#)).

Німеччина поставила Україні першу партію щойно вироблених снарядів до зенітних самохідних артилерійських установок Gerard.

Міністр оборони ФРН Борис Пісторіус:

Війна в Україні майже щодня нагадує нам, що захист власної країни залежить від протиповітряної оборони та достатньої кількості боєприпасів. З відновленням виробництва боєприпасів Gerard ми зосереджуємося саме на цих двох важливих аспектах.

Він запевнив, що Німеччина підтримуватиме Україну у сферах, які є її сильними сторонами. Мова йде про наземну протиповітряну оборону, артилерію, боєприпаси.

Гуманітарна та фінансова допомога

Нідерланди облаштують сотні додаткових місць для прийому біженців з України ([Укрінформ](#)).

У Нідерландах найближчими тижнями муніципалітети облаштують сотні додаткових місць для прийому українських біженців.

«Найближчими тижнями муніципалітети облаштують сотні додаткових місць для біженців з України», - йдеться у повідомленні.

Державний секретар Міністерства юстиції та безпеки Нідерландів Ерік ван дер Бург зазначив, що в місцях прийому «досягнуто ліміту» і що

центральні пункти прийому в Амстердамі та Утрехті переповнені. Наразі потрібно негайно додати 500 місць, наголосив він під час консультації. Ще тисячу місць мають облаштувати до 1 жовтня.

У Нідерландах зареєстровано 98 тисяч українських біженців. Наразі у приймальних пунктах є 81 тис. ліжок, з них 80 тис. використовуються.

Тож, 25 регіонам було запропоновано збільшити кількість місць до 90 000 у найближчі тижні, а потім до 97 000. Було домовлено, що муніципалітети зроблять все можливе для досягнення цієї мети.

Сінгапур надасть Україні ще 22 автомобілі швидкої допомоги (Укрінформ).

Міністерство закордонних справ Республіки Сінгапур оголосило про надання урядом країни нового пакету гуманітарної допомоги Україні, який складається з 22 автомобілів швидкої допомоги.

«У відповідь на запит України уряд Сінгапуру виділить пакет гуманітарної допомоги, до якого входять 22 автомобілі швидкої допомоги. Пакет допомоги був сформований урядом Сінгапуру на підтримку міжнародних зусиль, враховуючи гуманітарну кризу та потреби України», - повідомили в МЗС Сінгапуру.

Вірменія передала Україні понад 1000 девайсів на потреби освіти (Укрінформ).

Дружина прем'єр-міністра Республіки Вірменія Анна Акоюн відвідала Міністерство освіти та науки та передала гуманітарну допомогу для онлайн-навчання.

«Від Вірменії на потреби української освіти виділили 1050 девайсів: смартфони, ноутбуки, планшети. Ноутбуки і планшети передаватимуть у власність закладів освіти, смартфони — як персональні подарунки учням закладів професійно-технічної освіти із малозабезпечених сімей», - йдеться у повідомленні.

Ця гуманітарна допомога насамперед призначена для тих областей України, у яких частка онлайн-навчання найвища: Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Луганської, Миколаївської, Харківської та Херсонської. Девайси розподілені порівну — виділено по 80 ноутбуків/планшетів і 68 смартфонів на область. А 10 девайсів передадуть на потреби Міжнародної українсько-вірменської школи.

Блінкен оголосив про виділення 1 мільярда доларів на допомогу Україні (УНІАН).

Державний секретар США Ентоні Блінкен оголосив про новий пакет допомоги США Україні на понад мільярд доларів.

Зокрема, за його словами, вона міститиме «важливу допомогу з розмінування». Держсекретар США зазначив, що йдеться про понад 665 млн

доларів на військову та цивільну безпекову допомогу, а також мільйони доларів на підтримку Протиповітряної оборони України та інших сфер.

«Сьогодні ми анонсуємо новий пакет допомоги, бюджетом більш як 1 мільярд доларів. Він включає 665 мільйон доларів для цивільної безпеки. Загалом, ми передали її на понад 43 мільярди доларів, з початку російської агресії. З минулого року, з моменту як я тут був рік тому, українські сили забрали понад 50 відсотків окупованих територій. Ця нова допомога, додаткові кошти які суттєво підсилять протиповітряну оборону зокрема», - сказав Блінкен.

Також США виділять ще 300 млн на додаткові потреби.

Україна отримала другий високовольтний трансформатор із Литви ([Укрінформ](#)).

До України прибув другий високовольтний трансформатор, який передав литовський оператор системи передачі Litgrid.

«За координації Міністерства енергетики України у межах співпраці та допомоги у відбудові енергосистеми Литовська Республіка передала українській стороні вже другий потужний силовий автотрансформатор. Він буде встановлений на високовольтній підстанції системи передачі електроенергії і трансформуватиме напругу з магістрального до розподільного рівня», - йдеться у повідомленні.

Зазначається, що з початку повномасштабного вторгнення з Литви надійшло 67 вантажів гуманітарної допомоги загальною вагою понад 1286 тонн. Зокрема, були передані електростанції резервного живлення та різні види трансформаторів.

Українським музейникам передали 28-й гумвантаж від МЗС Німеччини та Центру допомоги мистецтву ([Укрінформ](#)).

У «Софії Київській» представники заповідника та волонтери прийняли черговий гуманітарний вантаж для музеїв України від МЗС Німеччини та Центру допомоги мистецтву України (Ukraine Art Aid Center).

Генеральний директор заповідника Неля Куковальська:

Все, що привозять, документується, фіксується.

Німецька сторона все це бачить. Вони дуже хотіли, щоб ми напряму із ними працювали, без посередників, без чиновників.

За її словами, гуманітарний вантаж потім розвозять по всіх українських музеях. Тут є речі вкрай необхідні закладам, особливо тим, які змушені були евакуюватися – все потрібне для пакування експонатів, їх зберігання.

Цього разу музейники отримали потужні зарядні станції та павербанки, коштовне кліматичне обладнання (термогігрометри, осушувачі, зволожувачі), лед-ліхтарі, акумуляторний інструмент, бокси для транспортування музейних експонатів та різноманітні пакувальні матеріали.

Загалом гуманітарну допомогу від Центру допомоги мистецтву України в Німеччині вже отримали понад 500 українських музеїв, зокрема ті,

що знаходяться в прифронтовій та прикордонній зоні та постраждали від російської збройної агресії.

Міненерго у серпні передало енергокомпаніям 258 тонн гумдопомоги від партнерів ([Укрінформ](#)).

Міністерство енергетики України у серпні 2023 року передало енергетичним компаніям 258 т устаткування, наданого міжнародними партнерами в якості гуманітарної допомоги.

«Протягом серпня Міністерство енергетики України передало для потреб енергетичного сектору гуманітарні вантажі з обладнанням від 32 донорів з 18 країн загальною вагою близько 258 тонн», - йдеться у повідомленні.

Устаткування, серед якого трансформатори, генератори, авто, кабелі, інші необхідні для ремонтів матеріали, отримали 26 компаній електроенергетичної, вугільної, нафтогазової та атомної галузей.

Серед донорів – енергетичні компанії, урядові структури та організації з Нідерландів, Німеччини, Австрії, Швеції, Італії, Данії, Словенії, Франції, Норвегії, Швейцарії, Фінляндії, Польщі, Латвії, Бельгії, Японії, Чехії, Литви і Румунії.

Латвія планує збільшити підтримку українських біженців на €10 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Уряд Латвії планує збільшити фінансування органів місцевого самоврядування приблизно на 10 мільйонів євро, щоб вони підтримали українців.

Як зазначається, 28 березня 2023 року було видано наказ про надання Міністерству охорони навколишнього середовища та регіонального розвитку (VARAM) фінансування у розмірі 21 788 249 євро для покриття витрат органами місцевого самоврядування у 2023 році, які надавали підтримку громадянам України, включаючи проживання та харчування.

Тепер уряд планує збільшити фінансування до 32 152 527 євро, щоб і надалі покривати видатки на підтримку мігрантам з України.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Ердоган на зустрічі з Путіним запропонує посередництво в мирних переговорах з Україною ([Obozrevatel](#)).

Президент Туреччини Реджеп Тайп Ердоган під час зустрічі з главою Росії Володимиром Путіним може запропонувати взяти на себе роль посередника під час переговорів Москви та Києва. Турецький лідер зустрінеться із кремлівським диктатором 4 вересня в Сочі (РФ).

Про це повідомило видання Milliyet. Воно зазначило, що одна з тем, яку обговорять сторони, – це «початок справедливих і міцних мирних переговорів» у російсько-українській війні.

Ердоган, як очікується, заявить, що наслідки війни зросли в геометричній прогресії і «переможця й переможеного там немає». Він наголосить на важливості встановлення міцного миру та стабільності в регіоні, а також запропонує стати посередником на майбутніх переговорах (...).

Путін назвав контрнаступ ЗСУ «провалом» і заявив про готовність до мирних переговорів ([Obozrevatel](#)).

Під час переговорів президентів Туреччини та РФ Володимир Путін висловився про контрнаступ ЗСУ. На його думку, він відбувається невдало – диктатор назвав дії українських військових «провалом».

Про це повідомляють росЗМІ. При цьому лідер Росії заявив, що не відмовляється від переговорів. Окрім того, він зазначив, що РФ розглядає варіант вирішення війни мирними переговорами (...).

«На горизонті немає перспективи миру»: Ердоган після переговорів з Путіним зробив заяву щодо війни в Україні ([Obozrevatel](#)).

Незважаючи на всі зусилля Туреччини щодо закінчення війни в Україні, вона продовжується і жодної обнадійливої перспективи миру на горизонті немає. Також немає ні переможця, ні того, хто програв.

Про це заявив президент Туреччини Реджеп Тайп Ердоган зповідомило видання Milliyet. Водночас політик висловив сподівання, що війна закінчиться справедливим миром (...).

Кулеба пояснив, чому переговори з РФ неможливі найближчим часом ([Еспресо](#)).

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба:

Я не думаю, що переговори з Росією розпочнуться найближчим часом. Навіть якщо він дає обіцянку, немає ніяких гарантій, що вона не буде

порушена. Навіть якщо ви думаєте, що успішно домовилися, ви ризикуєте. Це не партнер, з яким можна вести переговори.

Секретар Ради національної безпеки та оборони України Олексій Данілов заявив, що український народ боротиметься, скільки буде потрібно ([Укрінформ](#)).

Секретар Ради національної безпеки та оборони України Олексій Данілов:

Ми не можемо сказати, що війна закінчиться завтра-післязавтра. Це залежить від дуже багатьох факторів. Я єдине можу сказати, що наш народ буде боротися за нашу незалежність стільки, скільки треба буде потрібно. І якщо хтось вважає, що ми будемо здаватися, що ми будемо якимось іти на ті чи інші поступки заради того, щоб людина, яка сьогодні вже вбила 500 наших дітей, має з нами сидіти за стіл перемовин, то в мене просто питання - як ви взагалі з ним можете розмовляти? Людина, яка вбила 500 дітей у ХХІ сторіччі, має сидіти за ґратами. Ви кажете, що з нею треба вести перемовини? Про якісь коридори? Про якісь, скажімо так, добриша з ним розмовляти? Ви взагалі про що розмовляєте, шановні люди?

Кордони 1991 року - це те, що прописано в нашій Конституції, як комусь там не хотілося, якомусь клерку в НАТО, розповідати, що ми маємо чогось позбавитися. Позбавляйте своє, ми нікому нічого віддавати не збираємося.

Путін не є людиною, з якою Україна може серйозно вести переговори — Дмитро Кулеба ([NV](#)).

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба заявив, що російський диктатор Володимир Путін не є партнером, з яким Україна може серйозно вести переговори.

За його словами, поки Путін очолює Росію, переговори про припинення вогню будуть неможливі.

Міністр заявив, що Путін — не та людина, з якою можна серйозно про щось домовлятися (...).

Хочуть «миру», але не готові до «поступок»: скільки росіян прагнуть перемовин з Україною ([ТСН](#)).

Ставлення росіян до війни в Україні доволі різне.

Щонайменше половина росіян хочуть припинення війни та початку переговорного процесу між їхньою державою та Україною. При цьому більшість з цих людей не готові «йти на поступки» та відмовлятися «від завойованого».

Про це свідчать дані опитування російського «Левада-центру».

Так, проведення перемовин хочуть 50% респондентів. Очікувано, що чимало громадян Росії виступають за продовження бойових дій та окупації українських територій – 38%. Ще 12% не змогли надати чітку відповідь.

Росіяни, які хочуть перемовин, пояснюють це тим, що: великими втратами – «гине багато хлопців», «люди гинуть» (52%); втотою від ситуації – «війна всім набридла», «скоріше б усе закінчилося» (40%).

Звісно, немало тих, які вважають, що «треба йти до кінця», бо «надто багато вкладено» – 32%. Ще 16% росіян стверджують, що слід «використовувати націоналістів/фашистів».

Нагадаємо, 10% з-патріотів навіть не проти застосування Росією ядерної зброї по Україні.

«Що ви йому руки тиснете?» Данілов нагадав прихильникам переговорів із Путіним про вбитих українських дітей ([Obozrevatel](#)).

Умови України щодо закінчення війни залишаються незмінними – це вихід на кордони 1991 року та притягнення Росії до відповідальності за всі воєнні злочини, вчинені на території нашої держави. А домовлятися з РФ немає сенсу, адже вона ніколи не дотримується того, що обіцяє.

Про це заявив секретар РНБО Олексій Данілов у свій день народження в ефірі каналу «1+1». Він сказав, що вважає нісенітницею заклики до України сісти за стіл перемовин з Росією.

Секретар РНБО нагадав, як у 1997-му Київ уклав договір «про дружбу, співпрацю та партнерство» з Москвою, та чим це закінчилося.

Також Олексій Данілов нагадав прихильникам ідеї переговорів Києва та Москви про вбитих росіянами українських дітей (...).

Китайська делегація знову наполягає в ООН на негайному припиненні вогню в Україні та проведенні мирних переговорів між сторонами – попри те, що Росія не збирається лишати тимчасово окуповані українські території ([Укрінформ](#)).

З такою заявою виступив у п'ятницю, 8 вересня, на засіданні Радбезу в Нью-Йорку заступник постпреда Китаю при ООН Ген Шуан.

(...) У цьому контексті він наголосив, що Рада Безпеки має докласти більше зусиль, щоби добитися припинення вогню та «відновити мир якомога скоріше».

Водночас він підкреслив, що ситуація в Україні «обумовлена скл адним підґрунтям» і що простих варіантів розв'язання кризи начебто немає. Причому, за його словами, в цьому процесі потрібно враховувати позицію Росії – попри те, що саме Кремль розв'язав агресивну війну та намагався силою змінити міжнародно визнані кордони.

Переговори між росією та Україною були б моральною поразкою, — [Financial Times](#) ([Севродонецьк онлайн](#)).

Схиляння України до переговорів з рф і погодження на її умови «ризикує заохотити інші реваншистські країни і може вселити страх у тих, хто боїться такого ж ставлення до себе, як росія ставиться до українців».

Про це у статті для Financial Times, яку цитує ZN, пише аналітик Стокгольмського центру Східноєвропейських досліджень в Інституті міжнародних відносин Швеції Андреас Умланд.

Він відзначає, що багато західних країн неоднозначно ставляться до територіальної цілісності і політичного суверенітету України (...).

Він також уточнює, що ті, хто наполягатиме на переговорах, «здебільшого не є союзниками росії, це численні праві і ліві групи на Заході, а також держави від Угорщини до Бразилії прямо чи опосередковано закликали Київ піти на поступки Москві заради досягнення миру» (...).

Умланд наполягає, що поки триває збройна агресія росії проти України, немає іншого способу протистояти їй, окрім як відповідати силою на силу. Це повністю відповідає міжнародному праву загалом і статті 51 Статуту ООН зокрема. Компроміси, поступки та інші поблажки державі-агресору - це не шлях до міцного миру. Він наголошує, що ті, хто закликає Київ до таких переговорів, повинні враховувати всі наслідки такого курсу дій і не лише для України, але й для вразливих держав далеко за її межами.

«Країни вирішили продовжувати війну»: генсек ООН — про мирні переговори щодо України ([Фокус](#)).

За словами Антоніу Гутерріша, найближчим часом миру не передбачається, а ООН не несе відповідальності за дії РФ в Україні й не створила передумови для військового конфлікту.

Генсек ООН Антоніу Гутерріш висловився про війну в Україні. За його словами, у найближчій перспективі мирного вирішення військового конфлікту не буде, оскільки «сторони вирішили продовжувати війну». Про це він заявив на пресконференції в Нью-Делі напередодні 18-го Саміту країн «Великої двадцятки».

На запитання кореспондента Indian Express про те, чи може Індія стати посередником на мирних переговорах між Україною і РФ, Гутерріш відповів, що посередництво завжди важливе, але найближчим часом розв'язання воєнного конфлікту не буде, оскільки «сторони вирішили продовжувати конфлікт».

За його словами, все ж необхідно віддати належне всім, хто докладає зусиль, щоб покласти край війні (...).

«Неможливо домовитися з брехуном»: Зеленський пояснив, чому переговорів із Путіним не буде ([Obozrevatel](#)).

Президент України Володимир Зеленський заявив, що смерть лідера «вагнерівців» Євгена Пригожина є доказом того, що співпрацювати з диктатором Володимиром Путіним неможливо. Глава держави додав, що президент РФ ніколи і ні з ким не приходив до компромісу, адже він завжди діє у своїх інтересах.

Про це він повідомив в інтерв'ю CNN. За словами Зеленського, смерть Пригожина стала показовим моментом (...).

Переговори між РФ та Україною: Волкер назвав дві умови, за яких вони можуть відбутися ([ТСН](#)).

Експредставник Держдепартаменту США Курт Волкер, пояснив, за яких умов можуть відбутися переговори між Москвою і Києвом.

Колишній спеціальний представник Держдепартаменту США з питань України Курт Волкер наголосив, що мирні переговори між Україною та Росією зараз неможливі, бо саме Кремль не хоче його. Волкер звернувся до тих, хто каже, що Україні треба вести переговори: «з ким ви збираєтеся вести переговори?» (...).

Плани повоєнного відновлення України

На Київщині відкрили для проїзду міст через річку Ірпінь ([Укрінформ](#)).

На Київщині у Стоянці відкрили всі чотири смуги для проїзду автотранспорту відремонтованим мостом через річку Ірпінь на трасі М-06 Київ–Чоп.

Траса М-06 Київ–Чоп – одна з головних транспортних артерій України. У Мінвідновлення пояснюють, що запуск повноцінного руху дозволить збільшити пропускну можливість мосту для автотранспорту, а також покращить сполучення між населеними пунктами Київського регіону.

Міст був зруйнований на початку повномасштабного вторгнення російської армії в Україну. Після звільнення Київщини була збудована тимчасова об'їзна дорога.

Правий проїзд мосту був відремонтований в стислі терміни. Вже в листопаді 2022 року рух був відновлений. Лівий проїзд потрібно було відбудувати з нуля. Дорожники заклали фундамент, опори та встановили нові залізобетонні балки, облаштували освітлення, сучасне водовідведення, зробили гідроізоляцію, уклали два шари асфальтобетонного покриття.

Обидва проїзди мосту успішно пройшли випробування. У міністерстві зауважують, що міст відповідає сучасним транспортним навантаженням.

Всього від початку року по всій Україні відновлено 19 мостів. Ще на понад 60 тривають будівельні роботи.

Німецька Bayer інвестує понад €60 мільйонів у розширення своїх потужностей на Житомирщині ([Укрінформ](#)).

Німецька компанія «Байєр» інвестує понад 60 млн євро в розширення своїх потужностей на Житомирщині.

Начальник Житомирської ОВА Віталій Бунечко:

Разом із директором ТОВ «Монсанто-насілля» Володимиром Оніщенком заклали символічну капсулу часу на місці будівництва нових потужностей цього підприємства. Понад 60 млн євро додаткових інвестицій під час війни – це найкраще свідчення не лише міжнародної підтримки України, але й того, що великі інвестори вірять в нашу перемогу.

За його словами, розширення виробництва сприятиме створенню нових робочих місць, збільшенню податкових надходжень до бюджету, а також валютної виручки, що важливо для української економіки в умовах війни.

ТОВ «Монсанто-насілля» є одним із найбільших насінневих заводів у Східній Європі, який забезпечує високопродуктивними гібридами кукурудзи українських фермерів, а також аграріїв Румунії, Угорщини та Франції.

В Україні частково або повністю відновили майже 800 медзакладів ([Укрінформ](#)).

Наразі в Україні повністю відновили 384 об'єкти медичної інфраструктури, які постраждали від російських атак.

«За понад 18 місяців війни у різних регіонах України вже було відновлено повністю або частково 799 об'єктів медзакладів. Зокрема, 384 об'єкти відновлено повністю та ще 415 – частково», - йдеться в повідомленні пресслужби Міністерства охорони здоров'я.

На сьогодні відновлення медичної інфраструктури є одним із пріоритетів держави, аби попри тривалу війну та наднавантаження українські пацієнти мали доступ до якісної та необхідної медичної допомоги. Всупереч обстрілам МОЗ разом із партнерами продовжують працювати над відновленням української медичної інфраструктури, щоб лікарні могли функціонувати та надавати медичну допомогу.

Станом на травень внаслідок російських атак в Україні повністю зруйновано 177 медзакладів, понад 1,4 тисячі було пошкоджено.

До «Армії відновлення» залучили вже майже 50 тисяч українців ([Укрінформ](#)).

Державна служба зайнятості видала близько 50 тис. направлень на виконання суспільно корисних робіт, а на оплату за їх виконання спрямовано 305 млн грн.

Станом на 4 вересня 2023 року, починаючи з 1 жовтня минулого року, участь у суспільно корисних роботах взяли 49 927 українців із 19 областей.

Найбільше направлень на роботу було видано у Харківській (9 502), Полтавській (7 461), Донецькій (5 845), Київській (5 413) та Чернігівській (5 365) областях.

На виплату заробітної плати за участь у суспільно корисних роботах спрямовано вже 305 млн грн.

За програмою компенсацій за пошкоджене бойовими діями житло «ЄВідновлення» було виплачено перший мільярд гривень ([Економічна правда](#)).

Виплати за програмою отримали вже 12 146 українців, які звернулися за допомогою. Їм переказали понад мільярд гривень для ремонту пошкоджених російськими обстрілами квартир і будинків.

Загалом заяви на отримання допомоги від держави подали більше 41 тисячі людей. Найбільше - з тих територій, які знаходилися під окупацією або ж розташовані поблизу кордону з РФ.

Віцепрем'єр з відновлення - міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков наголосив, що процес – від подачі інформаційного повідомлення до безготівкового розрахунку — максимально цифровізований, алгоритм роботи комісії органів місцевого самоврядування прописаний у Постанові і обмежений чек-листом із вказаною вартістю робіт

та будматеріалів. У разі проблемних питань заявник завжди може звернутися до Урядового контактного центру 1545.

«І серед масиву дзвінків не було жодного – про несправедливість чи неправомірність. Сподіваюсь, так триватиме і надалі», – зауважив міністр.

Понад третина (35%) з тих, хто взяв участь у програмі «Відновлення – це люди, яким за 60. Найстарші одержувачі допомоги – три жінки, яким виповнилося 97 років з Київщини та Миколаївщини.

75% всіх грошей були витрачені на будівельні матеріали у невеликих місцевих магазинах, будівельні роботи також замовлені у фізичних осіб-підприємців.

На Київщині відновили 67 із 86 дитсадків, пошкоджених російськими окупантами ([Цензор.НЕТ](#)).

Відновлювальні роботи вдалося здійснити завдяки фінансовій підтримці міжнародної благодійної організації та коштів, виділених із місцевого бюджету.

«Під час окупації Київської області загалом було пошкоджено 86 закладів дошкільної освіти. Відбудовувати дитячі садки розпочали одразу після звільнення регіону. Наразі вже відновили повністю та частково зі збереженням функцій життєдіяльності 67 садочків», - ідеться в повідомленні Київської обласної військової адміністрації.

Одним із них є Гаврилівський заклад дошкільної освіти № 10 "Веселка" Бучанської громади. Сьогодні його відвідують 190 дітей. Крім того, в яслах-садку організоване інклюзивне навчання.

Під час активних бойових дій на Київщині заклад був значно пошкоджений. Були вибиті вікна та двері, частково зруйновані дах, фасад, внутрішні стіни і сантехніка, виведена з ладу електромережа. Пошкоджені зазнали ігрові майданчики й асфальтовані доріжки.

У будівлі провели капітальний ремонт фасаду, даху, замінили вікна та зовнішні двері, частково замінили сантехніку та електромережу. Оновили кухонне обладнання та начиння. Також частково відновили укриття.

Відбудовою центру Харкова займуться міжнародні архітектори ([Укрінформ](#)).

У Харкові проведуть міжнародний конкурс із відбудови центральної частини міста. А оновлений генплан розвитку міста розробляють найкращі вітчизняні та зарубіжні архітектори.

«Проведення міжнародного конкурсу проектів з відбудови центральної частини міста планується у Харкові. На позачерговій сесії міськради міський голова Ігор Терехов зазначив, що розробкою оновленого генплану розвитку Харкова займаються найкращі вітчизняні та зарубіжні архітектори на чолі з фондом Нормана Фостера, а над створенням економічної моделі розвитку міста працюють, зокрема, й фахівці з Оксфордського та Гарвардського університетів», - йдеться у повідомленні Харківської міської ради.

За словами мера, завершується робота над п'ятьма пілотними проєктами, які планують презентувати на вересневому інвестиційному форумі в Києві.

Терехов зазначив, що до планування повоєнного розвитку Харкова можуть долучитися всі охочі.

На Київщині створили Спостережну раду з питань відбудови (Укрінформ).

У Київській області створили Спостережну раду з питань відбудови за участю представників міжнародних інституцій та громадських організацій, незалежних експертів.

Голова Київської обласної військової адміністрації Руслан Кравченко:

Прозора та відкрита відбудова Київщини – головна вимога до влади з боку наших громадян та міжнародних партнерів. Тому минулого місяця я виступив з ініціативою створення Спостережної ради з питань відбудови за участю представників міжнародних інституцій та громадських організацій, незалежних експертів. І сьогодні таку раду створено.

До її складу увійшли представники ПРООН в Україні, Трансперенсі Інтернешнл Україна, Інституту законодавчих ідей, Open Contracting Partnership, Центру досліджень фіскальної політики та Інформаційної агенції «УНН».

Основне завдання Спостережної ради – це контроль за всіма етапами відбудови від планування до завершення проєктів.

Рада здійснюватиме моніторинг та перевірку всіх процедур закупівель для відбудови, щоб гарантувати їх чесність та прозорість. Рекомендуватиме об'єкти для відновлення з огляду на максимальну користь для населення.

Голова КОВА нагадав, що у регіоні реалізують низку програм з відбудови: за UNITED24 будуть відновлені 18 багатоповерхівок; за кошти обласного бюджету – 93 приватні будинки; Фонду ліквідації наслідків збройної агресії – 86 об'єктів; 9 об'єктів – за обласною програмою будівництва споруд цивільного захисту; 14 об'єктів – за кошти Європейського інвестиційного банку. За програмою «Нова оселя» 42 постраждалі родини отримали ключі від нових квартир.

На Економічному форумі в Польщі презентували проєкт «Mariupol Reborn» (Укрінформ).

Маріупольській міській голова Вадим Бойченко презентував проєкт «Mariupol Reborn» на XXXII Економічному форумі «Нові цінності Старого Континенту – Європа на порозі змін» у місті Карпач у Польщі.

Бойченко розповів про План відродження міста під час панельної дискусії «Після деокупації: економічні та соціальні виклики українських міст в контексті демографії».

Маріупольській міській голова Вадим Бойченко:

Зараз працюємо над баченням Маріуполя після деокупації. Розробляємо масштабний план відродження – «Mariupol Reborn». Головна мета – повернути людей в Маріуполь. І вже під це ми формуємо економічну модель, візію просторового розвитку та інші компоненти відродження.

Він зауважив, що буде складніше повернути тих маріупольців, які виїхали за кордон. Для цього треба об'єднати зусилля держави, міжнародних партнерів та бізнесу, аби створити необхідні стимули для повернення людей.

Бойченко акцентував, що 4 липня 2022 року в Лугано Голова Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн сказала, що відновити Україну – це моральний обов'язок цивілізованого світу.

«Ця заява стала символом того, що Україна на цьому шляху має надійних партнерів. Символом, що разом зможемо відродити наш дім і наш Маріуполь», - наголосив мер.

Як повідомлялося, план відродження міста «Mariupol Reborn» складається з двох основних етапів – швидкого відновлення критичної інфраструктури та самої Стратегії відродження міста.

«Mariupol Reborn» реалізовує Маріупольська міськрада за інвестиційної підтримки SCM Ріната Ахметова та міжнародних донорів.

У квітні 2023 року цей план був презентований у США. До його розробки вже долучилися світові архітектори, урбаністи та експерти.

Цей проєкт відкритий для нових партнерів, які хочуть допомогти повернути український Маріуполь до життя.

Латвія та ПРООН розпочинають проєкт з відновлення Чернігівщини ([Укрінформ](#)).

Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) сьогодні оголосила про старт проєкту «Латвія для Чернігова: Відновлення соціальної інфраструктури» за фінансування Латвійської Республіки.

Начальник Чернігівської ОВА В'ячеслав Чаус:

Сьогодні було підписано два важливі документи: Угоду фінансування для донорів третіх сторін між Міністерством закордонних справ Латвії (донором) та Програмою розвитку ООН (ПРООН), а також Меморандум між Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України, Чернігівською обласною військовою адміністрацією та ПРООН.

За його словами, війна не зруйнувала, а поглибила і масштабувала взаємини Чернігівщини з Латвійською Республікою та Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН). Спільні проєкти з відновлення реалізуються в різних сферах життєдіяльності області: освіта, медицина, економіка.

У Чернігівській області російські війська залишили після себе більше 8 тисяч зруйнованих чи пошкоджених будівель. Понад 90% - це житло. Були розбиті 33 мости та переходи, пошкоджено більше 1100 км автомобільних доріг.

Відбудова Київщини: у пошкоджених будинках встановили вже майже 4 000 вікон (Укрінформ).

На Київщині за сприяння міжнародних партнерів уже встановили майже 4 000 вікон.

Голова Київської обласної військової адміністрації Руслан Кравченко:

Майже чотири тисячі віконних конструкцій встановила некомерційна організація Global Empowerment Mission (GEM) у партнерстві з Фондом Говарда Г. Баффетта (HGBF).

Він поінформував, що їх встановлюють на об'єктах, пошкоджених внаслідок військової агресії росіян.

Голова КОВА зауважив, що на сьогодні вже встановлено вікна на суму понад 750 тис. дол. Роботи тривають.

За його словами, вікна замінюють у Гостомелі, Бородянці, Бучі. Масштабно реалізують проєкт в Ірпені: монтаж 1300 віконних конструкцій та понад 1700 панелей у 300 приватних бу динках та на 141 багатоповерховому об'єкті.

Кравченко додав, що GEM також оперативно долучається до заміни вікон на об'єктах, пошкоджених окупантами під час останніх атак російського агресора.

Вроцлав допоможе у відбудові Маріуполя - мери міст підписали документи (Укрінформ).

Польське місто Вроцлав допоможе у відбудові українського Маріуполя після його деокупації. Мери міст підписали відповідні документи - намір про укладання Декларації солідарності.

«Польське місто Вроцлав допоможе у відбудові Маріуполя після звільнення українського міста. Відповідний намір про укладання Декларації солідарності підписали мери Вадим Бойченко та Яцек Сутрик», - йдеться у повідомленні Маріупольської міської ради.

За словами Бойченка, досвід, експертиза та найкращі практики польських міст, які проходили шлях відродження після Другої світової війни – допоможуть швидко та якісно відродити Маріуполь після деокупації.

Мер Маріуполя Вадим Бойченко:

Вроцлав допоможе у створенні транспортної інфраструктури європейського рівня, надасть підтримку у побудові нової економічної моделі міста та розвитку освітнього кластера. Впевнений, партнерство з європейськими містами допоможе нам відбудувати Маріуполь.

У міськраді нагадали, що до проєкту відродження Маріуполя Mariupol Reborn вже доєдналась Унія Метрополій Польських, яка об'єднує 12 найбільших польських міст.

Mariupol Reborn реалізовує Маріупольська міськрада за інвестиційної підтримки SCM Ріната Ахметова та міжнародних донорів.

У квітні 2023 року цей план був презентований у США. До його розробки вже долучилися світові архітектори, урбаністи та експерти.

Цей проєкт відкритий для нових партнерів, які хочуть допомогти повернути український Маріуполь до життя.

В Україні вже спрямували понад 60 мільярдів гривень на швидку відбудову ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль на Ялтинській європейській стратегії заявив, що в Україні на швидку відбудову вже спрямовано понад 60 млрд гривень.

Він зазначив, що українська економіка формується в трьох вимірах: економіка воєнного часу, економіка відновлення та економіка майбутнього.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Економіка відбудови успішно запустилася і набирає оберти. Понад 60 млрд грн уже спрямовано на швидку відбудову, зокрема на розмінування, відновлення житла людей, відновлення й захист критичної інфраструктури. Працюємо над тим, щоб Росія заплатила за всі руйнування в Україні.

За його словами, в Україні вже працює економіка воєнного часу і макрофінансова допомога партнерів дає можливість витратити внутрішні ресурси на армію.

Прем'єр додав, що українська економіка майбутнього ще кристалізується. Формувати її будуть такі галузі, як військово-промисловий комплекс, будівництво та інфраструктура, аграрний сектор, енергетика, ІТ та машинобудування.

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Йорданії Айман Ас-Сафаді під час зустрічі з японським колегою Йошімаса Хаяші, серед іншого, обговорив триваюче російське вторгнення в Україну. Сафаді заявив про необхідність поважати Статут ООН, який закликає всіх членів організації утримуватися від загрози силою або її застосування, а також до поваги суверенітету всіх країн, включаючи Україну.

Міністр закордонних справ Японії Йошімаса Хаяші наголосив на необхідності якнайшвидшого встановлення «справедливого та вічного миру».

(Укрінформ)

Глава комітету з питань оборони Бундестагу Марі-Агнес Штрак-Ціммерманн стверджує, що питання передачі Україні німецьких крилатих ракет Taurus блокує особисто канцлер ФРН Олаф Шольц:

У цей момент» він не хоче постачати Taurus. Але «в цей момент» в Україні продовжують гинути люди. На що, заради Бога, чекає канцлер? Він один блокує це рішення всередині коаліції. Це безвідповідально.

(Укрінформ)

Від України вимагають провести президентські вибори (які за нормальних обставин мали би відбутися навесні 2024 року), незважаючи на воєнний стан, «щоб не було завдано шкоди демократії в країні».

Речник федерального уряду ФРН Штеффен Гебештрайт:

В принципі, ми вважаємо правильними цінності демократичного волевиявлення і виборів, але треба брати до уваги особливу ситуацію, яка наразі є і буде тривати протягом осяжного майбутнього в Україні. Немає такої позиції, яку я міг би представити зараз щодо того, що ми хотіли би натиснути на Україну. Україна вже понад 18 місяців перебуває у війні як наслідок російського агресивного нападу, вона змушена захищатися, захищати свою територіальну цілісність і суверенітет. Це наразі – найголовніше питання.

(Українська правда)

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок:

Гра Путіна із «зерною угодою» є цинічною. (...). Лише через Путіна вантажні судна знову не мають вільного проходу. Росія посилює глобальний голод.

За словами німецької міністерки, робота над альтернативними маршрутами для експорту зерна з України триває – «зараз більше, ніж будь-коли».

([Європейська правда](#))

Міністр закордонних справ Австрії Александер Шалленберг пожартував про часті зустрічі зі своїм українським колегою Дмитром Кулебою.

Перед зверненням Кулеби до австрійського дипкорпусу по відеозв'язку Шалленберг заявив, що йому здається, що він бачить його частіше, ніж своїх дітей.

«Я прошу вибачення перед вашими дітьми», – відповів йому глава українського МЗС.

([ЛІГА.Новини](#))

Голова Незалежної міжнародної комісії ООН з розслідування порушень в Україні Ерік Мьосе заявив, що комісія не має достатніх наявних доказів, які б відповідали юридичній кваліфікації Конвенції про геноцид:

Зараз ми не маємо достатніх наявних доказів, які б відповідали юридичній кваліфікації, передбаченій Конвенцією про геноцид.

Він запевнив, що розслідування в Україні продовжуватимуть. За його словами, раніше комісія вже зазначала, що «в російських ЗМІ були певні заяви, які, можливо, могли мати стосунок до питання про підбурювання до геноциду».

«Це одна лінія, якої ми дотримуємося, і ми її розглянемо. Але поки висновків немає», – заявив Мьосе, додавши, що комісія виявила «велику кількість воєнних злочинів» на кшталт тортур і атак по українській енергетичній інфраструктурі з жовтня 2022 року.

Водночас, сказав він, орган не знає, «чи слід розглядати це як злочини проти людяності».

«Ми визначили, що є ознаки того, що це може бути злочином проти людяності. Тому я вважаю, що корисно подивитися на усе в контексті», – резюмував він.

([Українська правда](#))

Міністр сполучення Латвії Яніс Вітенбергс заявив, що через недостатньо пов'язану транспортну інфраструктуру країн затримується надання допомоги українцям.

За словами міністра, в Латвії та в усьому регіоні необхідні інвестиції в поліпшення дорожньої мережі, залізничної інфраструктури, інфраструктури портів і аеропортів, а наявного фінансування з європейських фондів недостатньо.

«Ми домовляємося про спільну позицію з країнами-однорідцями з нашого регіону та ЄС, щоб отримати додаткові кошти для проєктів та інвестицій», – сказав міністр.

Він підкреслив, що залучення коштів ЄС до Латвії дуже важливе, а також наголосив, що проведено значну роботу з поліпшення інфраструктури єдиної європейської транспортної мережі.

([Цензор.НЕТ](#))

Президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган:

З першого дня ми завжди захищали мир, діалог і дипломатію. Ми наполегливо працювали, щоб не допустити подальшого кровопролиття. Замість того, щоб посилювати проблему та підливати масла у вогонь, ми намагалися забезпечити, щоб обидві сторони зустрілися на спільній основі. На жаль, війна, яка триває вже 1,5 року, ще триває. На горизонті також немає обнадійливої перспективи миру.

Ердоган зазначив, що Туреччина готова зробити свій внесок у мирні переговори.

«Ми продовжимо свою роль посередника у таких питаннях, як обмін полоненими та Запорізька АЕС», - додав він.

([Укрінформ](#))

Міністерка закордонних справ ФРН Анналена Бербок:

Я вважаю, що ми перебуваємо у вирішальному моменті, коли можна досягти того, що раніше було неможливо: реформувати Римський статут, аби злочин агресії міг переслідуватися Міжнародним кримінальним судом. Оскільки відомо, що нинішня лазівка в міжнародному праві унеможлиблює притягнення лідерів Росії до відповідальності за порушення миру перед Міжнародним кримінальним судом.

Вона підкреслила, що злочин агресії не повинен залишитися безкарним. За її словами, це важливо насамперед для України, а також для всіх країн, яким може загрозувати агресія з боку могутнішого сусіда.

Вона порушила питання про необхідність «сміливо» реформувати Євросоюз, який готується до нової хвилі розширення. Берлін ініціював процес з деякими партнерами стосовно реформи ухвалення рішень у галузі спільної зовнішньої та безпекової політики кваліфікованою більшістю (а не одностайно, як зараз - ред). До кінця року в Берліні відбудеться конференція, одною з тем якої буде саме це питання, проанонсувала вона.

Потребує реформування і Рада Безпеки ООН, міжнародні фінансові установи, органи охорони здоров'я, такі формати, як G20, ВТО тощо, зазначила міністр.

[\(Цензор.НЕТ\)](#)

Постійний доповідач Європарламенту Майкл Галер заявив, що його колегам у Верховній Раді потрібно визначитися з електронним декларуванням:

Сподіваюся, що більшість колег у Верховній Раді визначаться і подумають трохи наперед, які сигнали вони хотіли б подати своїм громадянам і західним прихильникам, коли йдеться про прозорість і публікацію електронних декларацій. Просто зробіть це.

[\(Укрінформ\)](#)

У Кордобі (Іспанія) відбулася зустріч аграрних міністрів Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії та Болгарії.

Міністр сільського господарства Польщі Роберт Телус:

Ми й надалі підтримуємо транзит і хочемо, щоб цей транзит збіжжя з України фінансово підтримувався Євросоюзом.

За словами польського міністра, його колеги з інших чотирьох країн ЄС «розуміють проблему і потребу продовження заборони на імпорт до п'яти прифронтових країн продуктів з України».

«Вони усвідомлюють, що Путін веде продовольчу гру. Однак рішення належить до президента Єврокомісії», – заявив польський міністр. Водночас, він висловив сподівання, що рішення щодо продовження заборони на імпорт українського збіжжя до ЄС після 15 вересня буде «експертним, а не політичним».

Телус підкреслив, що попри рішення Єврокомісії Варшава діятиме згідно з інтересами польських селян.

«Ми не дозволимо імпорт збіжжя з України до Польщі», – наголосив Телус.

Водночас, він зазначив, що п'ять країн ЄС хочуть мати «еластичний перелік» продуктів, імпорт яких заборонятиметься з України.

«Ми, наприклад, виступаємо, щоб в цьому переліку були малина і мед», – підкреслив польський міністр.

Він уточнив, що Болгарія хоче викреслити насіння соняшника з переліку продуктів, імпорт яких заборонений з України. Натомість Софія хотіла б внести до цього переліку сухе молоко.

Телус повідомив, що попри рішення інших чотирьох країн ЄС, Польща після 15 вересня не відкриє кордон на імпорт українського збіжжя. Він додав, що Польща не перелякається погроз з боку Києва про арбітраж чи позов до СОТ.

[\(ЛІГА.Новини\)](#)

Екс-міністр оборони Великої Британії Бен Воллес:

І ось як це закінчується, містере Путін... Колись могутня Росія нищпорить у пошуках друзів і випрошує у Північної Кореї зброю 1960-х років.

(ЛІГА.Новини)

Президент Литви Гінатас Науседа сказав, що українська корупція є суттєвим чинником, який Заходу доводиться враховувати у військовій допомозі Україні.

«Це дуже важлива причина. Оскільки держави, які надають підтримку Україні, є демократичними, вони мають враховувати настрої свого суспільства та думку виборців», – сказав президент Литви.

Він зазначив, що якщо виборці бачать, що в країні, якій спрямовується допомога, відбуваються великі корупційні скандали, це завдає величезної шкоди репутації такої держави.

(Укрінформ)

Радник президента США з питань національної безпеки Джейк Салліван:

Ми продовжуємо стискати оборонну промислову базу Росії, тому Москва тепер шукає зброю усюди, де може.

Він додав, що перемовини про оборонну співпрацю між КНДР та РФ активно тривають, але у разі їх успішного завершення «Північній Кореї це не принесе позитиву й доведеться розплатитися із міжнародною спільнотою». «Ми продовжимо закликати Північну Корею дотримуватися її публічних обіцянок й не постачати Росії озброєння, яке врешті вбиватиме українців», – сказав Салліван.

(Цензор.НЕТ)

Радник з питань національної безпеки президента США Джейк Салліван:

Адміністрація США провела конструктивні розмови на двопартійній основі в обох палатах Конгресу і висловив впевненість у новому фінансуванні підтримки для України. Не буду говорити про запевнення, але були конструктивні розмови. Вони були позитивні і суттєві. Ми очікуємо, що зможемо досягти надання пакетів допомоги, які дозволять Україні отримати те, що їй потрібно.

(Цензор.НЕТ)

Нова міністерка закордонних справ Нідерландів Ганке Брюїнс Слот заявила, що наразі пріоритетом її країни є якнайшвидша поява F-16 в українському небі.

Про це Слот заявила під час своєї першої телефонної розмови із У соцмережі X (колишній Twitter) Кулеба зазначив:

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба:

Провів переговори з новою міністеркою закордонних справ Королівства Нідерланди Ганке Брюїнсом Слотом. Це її перша телефонна розмова на посаді, що є знаком поваги до українського народу та воїнів.

([Цензор.НЕТ](#))

Заступник голови Єврокомісії Марош Шефчович повідомив, що у 2022 році імпорт газу до країн ЄС із РФ скоротився зі 150 млрд куб. м до менше ніж 80 млрд куб. м. Згідно з прогнозами, цього року обсяг російського газу, що імпортується, складе всього 40 млрд куб м, включаючи зріджений природний газ.

«Ми суттєво знизили показники імпорту російського газу. Але я б сказав, що повністю відмовитися від російського газу – це поки що майже нездійсненна місія», – зазначив Шефчович.

Він також наголосив, що якщо ЄС продовжить розвивати газову інфраструктуру і налагоджувати нові партнерські відносини, його країни зможуть у найближчі місяці ще більше знизити імпорт російського газу.

«У випадку з газом, який імпортується через загальну закупівельну платформу ЄС, ми вже стежимо за тим, щоб він не надходив з РФ», - додав Шефчович.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр оборони Естонії Ханно Певкур:

Ми бачимо, що європейські промислові потужності зросли, тож це позитивна тенденція. Мабуть, до кінця року - або до початку наступного року - ми зможемо виробляти майже вдвічі більше, ніж виробляли в Європі роком раніше.

Так, ЄС прагнув швидко збільшити виробництво 155 мм артилерійських снарядів як для надання допомоги Україні, так і для поповнення своїх запасів. Але роки обмежених видатків залишили європейську оборонну промисловість невідповідною до швидкого нарощування виробництва після вторгнення Росії в Україну у 2022 році.

Певкур не уточнив обсяги, яких, як очікується, досягне галузь, але в політичному документі Естонії, розісланому державам-членам цього року, йдеться, що блок має потужність для виробництва близько 300 тисяч снарядів на рік.

Подвоєння цієї цифри означатиме виробництво до 600 тисяч снарядів до кінця цього року, причому обсяг виробництва продовжуватиме зростати. Джерело, знайоме із ситуацією, повідомило, що наступного року потужність, як очікується, досягне 1 мільйона снарядів.

([Українська правда](#))

Держсекретар США Ентоні Блінкен прибув із візитом до Києва:

Я тут передусім для того, щоби продемонструвати нашу тверду підтримку України. Ми бачили хороший прогрес у контрнаступі. Ми хочемо подбати про те, щоб в Україні було те, що їй необхідно не лише для успішного контрнаступу, але й у довгостроковій перспективі, щоби вона мала хороші важелі стримування, сильні оборонні спроможності, щоби агресія не повторилася.

Блінкен нагадав, що під час кожного візиту в Україну за час повномасштабної війни вражений хоробрістю і стійкістю українців.

Держсекретар додав, що США також співпрацюватимуть з партнерами для того, щоб допомогти Україні відбудуватися і ставати сильною економікою та сильною демократією.

([Цензор.НЕТ](#))

Виконавчий заступник глави Єврокомісії Валдіс Домбровскіс:

Наша позиція дуже чітка. Ми шукаємо рішення, яке задовольнить усі зацікавлені сторони. Ми зробили ініціативу «коридорів солідарності», щоб дозволити Україні експортувати через них замість чорноморських маршрутів. І щодо можливостей (експорту), ми досить близькі до загальних обсягів українського експорту сільськогосподарських продуктів. Сподіваємося, що за найближчий рік обсяги експорту становитимуть 4,7 млн тонн на місяць.

За його словами, просування до таких обсягів триває успішно. Відбувається пошук рішення консенсусом, яке допоможе уникнути можливих позовів, ініційованих Україною, у Світовій організації торгівлі, тому що ЄС прихильний допомозі Києву. Але при цьому треба проявити увагу до занепокоєння п'яти прикордонних країн і шукати прийнятне для всіх рішення, додав Домбровскіс.

Єврочиновник повідомив про дискусію, що відбулася в середу, щодо «коридорів солідарності», а також щодо питання імпорту українських сільськогосподарських продуктів до Європейського Союзу, зокрема до сусідніх з Україною країн. «Роботу буде продовжено через координаційну платформу за участю України та зацікавлених країн», - сказав він.

За його словами, ця робота триватиме найближчими днями й тижнями з огляду на закінчення 15 вересня терміну дії автономних торговельних заходів, які передбачають тимчасову заборону на імпорт з України пшениці, кукурудзи, ріпаку та насіння соняшнику до Болгарії, Угорщини, Польщі, Румунії, Словаччини та Угорщини.

([Українформ](#))

6 вересня російські загарбники влучили по центральному ринку в Костянтинівці Донецької області.

Заступник речника Генсека ООН Фарахан Гак зазначив, що з точки зору Генерального секретаря, так само як і Браун, «очевидно, що міжнародне гуманітарне право та міжнародне право в галузі прав людини має поважатися».

«Але, безумовно, Генеральний секретар вважає, що за всі такі напади має бути відповідальність», - наголосив він.

Гуманітарна координаторка ООН в Україні Деніз Браун:

Я приголомшена звісткою про низку ударів, що сьогодні вкотре призвели до загибелі людей та руйнувань у різних районах України.

Унаслідок ганебного удару кілька годин тому на людному ринку у Костянтинівці на Донеччині постраждали мирні мешканці цієї зруйнованої війною громади. Загинули або отримали поранення десятки дорослих і дітей.

За її словами, це сумний день для України, однак трагедія у Костянтинівці є лише одним із прикладів страждань, що спричиняє вторгнення Російської Федерації для мирних мешканців по всій країні.

У цьому контексті координаторка ООН нагадала, що сьогодні через російські удари були пошкоджені домівки та школа у Запоріжжі, а також портова та зернова інфраструктура в Одеській області на півдні країни.

«Умисне спрямування ударів по цивільних особах чи цивільних об'єктах або нанесення ударів, що завдає непропорційно велику шкоду цивільному населенню або цивільним об'єктам, є воєнним злочином. Дотримання норм міжнародного гуманітарного права має бути забезпечено. Народ України потребує припинення цього жорстокого знищення», - наголосила вона.

[\(Укрінформ\)](#)

6 вересня російські загарбники влучили по центральному ринку в Костянтинівці Донецької області.

Президентка Молдови Мая Санду:

Я рішуче засуджую сьогоднішній обстріл Росією звичайного ринку у Костянтинівці Донецької області. Втрата невинних людей є ще одним похмурим нагадуванням про жорстокість Росії в Україні.

[\(Цензор.НЕТ\)](#)

Прем'єр-міністр Данії Метте Фредеріксен під час розмови з Президентом України Володимиром Зеленським заявила:

Ми з Польщею взяли на себе зобов'язання щодо безпеки енергетики. Наша підтримка надовго, це зобов'язання на довгий час. Ми зобов'язані вам за вашу неймовірну боротьбу. Ваша боротьба - це наша боротьба.

Відповідаючи на питання про корупцію в Україні, вони зазначила, що «є час перед війною і, на жаль, під час війни»:

«Якщо запитаєте мене, чи достатньо Україна зробила для боротьби з корупцією перед війною, я думаю, що ми згодні, що можна було б більше зробити.

Данія - одна з країн, яка допомагає чи не найбільше, і я думаю, що вся Європа вражена тим, як ви справляєтеся з цими викликами, включно з боротьбою з корупцією. Гарантій немає, але я впевнена, що Україна зробить все можливе під час війни».

[\(Укрінформ\)](#)

Заступниця речника Пентагону Сабріна Сінгх:

Ми повністю переконані, що українці використовуватимуть їх (боєприпаси зі збідненим ураном - ред.) відповідально, воюючи за повернення своїх суверенних територій на сході й півночі.

Вона додала, що такі боєприпаси «стандартно використовуються у танках й не лише американських».

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ ФРН Анналена Бербок:

Ми продовжуватимемо підтримувати Україну доти, поки це буде потрібно народу України: з поставками зброї для самооборони, щоб вона мала можливість перехоплювати більше безпілотників, з гуманітарною допомогою, з великими програмами розмінування і, перш за все, з політичною підтримкою в ООН, ЄС, НАТО, але також ... за підтримки ОБСЄ та Ради Європи.

Вона констатувала, що Німеччина, Європа та світ перебувають у розпалі найбільших потрясінь у зовнішній політиці та політиці безпеки з часів закінчення холодної війни.

«Діти там набагато частіше чують повітряну тривогу, ніж шкільний дзвінок, бо вони живуть на війні 559 днів. За даними ЮНІСЕФ, лише третина дітей шкільного віку в Україні ще може регулярно відвідувати школу. З початку війни через день руйнують школи, навмисно саме школи. Це є порушенням міжнародного права, порушення гуманності», - сказала міністр.

Представник фракції консерваторів Бундестагу Йоганн Давід Вадефуль:

Німеччина надто пізно надає допомогу. Це дозволило Росії окопатися і все замінувати, а Україна зараз відчуває це при наступі.

Він додав, що політичну відповідальність за це несе федеральний уряд.

Член Вільної демократичної партії Міхаель Георг Лінк підкреслив: фактор часу має величезне значення, тож Німеччина має негайно подумати, як посилити допомогу Україні. Він переконаний, що ракети Taurus могли би змінити ситуацію на полі бою.

Депутат Бундестагу (ХДС/ХСС) Томас Ерндл:

Ми могли би проявити більше рішучості. Те, що ми знову зволікаємо в питанні окремих військових систем, зокрема, стосовно Taurus, ... не розуміє ніхто... Ми маємо надати Україні максимальну воєнну підтримку, це дозволить Україні, зокрема вести переговори з позиції сильнішого.

Він нагадав, що якби Путін досяг успіху в своїх агресії, Європа та світ уже ніколи не були би такими, як раніше, а цього не можна допустити.

(Укрінформ)

Президент Литви Гітанас Науседа вважає, що хоча через порти країн Балтії та Польщі неможливо експортувати стільки зерна, скільки Україна експортує основними транзитними маршрутами, якщо цей альтернативний маршрут буде добре розвинений, загальний внесок Польщі, Литви, Латвії та Естонії може бути значним.

«Так, ми не можемо конкурувати з основними каналами експорту українського зерна... проте, за нашими розрахунками, за дотримання певних

вимог транзит українського зерна через морські порти країн Балтії та Польщі може становити 10 млн. тонн на рік. Це було б важливою частиною, важливою підтримкою», - заявив Науседа.

При цьому він наголосив, що країни Євросоюзу мають «зробити все можливе», щоб українське зерно могло безперешкодно надходити на міжнародні ринки.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Під час Вільнюського саміту НАТО ми прийняли важливі рішення, щоб допомогти наблизити Україну ближче до членства. Ми визнали також важливість того, що зробив ЄС, який надав Україні статус країни-кандидата... Україна ніколи не була ближчою до членства в НАТО, ніж зараз. Це відображує політичну реальність, що держави є суверенними і самі приймають рішення. Україна, безумовно, має право вирішувати власний шлях, і це справ України та країн-членів, - приймати рішення, коли Україна стане членом НАТО. Росія не може накладати вето на членство для будь-якої суверенної та незалежної країни в Європі.

Він нагадав, що Вільнюський саміт НАТО підтвердив, що Україна буде членом Альянсу, та ухвалив три важливі рішення, щоб у практичному вимірі наблизити таке членство.

По-перше, союзники ухвалили великий пакет підтримки та фінансування для України, які допоможуть забезпечити повну взаємосумісність між українськими Збройними силами та НАТО. Другий крок стосувався зміцнення інституційного політичного співробітництва між Україною і НАТО, для чого був започаткований формат Ради НАТО-Україна.

«Нам потрібно мати Україну не лише як партнера, нам потрібно бути рівними, - 31 союзник, невдовзі 32, - і Україна, за одним столом (переговорів - ред.). Ця Рада може ухвалювати рішення, вона може скликатися у дуже короткий термін та вирішувати кризи, як ми це вже зробили після саміту, коли була зупинена дія зернової угоди. Ми маємо намір перетворити цю Раду на потужний інструмент для посилення зв'язку між НАТО і Україною», - сказав Столтенберг.

Третє важливе рішення Вільнюського саміту, за його словами, полягало в усуненні для України вимоги проходження Плану дій щодо членства, хоча раніше цей етап був обов'язковим перед запрошенням. Після усунення цієї вимоги процес входження до НАТО для України скоротився з двох етапів до одного кроку.

Генсек НАТО нагадав, що перед початком війни, наприкінці 2021 року, президент Путін надіслав до НАТО проєкт договору з вимогою, щоб Альянс назавжди зупинив процес розширення та вивів всю свою військову інфраструктуру з усіх країн Центральної та Східної Європи, що приєдналися до Альянсу після 1997 року, що стосувалося половини членів Альянсу та було абсолютно неприйнятним для НАТО.

«Він (Путін – ред.) розпочав цю війну, щоб не допустити збільшення кількості членів НАТО. Він отримав точно навпаки: більше присутності (військ - ред.) НАТО у східній частині Альянсу. До НАТО вже приєдналася Фінляндія, й Швеція невдовзі також буде повноправним членом», - зазначив Столтенберг.

(Укрінформ)

Президент Франції Еммануель Макрон:

Очевидно, що російського прапора на Іграх у Парижі бути не може, я думаю, що тут є консенсус... Росії, як країні, немає тут місця в той час, коли вона скоювала воєнні злочини, коли вона депортувала дітей.

(...). Справжнє питання, яке доведеться вирішити олімпійському світу, в тому, яке місце надати цим російським спортсменам, які іноді готувалися все життя, а також можуть стати жертвами цього режиму», - зазначив Макрон.

Він додав, що важливо розрізнити спортсменів, які фактично є співучасниками дій російської влади, і тих, хто «став жертвою режиму».

МОК має, за його словами, ухвалити справедливе і зрозуміле українцям рішення.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Українці вирішили розпочати наступ. Тому що мають намір звільнити свою землю. І вони досягають прогресу. Ймовірно, не настільки великого, на який ми сподівалися, але вони поступово повертають території, навіть по кількох метрів на день. Те, що українці повертають землю, означає, що росіяни цю землю втрачають. Ми маємо пам'ятати про початковий пункт: російська армія була колись другою найсильнішою у світі. Нині російська армія є другою по силі в Україні.

Він зауважив, що було зрозумілим, що цей контрнаступ буде важким і кривавим, оскільки Росія змогла звести ешелоновані лінії оборони, з траншеями, протитанковими перешкодами, з усіма цими «зубами дракона» та із величезною кількістю мін на полі бою.

«Це важка боротьба, коли мають бути прорвані оборонні лінії російських сил. Українці просуваються вперед, і це вражає. Вражає мужність, відданість, рішучість українських солдатів, які зробили це можливим», - наголосив Столтенберг.

Він нагадав: коли у лютому минулого року розпочалося повномасштабне вторгнення, численні експерти говорили, що Київ впаде за кілька днів, а Україна - упродовж тижнів. Українці довели, що ці експерти помилилися. Українці виштовхують російських загарбників, звільняючи свої землі, - північні райони навколо Києва, на сході – навколо Харкова, і продовжують звільняти території на півдні країни.

«Ті самі експерти зараз дорікають на недостатню швидкість наступу. Реальність в тому, що українці перевищують очікування знову й знову. Ми маємо пам'ятати про нашу відповідальність їх підтримувати. Ми можемо надавати їм поради, але саме українські командири будуть ухвалювати важкі рішення на місцях. Не варто, сидячи тут, у Брюсселі, у штаб-квартирі НАТО або будь-де, говорити їм, як треба воювати. Це їх завдання, вони ризикують своїм життям, а ми лише підтримуємо їх», - підкреслив Столтенберг.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Чорне море має величезне значення для НАТО. Ми засуджуємо вихід Росії із зернової угоди та вітаємо зусилля, зокрема Туреччини, у спробі поновити цю зернову угоду. Безумовно, найкращий шлях для безпечних поставок зерна з України – це завершити війну. Всі проблеми навколо цього спричинені саме війною, хоча саме зернова угода була покликана пом'якшити деякі з її наслідків.

Він нагадав, що НАТО підвищило власну присутність у регіоні Чорного моря. Зокрема, тут збільшена кількість польотів літаків морського спостереження, створені бойові групи сил НАТО в Румунії та Болгарії, Альянс продовжує проводити моніторинг всієї ситуації в регіоні Чорного моря.

(Укрінформ)

Президент Фінляндії Саулі Ніністьо вважає, що найближчим часом розраховувати на завершення війни РФ проти України не варто. «Росіяни добре окопалися на своїх оборонних позиціях. Боротьба триватиме далі», – сказав він.

Президент також прокоментував інцидент з падінням російських «Шахедів» на територію Румунії, зазначивши, що це додаткова демонстрація того, що подібні інциденти можуть траплятися, умисно чи випадково. Ніністьо зазначив, що існує великий ризик розширення війни в Україні, і що ризик застосування ядерної зброї також слід сприймати серйозно.

«Ризик, що "заговорить" ядерна зброя, великий. І це означало б кінець», – сказав президент, додавши, що не має на увазі конкретну загрозу.

Президент Фінляндії також акцентував, що європейські країни мають брати на себе відповідальність за розбудову своєї оборони.

(Укрінформ)

Російська Федерація оголосила про проведення 8-10 вересня 2023 року так званих виборів до місцевих окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях України.

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Російська Федерація проводить фіктивні вибори на окупованих територіях України. Ці так звані вибори відбуваються майже через рік після

того, як Кремль влаштував фіктивні референдуми та нібито анексував Херсонську, Запорізьку, Донецьку й Луганську області України, а також понад дев'ять років після того, як Росія начебто анексувала українську АР Крим і Севастополь.

Кремль сподівається, що сфабриковані результати російської влади посилять незаконні претензії РФ на окуповані нею частини України. «Але це ніщо інше, як пропагандистський захід», - продовжив Блінкен.

Він підкреслив, що дії Москви вкотре демонструють її відверте нехтування принципами Статуту ООН.

«Сполучені Штати ніколи не визнають претензій РФ на будь-яку суверенну територію України, і ми нагадуємо особам, які можуть підтримати російські фіктивні вибори в Україні, в тому числі шляхом участі в якості так званих «міжнародних спостерігачів», що вони можуть потрапити під санкції та візові обмеження», - зауважив глава американської дипломатії.

(Укрінформ)

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Просто зараз Росія продовжує атакувати суверенну державу – Україну, вбиваючи людей, руйнуючи її міста. Тому ЄС продовжуватиме рішуче підтримувати Україну та здійснюватиме дедалі жорсткіший тиск на Росію. Кремлівська війна уражає життя далеко за межами України, включно із Південною Азією. Понад 250 мільйонів людей постають перед гострою продовольчою небезпекою.

Він зауважив, що Кремль, здійснюючи навмисні атаки на українські порти, позбавляє мільйони людей по всьому світу того продовольства, якого вони відчайдушно потребують.

«Це відверто скандальна ситуація, коли Росія після знищення Чорноморської зернової ініціативи блокує та атакує українські морські порти. Це має припинитися, кораблі повинні мати вільний доступ до Чорного моря та доставити, з ініціативи Антоніу Гуттереша та ООН, 32 мільйони тонн (українського зерна – ред.) на ринок, особливо – у країни, що розвиваються. У цьому контексті пропозиція Кремля надати 1 мільйон тонн зерна для Африки є абсолютно цинічною», - наголосив президент Європейської Ради.

Він нагадав, що зі свого боку ЄС нарощує зусилля, щоб надати українському продовольству альтернативні експортні шляхи. За словами Мішеля, через «коридори солідарності», які були організовані з ініціативи ЄС через сухопутний кордон України, на цей час вдалося експортувати 41 мільйон тонн українського зерна.

(Укрінформ)

Речник ЄС Пітер Стано:

Українська армія та населення України борються за виживання, ведучи оборонну та справедливую війну проти агресії. Я б не хвилювався стосовно того, що союзники поставляють Україні, аби допомогти їй захиститися.

Проте я би хвилювався через ядерну гру, в яку грає Путін, ... та його спроби перетворити продовольство на зброю.

Як приклад він навів ситуацію навколо Запорізької АЕС, переміщення та розгортання в Білорусі російської ядерної зброї, а також обстріли російськими військами української портової інфраструктури, які здійснюються з очевидною метою поглибити глобальну продовольчу кризу, «підштовхнути» ціни вгору.

«Ми дійсно дуже занепокоєні наслідками для довкілля, для здоров'я людей, для глобальної безпеки тієї злочинної агресії, яка була розв'язана Путіним проти українського народу. Ми дуже занепокоєні цими наслідками, і не лише в Європі, й в усьому світі, через цю ядерну гру, в яку він грає... Ми занепокоєні через кризу, яку він поглиблює, атакуючи портову інфраструктуру та сільськогосподарські об'єкти в Україні, щоб не дозволити їй експортувати зерно до країн, де люди потребують його найбільше», - наголосив речник ЄС.

Він підкреслив, що Євросоюз та його союзники відповідають на потреби української армії, яка бореться за майбутнє своєї країни та за, власне, існування української нації. Саме це, а також руйнівні наслідки путінської агресії є предметом занепокоєння Євросоюзу.

«Коли йдеться про військову підтримку та поставки зброї, яку союзники надають Україні, її головним призначенням є пересвідчитися, що Україна перемаже у цій справедливій війні ... проти злочинної та жорстокої агресії», - заявив Стано.

(Укрінформ)

Росія проводить так звані місцеві та регіональні «вибори» на тимчасово окупованих територіях України.

Міністр закордонних справ Великої Британії Джеймс Клеверлі:

Не можна проводити вибори в іншій країні. Бутафорські «вибори» Росії в Україні є ганебною спробою легітимізувати її безпідставні претензії на суверенну українську територію.

(Укрінформ)

Директор Федерального бюро розслідувань (ФБР) Крістофер Рей:

Слід російської розвідки, а під цим поняттям я маю на увазі офіцерів розвідки, все ще занадто великий у Сполучених Штатах, і ми постійно стикаємося з нею, намагаємось блокувати, запобігати та перешкоджати всіма способами, якими можемо.

Я скажу, що за останні кілька років США досягли значних позитивних успіхів у зменшенні кількості офіцерів російської розвідки у Сполучених Штатах, фактично вигнавши їх.

(Укрінформ)

Росія проводить так звані місцеві та регіональні «вибори» на тимчасово окупованих територіях України.

Помічник Генсека ООН у справах Європи, Центральної Азії та Америки Мирослав Єнча:

Ми стурбовані повідомленнями про проведення Російською Федерацією так званих виборів у районах України, які в цей час перебувають під тимчасовим військовим контролем Російської Федерації. Ці так звані вибори на окупованих територіях України не мають жодних юридичних підстав.

За його словами, ООН засуджує «будь-які дії, що можуть призвести до подальшої ескалації або погіршення ситуації», а також висловлює стурбованість гуманітарними потребами й ситуацією з правами людини в цих районах та браком доступу до них.

«Ці останні незаконні спроби організувати нові так звані виборчі процеси на окупованих територіях України ще більше підривають перспективи встановлення миру», – наголосив Єнча.

Він нагадав, що наближається річниця незаконної спроби Російської Федерації анексувати Донецьку, Луганську, Херсонську та Запорізьку області України шляхом організації псевдореферендумів у цих регіонах наприкінці вересня 2022 року.

За його словами, ООН повністю підтримує суверенітет, незалежність, єдність і територіальну цілісність України в межах її міжнародно визнаних кордонів.

Єнча підкреслив, що «ця чітка, принципова позиція ООН» підкріплена Статутом ООН і міжнародним правом, була недвозначно підтверджена 12 жовтня 2022 року, коли Генеральна Асамблея ООН переважною більшістю голосів ухвалила відповідну резолюцію, за яку проголосували 143 держави, і лише 5 висловилися «проти».

Тоді було визначено, що намагання анексувати окуповані території не мають юридичної сили відповідно до міжнародного права і не є підставою для будь-якої зміни статусу цих регіонів України. Так само незаконною була спроба анексії Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, додав він.

Доповідач зазначив, що з лютого 2022 року Управління Верховного комісара ООН з прав підтвердило 26717 жертв серед цивільного населення: 9511 – убитих і 17 206 поранених. При цьому загинуло щонайменше 549 дітей і ще 1166 – отримали поранення.

(Укрінформ)

Росія проводить так звані місцеві та регіональні «вибори» на тимчасово окупованих територіях України.

Заступник постійного представника США при Організації посол Роберт Вуд:

Кремль поспішає сфабрикувати успіхи на виборах, щоби приховати від російського народу військові втрати в Україні.

Він наголосив, що російські «вибори» в Україні є цілковитою фальсифікацією, і в Москві це добре усвідомлюють, однак намагаються створити видимість легітимності та хоч якось підвищити «явку» на окупованих територіях.

Дипломат зауважив, що спроби РФ провести фіктивні вибори на тимчасово окупованих територіях жодним чином не відображають законного волевиявлення народу України, який мужньо опирається спробам Кремля силою змінити кордони.

«Сполучені Штати ніколи не визнають претензій РФ на будь-яку територію України. Ми однозначно засуджуємо продовження російської окупації й надалі працюватимемо із союзниками й партнерами, щоби забезпечити Україну військовою технікою, необхідною їй для захисту», - зауважив представник США.

У цьому зв'язку він закликав усі країни-члени ООН утримуватися від кроків, які сприяють довірі до фіктивних виборів РФ на суверенній території України.

«Ми всі повинні назвати кричущі порушення Росією міжнародного права тим, чим вони є – плямою на нашій колективній історії як організації, в основі якої лежить підтримання миру в усьому світі, а також посяганням на міжнародний порядок, що ґрунтується на наших правилах», - заявив представник американської місії в ООН.

Дипломат підкреслив, що Україна не просто бореться за своє виживання, а й обстоює міжнародний порядок та його засади.

«Тому вкрай важливо, щоби ми всі однозначно були на боці України», - наголосив представник США.

(ЛІГА.Бізнес)

Міністр Польщі у справах ЄС Шимон Шинковський вель Сенк:

Це погрози й один з елементів тиску з української сторони. Ці елементи інколи виходять за певні рамки класичної дипломатії з боку України (...) вона використовує засоби дипломатичного тиску, інколи дуже нестандартні та які виходять за певні межі.

Нашим пріоритетом є захист польських фермерів, польських громадян. І такі жести чи погрози не справляють на нас враження, це просто елемент тиску, але тиску, який не буде ефективним.

Він запевнив, що Польща не скасує зернове ембарго щодо України після 15 вересня.

«Іноді, коли немає поступу на рівні ЄС, доводиться використовувати елементи національних дій, але ми боремося за те, щоби рішення ухвалювалися на рівні ЄС. У нас є вагомі аргументи. Вони представлені як міністром сільського господарства, так і комісаром Войцеховським на форумі ЄК, щоби продовжити зберегти ембарго», – сказав Шинковський вель Сенк.

(ЛІГА.Новини)

Міністерка закордонних справ Франції Катрін Колонна зазначила, що Путін дозволив собі «мерзенні інсинуації та брудні висловлювання. Доведений антисемітизм: заяви російського президента 5 вересня про українського президента та Україну обурливі».

(Укрінформ)

МЗС Молдови оприлюднило заяву з приводу проведення проведення Росією так званих місцевих та регіональних виборів на тимчасово окупованих територіях України.

«Спроба Росії надати легітимність силовій окупації територій суверенної держави Україна є незаконною та повністю суперечить нормам міжнародного права та міжнародним договорам, учасницею яких є сама Росія. Проводячи так звані вибори, Росія прямо суперечить Статуту ООН та Гельсінському заключному акту, а також свідомо порушує принципи суверенітету та територіальної цілісності України», — заявили у молдовському зовнішньополітичному відомстві.

(Укрінформ)

Росія проводить так звані місцеві та регіональні «вибори» на тимчасово окупованих територіях України.

Постпред Франції при ООН Ніколя де Рів'єр:

Сьогодні вона (РФ – ред.) продовжує свої провокації з організацією псевдовиборів... Цей маневр нікого не вводить в оману. Та звані вибори – це пародія, організована Росією для того, щоб надати видимість легітимності незаконній спробі анексії.

Ці регіони, як і Крим, є невід'ємною частиною України, додав він.

За його словами, через російську агресію «ніде у світі жодна країна не може почуватися в безпеці». «Ми не можемо дозволити силі взяти гору над правом. Ось чому важливо, щоб кожен член ООН чітко й однозначно відкинув ці фіктивні вибори й захищав Статут та його універсальні принципи», – наголосив дипломат.

(ЛІГА.Бізнес)

Прем'єр-міністерка Естонії Кая Каллас запропонувала іншим балтійським країнам та Фінляндії запровадити спільне торговельне ембарго щодо Росії.

За словами Каллас, інші прикордонні країни поки що не підтримали пропозицію Естонії. Вона наголосила, що ключовою країною у цьому питанні є Фінляндія.

Щодня з Естонії до Росії завозять електроніку, заводське обладнання, харчові продукти та пластмаси, зазначає естонське видання.

Міністр закордонних справ Естонії Маргус Цахкна пояснив, що Естонія не може самостійно перекрити кордон, інакше постраждають естонські підприємства.

Міністр додав, що обмеження торгівлі слід обговорити з міністрами закордонних справ Польщі, Литви, Латвії та Фінляндії.

([Укрінформ](#))

Росія проводить так звані місцеві та регіональні «вибори» на тимчасово окупованих територіях України.

Постійна представниця Великої Британії при ООН Барбара Вудвард:

Окрім того, що дії Росії є незаконними, ми також маємо інформацію, що Кремль наперед визначив результати фіктивних виборів на суверенній території України, яку тимчасово контролює Росія.

Вона наголосила, що «цей грубий обман не наблизить Росію до виправдання її агресивної війни, так само як Росія за рік не наблизилася до розширення контролю над територіями, на які вона претендувала під час свого провального вторгнення».

([Укрінформ](#))

Росія проводить так звані місцеві та регіональні «вибори» на тимчасово окупованих територіях України.

Постійний представник ЄС при Організації Олаф Ског:

Росія, її політичне керівництво та інші причетні до організації цих незаконних так званих виборів особи стикнуться з наслідками за ці незаконні дії.

Він наголосив, що псевдовибори «відбуваються на тлі примусової та незаконної видачі Росією паспортів, зокрема й дітям, а також масових й систематичних порушень прав людини на окупованих територіях України».

«Російські незаконні так звані вибори на територіях України, які перебувають під тимчасовою військовою окупацією, нікчемні, відповідно до міжнародного права. Вони не можуть бути й не будуть визнані», - заявив дипломат.

([Укрінформ](#))

Росія проводить так звані місцеві та регіональні «вибори» на тимчасово окупованих територіях України.

Постійний представник Естонії при ООН Рейн Тамсаар:

Подобається це Росії, чи ні, але Донецька, Херсонська, Луганська та Запорізька області, а також Крим й Севастополь, — залишаються невід'ємними складовими України. Організуючи вибори на території України, Росія безсоромно насміхається зі своєї ролі постійного члена Ради Безпеки.

Росія дотримується сценарію, використаного на інших окупованих територіях. Вони залякують та переслідують цивільних, примушуючи голосувати на фіктивних виборах, сподіваючись легітимізувати окупацію та придушити опір українців. Ці вибори, організовані окупаційною владою, порушують міжнародне гуманітарне право й права людини, в тому числі й Женевську конвенцію.

Росія намагається зобразити ці так звані вибори тріумфом демократії на окупованих територіях, насправді ж немає нічого більш недемократичного.

Суворий окупаційний режим підтримується російськими військами та спецслужбами. Офіцери ФСБ, призначені на керівні посади, займаються примусовою інтеграцією окупованих територій до Росії, відповідно до настанов з Москви.

Українці, які проживають на окупованих територіях, вперто протистоять окупаційним силам або шукають спосіб виїхати. Ми зобов'язані підтримувати їх та говорити із ними. Ми ніколи не визнаємо проведення цих фіктивних виборів чи їх результатів. Ми упевнимся, що залучені до їх організації, в тому числі й кримінальні російські очільники, будуть притягнуті до відповідальності.

([Укрінформ](#))

Прем'єр-міністерка Литви Інгріда Шимоніте заявила, що після війни в Україні «будуть дискусії про те, як змусити агресора заплатити за це, тому що це єдиний справедливий шлях. Правосуддя, ймовірно, є одним із головних викликів у майбутньому, як змусити винних заплатити. Це нормально, що демократичні країни, ЄС, США, всі інші країни підтримують Україну на цьому шляху, але в остаточному підсумку рахунок має бути пред'явлено тому і оплачено тим, хто створив усі ці руйнування».

([Укрінформ](#))

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Росія продовжує атаки на життєво важливі для України дунайські порти, систематично знищуючи цивільну інфраструктуру, щоб не дати нагодувати світ українським зерном. Це російська методичка: заблокувати український експорт, перетворити продовольство на зброю і примусити голодних людей платити за наслідки цього.

Реакція представників української громадськості

Український гурт Latexfauna відкрив сторінку на OnlyFans для зборів на ЗСУ ([Корреспондент.net](#)).

Учасники колективу планують регулярно випускати креативний контент, а всі зароблені кошти направлятимуть на закупівлю дронів.

Український інді-поп гурт Latexfauna завів сторінку на OnlyFans, щоб збирати кошти на підтримку ЗСУ. Про це колектив повідомив на своїй сторінці у Instagram.

За словами артистів, вартість підписки на їхній контент становить лише десять доларів на місяць (...).

Частина грошей на ЗСУ: як родина з Вінниччини вирощує виноград ([Суспільне.Новини](#)).

700 тисяч гривень на два снайперських комплекси збирає 110 окрема механізована бригада. До збору доєдналася родина Наталії Мельник з Вінниці. Жінка розповідає у цій бригаді зараз служить її син. Тож нині частину грошей від реалізації винограду з власного городу відкладають на допомогу.

(...) Виноград смакує не лише родині Мельників. Надлишок — продають. За кілограм, каже Наталя Мельник, просять 100 гривень. Частина цих грошей йде на ЗСУ.

Замість квітів донатили на ЗСУ ([Козятин](#)).

До Міжнародного дня благодійності в ліцеї №1 відбулася патріотична акція — замість квітів на перше вересня учні та батьки донатили на армію.

Традиційно більшість школярів поспішають на свято Першого вересня з букетами у руках, та не цього року. Учні ліцею №1 відмовилися від квітів, натомість разом із батьками донатили на ЗСУ. Про це повідомляють на Фейсбук-сторінці ліцею №1. Спільними зусиллями вдалося зібрати 10 тисяч 736 гривень і 50 копійок.

(...) Акцію організували спільно із благодійним фондом «Паросток добра», який вже більше року допомагає нашим військовим — волонтери організації передають маскувальні сітки, продукти, ремонтують техніку та збирають гроші на потреби захисників.

Додамо, що подібні акції провели не лише у ліцеї №1. Так у ліцеї №2 першого вересня провели акцію «Букет рятує життя». У навчальному закладі розмістили скриньку, куди кидали кошти учні та батьки. Зібрані гроші передали військовим.

У Костополі на благодійному ярмарку зібрали майже 240 тисяч гривень на ЗСУ ([Рівне1](#)).

Домашні смаколики, страви на грилю, прохолодні напої, сувеніри ручної роботи та багато іншого. Цими вихідними жителі Костопільської громади ярмаркували. Усе задля того, щоб зібрати кошти для Збройних Сил України.

Благодійний ярмарок розгорнувся у парковій зоні біля річки Замчисько. Тут можна було не лише смачно поїсти, а й з користю провести час. Організатори заходу подбали про розважальну програму: творчі майстер-класи, боді-арт, написання листів-побажань захисникам та традиційний аукціон військового знаряддя (...).

«Замість букетів — донати на ЗСУ». У Кочубеївці на Херсонщині вчителі та учні зібрали гроші для українських захисників ([Суспільне.Новини](#)).

На Херсонщині у Кочубеївській громаді вчителі, батьки та учні на День знань долучились до акції «Замість букетів — донати на ЗСУ». Гроші, які могли витратити на квіти педагогам, віддали на допомогу українським захисникам.

Про це Суспільному повідомили працівники Кочубеївської сільської військової адміністрації.

Завдяки акції вдалось зібрати 6700 гривень. Кому саме із захисників направлять ці гроші, повідомлять пізніше.

Як розповіла завідувачка Кочубеївської філії Орлівського опорного закладу Лілія Жоболда, саме вчителі запропонували провести таку акцію (...).

На благодійному аукціоні в Галичі виторгували 2 млн гривень на ЗСУ ([Правда ІФ](#)).

Вчора, 7 вересня в Галичі відбувся III благодійний аукціон організований на підтримку прикарпатських військових

Аукціон присвятили 1125 річниці Галича.

Захід організований за ініціативи голови Івано-Франківської ОВА Світлани Онищук.

На аукціоні було представлено майже 40 різноманітних лотів, які надали наші митці, добровольці, представники духовенства.

У підсумку - 2 млн гривень, які спрямуємо на комплектацію новоствореного піхотного батальйону, – написала Світлана Онищук (...).

У Луцьку на благодійному заході «Спортивні хроніки війни» збирали кошти на ЗСУ ([Луцьк.Район](#)).

У Луцьку вшанували пам'ять спортсменів та тренерів, загиблих у війні.

Вшанувати спортсменів та тренерів 8 вересня на площі перед головним корпусом Волинського національного університету імені Лесі Українки зібрались представники спорту та небайдужі лучани.

У межах заходу влаштували виставку російських снарядів та спортивного інвентаря з міст, де розбиті стадіони та спортшколи. Показали на великому екрані та розказали історії спортсменів з Волині, які загинули у війні за Україну. Місцеві художні колективи та представники влади подякували українським захисникам та захисницям, які щоденно боронять наш спокій та виборюють наше право на життя.

Під час благодійного заходу збирали кошти на потреби 100 окремої бригади територіальної оборони.

На Вінниччині 13-річний чемпіон світу зі змішаних єдиноборств віддав частину премії на ЗСУ ([Суспільне.Новини](#)).

Частину премії, отриману на чемпіонаті світу зі змішаних єдиноборств ММА 2023, віддав захисникам 13-річний Роман Грабчак. Хлопець — бронзовий призер змагань. Про це на сторінці у Facebook написала голова Тростянецької селищної територіальної громади Людмила Червонецька.

Роман Грабчак родом із села Буди, вихованець клубу преподобного Іллі Муромця з рукопашного бою в селі Ілляшівка. На чемпіонаті світу зі змішаних єдиноборств ММА 2023 серед вікової категорії 12-13 років, який проходив у серпні в Абу-Дабі, юнак здобув бронзу. Вагова категорія — 31 кг. Загалом у змаганнях взяли участь 700 спортсменів із 70 країн світу.

За виборене третє місце Роман Грабчак отримав грошову винагороду. Частину премії спортсмен вирішив передати на допомогу українським військовим. Гроші спрямують на придбання чергового автомобіля, який потрібен на фронті.

Ветерани на протезах вирушили в похід Карпатами, щоб зібрати €10 мільйонів для ЗСУ ([Укрінформ](#)).

П'ятеро протезованих ветеранів вирушили в похід Карпатами, аби зібрати 10 млн грн на потреби ЗСУ.

Ветеран Олександр Швецов:

3 вересня п'ять протезованих ветеранів вирушать у похід Карпатами, щоб зібрати 10 млн грн для своїх побратимів із 30 ОМБр, 95 ОДШБр, 1 танкової в/ч 1815, Луганського та Краматорського прикордонних загонів. Наша мета – зібрати кошти та довести, що, попри поранення, життя продовжується. І ми не втомилися боротися та допомагати побратимам. З кожним зібраним мільйоном ми скидатимемо по кілограму додаткової ваги (пакети з піском), які нестимо у своїх наплічниках.

За його словами, за зібрані кошти благодійний фонд Сергія Притули закупить та доставить обладнання за запитом п'яти підрозділів.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

У Литві діє щонайменше 60 організацій, що збирають допомогу для України ([Укрінформ](#)).

Преспредставник Центру реєстру Міндаугас Самкус:

На сьогодні близько 60 організацій зі статусом одержувачів допомоги в тій чи іншій формі мають в найменуванні слово «Україна». До війни в Україні їх було 13, а після війни їхня кількість збільшилася до 48. Видно, що кількість організацій, які своєю назвою хочуть довести, що вони збирають допомогу для України, зростає.

Він також зазначає, що важко підрахувати всі організації, які збирають допомогу для України, оскільки деякі з них не мають у назві слова «Україна».

«Є у нас такі випадки (організацій, – ред.) як «Сильні разом», у назві котрих немає слова «Україна», вони просто заявляють, що збирають допомогу для України, публікують це у своїх звітах і розповідають про це скрізь. У нас не може бути таких точних цифр, але те, що ми бачимо за назвами, принаймні за кількістю реєстрацій, вона (кількість організацій, які збирають підтримку для України – ред.), однозначно збільшується», – пояснив представник литовського Центру реєстру.

За його словами, загалом у Литві статус отримувача допомоги мають близько 30 тис. установ чи компаній.

Бельгійська компанія Etex вийшла з російського ринку ([Укрінформ](#)).

«Таким рішенням компанія зробила вибір на користь соціально-відповідального бізнесу та демократії», - зазначили у НАЗК.

Etex є одним із європейських лідерів із виробництва будівельних матеріалів, володіє понад 110 виробничими майданчиками у 42 країнах світу.

У січні 2022 року Etex придбала російську компанію Ursa, виробника екструдованого пінополістиролу та мінеральної тепло- та звукоізоляції. Компанія Ursa володіє 3 виробничими центрами в Росії та 6 регіональними офісами, а також має представництва в Білорусі і Казахстані.

Дохід Ursa за 2022 рік склав 73 млн дол., а податків до бюджету РФ було сплачено понад 2 млн дол.

Водночас до повномасштабного вторгнення РФ компанія Etex також була присутня і в Україні. Так, у Бахмуті працював завод «Сініат», на якому було близько 300 співробітників. Внаслідок російської агресії та тимчасового захоплення Бахмута завод «Сініат» був знищений, а компанія надала допомогу робітникам для переїзду в інші міста України, а також за кордон.

Завдяки проактивній роботі Посольства України в Бельгії та Міністерства закордонних справ України рада директорів компанії, дізнавшись про заплановане внесення її до переліку міжнародних спонсорів війни, ухвалила рішення про відчуження двох підприємств російської компанії Ursa, якими володіла Etex, та остаточний вихід з російського ринку.

Про таке рішення компанія Etex повідомила на офіційному вебсайті, а також у провідних бельгійських інформаційних виданнях.

Крім того, компанія розглядає і питання відновлення своєї діяльності в Україні.

Німецький IT-гігант SAP остаточно йде з Росії ([Цензор.НЕТ](#)).

Німецький постачальник промислового програмного забезпечення SAP попередив своїх клієнтів у Росії, що до 31 грудня відключить їх від підтримки свого софту.

З 4 вересня такі листи отримали майже 100 клієнтів SAP, які користуються підтримкою систем компанії в РФ.

У документі уточнюється, що до завершення строків контрактів у клієнтів залишиться можливість скористатися лише хмарними сервісами.

SAP – один з найбільших у світі постачальників систем для управління ресурсами підприємства, на російському ринку станом на початок 2022 його частка досягала 60%. Серед клієнтів SAP у Росії – «Газпром», «Сбербанк», «Норнікель», раніше одним із найбільших клієнтів SAP у Росії була «Російська залізниця».

«Повноцінного аналога SAP в Росії поки немає», – розповіло виданню джерело на IT-ринку.

Співрозмовник видання пояснив, що рішення SAP використовуються як центральні системи, які забезпечують базові процеси підприємства.

«Ключовий ризик переходу з них – фактично повна зупинка роботи», – пояснив він.

Один з найбільших виробників сигарет у світі йде з Росії та Білорусі ([УНІАН](#)).

Один з найбільших у світі виробників тютюнових виробів British American Tobacco (BAT) офіційно уклав угоду про продаж свого бізнесу у Росії та Білорусі.

«Покупцем є консорціум на чолі з членами керівництва BAT в Росії, який після завершення угоди буде повністю володіти обома підприємствами. Після завершення угоди ці підприємства будуть відомі як ITMS Group», – повідомляється у заяві компанії.

Очікується, що угоду закриють протягом жовтня. Її суму поки не розголошують.

«Після закриття угоди ВАТ більше не матиме присутності в Росії та Білорусі і не отримуватиме жодних фінансових прибутків від поточних продажів на цих ринках», – наголосили у компанії.

До портфеля ВАТ входять бренди сигарет Dunhill, Kent, Vogue, Rothmans, Pall Mall, Lucky Strike, а також марки пристроїв для нагрівання тютюну glo і стіки neo.

Гашек, Зубрус і «Ляпіс Трубецкой» підтримають Україну на Hockey Armor у Таллінні ([Укрінформ](#)).

21-23 вересня в естонській столиці Таллінні за підтримки Хокейного союзу Естонії та мерії Таллінна відбудеться благодійний міжнародний турнір Hockey Armor на підтримку народу України.

У змаганнях візьмуть участь команди з Чехії, Фінляндії, Великої Британії, Польщі, Литви, Латвії, Естонії та України, передає Укрінформ.

Очікується, що в складі української команди виступатимуть хокеїсти, які зараз боронять нашу землю зі зброєю в руках, зокрема Олексій Лазаренко та Олег Панасенко. Змагання прийме надсучасна, місткістю 7700 глядацьких місць талліннська арена «Тондіраба». Та сама, на якій відбувалися матчі чемпіонату світу-2023 у Дивізіоні 1В за участю національної збірної України.

Спеціальними зірковими гостями турніру будуть олімпійський чемпіон Науано-1998, дворазовий володар Кубка Стенлі, легендарний чеський воротар Домінік Гашек, литовський хокейний форвард Дайнюс Зубрус, який у дитячому віці тренівався у харківській команді «Дружба-78» і за плечима якого 19 сезонів в НХЛ.

Також у програмі заходів є концерт на підтримку України гурту «Ляпіс Трубецкой».

Колишній хокеїст, а нині ідейний натхненник турнірів серії «Хокейний байрактар» Роман Мікутін каже, що з допомогою заходів у Таллінні планує зібрати \$5 000 000, які будуть спрямовані на допомогу постраждалим унаслідок російської агресії українцям.

Діячі кіно Ізраїлю назвали угоду про співпрацю з Росією аморальною та закликали до бойкоту ([Укрінформ](#)).

Відомі режисери, сценаристи, працівники телебачення Ізраїлю назвали ганьбою підписаний із Росією договір про співробітництво у галузі кіновиробництва.

«Ми вважаємо підписаний послом Ізраїлю в РФ договір про співпрацю в галузі кіновиробництва ганебним. Ми не співпрацюватимемо з авторитарною країною», - йдеться у відкритому листі діячів кіно Ізраїлю.

«Ця угода аморальна, ми не співпрацюватимемо з диктаторським режимом. Президент Росії Володимир Путін та представники його режиму роками пригнічують свободу творчості та свободу слова, а також права людини та громадянські свободи в Росії. Понад рік Росія атакує та жахливим

чином руйнує Україну, знищує її громадян, викрадає дітей та завдає удару за ударом», - йдеться у листі.

Японське місто Кобе стало партнером Львова ([Укрінформ](#)).

Мер Львова Андрій Садовий та мер Кобе Кідзо Хісамото підписали в Японії угоду про співпрацю та взаємодію. Це перший крок у налагодженні побратимства між містами.

Мер Львова Андрій Садовий:

Кобе – місто з потужним розвитком економіки та науки. Саме тут розташований суперкомп'ютер Fugaku, який було визнано найшвидшим комп'ютером у світі. Під час епідемії COVID-19 його запустили в екстреному режимі, щоб проводити якісні медичні дослідження для боротьби з епідемією. Але це лише мала частина всіх можливостей Fugaku. Японія є одним зі світових лідерів за якістю надання медичних послуг. А для нас сьогодні якісна медицина та реабілітація військових – це пріоритет. Дякую за довіру нашим новим японським партнерам та сподіваюся на плідну співпрацю!

Йдеться, зокрема, про співпрацю у галузях бізнесу, охорони здоров'я, культури, освіти, туризму, інформаційних технологій та інновацій.

В міськраді зазначають, що напередодні 6 вересня Андрій Садовий та всесвітньовідомий японський архітектор Шігеру Бан провели спільну пресконференцію у Токіо, де розповіли азійським журналістам про хірургічний центр, який планують збудувати у Львові в межах екосистеми «Незламні».

1 березня 2022 року міська рада Кобе одногolosно прийняла резолюцію щодо засудження збройного вторгнення російської федерації в Україну.

Ірпінь відвідав французький режисер Азанавічус, який зібрав понад €250 тисяч на відбудову ([Укрінформ](#)).

Французький режисер, лауреат премії «Оскар» Мішель Азанавічус побував в Ірпені Київської області.

Міський голова Ірпеня Олександр Маркушин:

До Ірпеня вдруге завітав добрий друг нашої громади - оscarоносний режисер Мішель Азанавічус, автор і режисер фільму «Артист» та інших шедеврів світового кінематографу. У перші місяці російського вторгнення, поки шокований світ завмер, Мішель вирішив допомагати і став амбасадором UNITED24. Згодом організував благодійний аукціон із особистими речами всесвітньовідомих зірок, на якому зібрав 250 678 євро на відбудову зруйнованого будинку в Ірпені на вул. Давидчука 42.

Маркушин поінформував, що «показав Мішелю, як ідуть роботи і як будуть виглядати квартири, у які повернуться майже пів тисячі ірпінців».

«Роботи йдуть за графіком попри те, що з нуля потрібно відремонтувати 30 квартир, які вигоріли повністю. Близько 50 потребують часткового ремонту. Також зараз утеплюють фасад і проводять внутрішні роботи, відновлюють зруйновані інженерні комунікації. Вже у грудні будинок отримає нове життя», - додав Маркушин.

За словами очільника міста, «було дуже приємно почути від Азанавічуса, що він пишається нашою спільною роботою».

Британська HSBC припиняє обслуговувати своїх клієнтів, які працюють із Росією та Білоруссю (ЛІГА.Фінанси).

Британська фінансова група HSBC та її дочірній банк у Гонконгу з 27 жовтня припинять обслуговувати комерційні грошові трансакції до Росії та Білорусі своїх корпоративних клієнтів через санкції. Валютне управління Гонконгу дозволяє фінансовим компаніям і банкам не дотримуватися односторонніх санкцій, введених проти Росії.

Корпоративні клієнти HSBC у Гонконгу могли надсилати та отримувати платежі з Росії навіть після того, як Велика Британія та Європейський Союз ввели санкції проти РФ.

HSBC у серпні розіслала листи клієнтам із повідомленням, що більше не обслуговуватиме комерційні платежі у зв'язку зі «складними правовими умовами».

У повідомленні також йдеться, що рішення було ухвалено, щоб «мінімізувати операційне обслуговування Росії та Білорусі, навіть якщо така діяльність дозволена чинними законами та правилами».

Операції HSBC у Росії переважно пов'язані з корпоративними банківськими послугами, включно з кредитуванням та інвестиційно-банківською діяльністю.

Експертні оцінки

([FREEDOM](#))

Політолог Володимир Фесенко:

Ердоган, навчений досвідом, хитрий східний політик, він не хоче йти на конфлікт із Путіним, тому що тут є і економічні інтереси, і політичні інтереси Туреччини. Але я думаю, що Ердоган, звісно, дуже розчарований цим візитом. Він дуже сподівався, що все-таки вдасться переконати Путіна, якщо не відновити зернову угоду, то хоча б розпочати реальні переговори. А цього не сталося.

Захід має виконати низку попередніх умов у односторонньому порядку без будь-яких дій із боку Росії. А тоді Росія подумає, поновлювати зернову угоду чи не поновлювати. Ще одна вимога, яку він висунув Ердогану, що Україна має відмовитися від воєнних дій проти Росії, спрямованих на Крим.

Провал переговорів у Сочі опосередковано свідчить, що Путін є не здатним до перемовин. Він не планує домовлятися про мир в Україні, він навіть не хоче домовлятися щодо зернової угоди. Це має бути визначальним сигналом для деяких наших зарубіжних партнерів, для деяких західних політиків, що безглуздо робити ставку на якісь домовленості з Путіним. Путіна треба зупиняти силою, він розуміє лише мову сили.

([Укрінформ](#))

Начальник Генерального штабу Збройних сил Польщі Раймунд Анджейчак:

(...) росіяни вже сотні років застосовують ті ж самі стандарти, зокрема дуже брутальний підхід до військової справи. Я слідкую за прогресом українських військ, перебуваю у тісному контакті з українським командуванням і союзниками, аби допомога, яку ми готуємо Україні, спрямовувалася на реальні потреби і щоб вона була вчасною. Це нелегке завдання. Росіяни окопалися там дуже сильно, а тому з тактичної точки зору – завдання для українців дуже складне. Натомість, моральний дух українських військових викликає захоплення.

Але перед відповіддю на питання, де перекинуто той чи інший батальйон і бригаду, маємо собі поставити значно серйозніші запитання, адже війна є політичною справою.

Важливо розуміти, де ми в даний момент перебуваємо в політичних процесах. Я з великою увагою слідкував за візитом президента України Володимира Зеленського у Вільнюс (липневий саміт НАТО, – ред.) і бачив, скільки зусиль він докладає, щоб Україна стала членом Північноатлантичного альянсу і щоб був виконаний вихідний пункт до цього, тобто надання Києву гарантій безпеки.

Я не політик, а військовий і виконую поставлені завдання. Президент і прем'єр-міністр Польщі чітко висловлюються щодо підтримки України. Тому ми стараємося бути прикладом для інших країн, адже разом можемо робити більше. На мою думку, ЄС, країни НАТО, вся західна цивілізація може і повинна зробити більше для України, щоб не дати росіянам часу. Це війна на зіткнення, на взаємне знищення. Це війна за ресурси, росіяни мають інші стандарти щодо втрат, щодо резервів, щодо чергових танків з 60-х років минулого століття, які вони направляють на фронт. Вони корумпують цілий світ, аби отримувати технології, яких їм не вистачає. Це неспівставне з тим, що робимо ми.

Україна не може собі дозволити довгу війну, вам не вистачить людей, щоб її вести, а потім відбудувувати Україну. Ми це повністю усвідомлюємо. Прийняття мільйонів українців за кордоном, які виходили з-під вогню, що було важливо з моральної точки зору, а також відновлення контролю над країною – це перша фаза. Але ми маємо створити умови, щоб українці поверталися додому. Тому Україна має перемогти, ми взагалі не повинні допускати іншого варіанту.

Натомість, у цій політичній частині є військова: контрнаступ, подолання мінних полів, виконання різноманітних маневрів. Не хочу сильно розвивати думку, аби не давати додаткової інформації росіянам.

(...). Україна воює з Росією, яка не є якоюсь невеликою країною, чи лише з групою Вагнера, а з потужною сильною армією, яку підтримує їхнє суспільство. Ця армія має також ядерну зброю. Тому я би скоріше запитав цих коментаторів, чи на місці українців вони би краще підготуватися і мали більший прогрес? Відтак, я би змінив акценти, щоб морально підтримувати українців, а не рецензувати і критикувати їх. Це аморально з людської точки зору. Цю енергію треба краще використати та організувати більше військової техніки й озброєння, більше допомоги і моральної підтримки, адже для України – ця війна про все, для нас (поляків, – ред.) також.

(...) якщо ми втратимо Україну, то штовхнемо Білорусь в обійми Москви. Якщо ми втрачаємо Україну і Білорусь, то втрачаємо довіру до себе як до Північноатлантичного альянсу і західної цивілізації. А на це все дивиться Китай. Тому це – глобальна справа. Війна в Україні не є локальним конфліктом, а найважливішою війною, яка має глобальне значення.

(ЛІГА.net)

Голова оборонного комітету у парламенті Великої Британії Тобіас

Еллууд:

Світ був дуже нерішучим. Захід не був упевнений, як вирішувати питання з Україною. Байден пропонував гелікоптер чи таксі, щоб Зеленський міг поїхати. Була думка, що Україна впаде, як Чехословаччина в 1968 році. Але українці показали абсолютну стійкість і мужність.

Я дуже радий, що ми надавали NLAW. А потім активізувалися: запустили навчання, надавали просунутішу зброю, у тому числі танки. Це було критично важливе політичне рішення – щоб танки з'явилися на столі переговорів. Наші танки не найдоцільніші. Leopard є кращими. Але ми запустили цей процес – і в цьому велика заслуга Бена Воллеса.

А потім – неймовірні ракети Storm Shadow, наші найпотужніші. І зараз вже навіть американці кажуть: «Гаразд, ми дозволимо Данії та Нідерландам передати F-16 і таке інше. Щоб надати українцям необхідну міць та переконатися, що їхній контрнаступ дійсно може спрацювати».

І ми повинні бути терплячими. Захід має визнати: потрібен час, щоб пробити неймовірну оборону. Росія заливає бетон так, ніби завтра не настане, створює оборонні споруди, протитанкові ділянки із зубами дракона. Тому я дуже радий, що зараз ми бачимо прогрес.

Величезна шана українському народу. Я хотів би, щоб ми всі могли зробити більше. Але Британія може пишатися своєю роллю лідера та заохочувати інші країни. І це заслуга Бена Воллеса. Він молодець.

(...). Ми повинні тримати Україну в контексті. Адже не лише Україна зараз викликає занепокоєння. Ми вступили в нову еру нестабільності. Тому нова людина прийде і підхопить цю стратегію та зобов'язання, щоб рухатися вперед.

Також ми змінили кількох прем'єр-міністрів – Борис Джонсон, Ліз Трасс, зараз - Ріші Сунак. Але наш фокус і зобов'язання, залучення і участь в Україні не змінилися. Або, навпаки, посилилися.

Тож я сподіваюся, що можу запевнити українців: наступний міністр оборони буде так само відданий підтримці українського народу.

Шаппс прийшов до парламенту разом зі мною у 2005 році. Він – дуже досвідчений політик. Очолював низку урядових департаментів, партію. Він зробив неймовірну роботу, щоб вивчити, як працює Уайтголл.

Він також є приватним пілотом. Думаю, у нього є власний літак. Тож, він дуже добре знайомий з повітряною галуззю (посміхається. – Ред.).

Йому не знадобиться багато часу, щоб отримати інструктаж і бути в курсі. Він також дуже цікава особистість, його дуже цікаво слухати.

Я впевнений, що незабаром він здійснить свій візит до України. І дізнається, що відбувається. Якщо мають відбутися зміни – то я дуже радий, що Грант Шаппс обійняв цю посаду.

(...). Я віддаю належне попередньому послу (Вадиму Пристайку. – Ред.). Він був фантастичним і дуже залученим (у процесі. – Ред.). Я зараз перебуваю в Борнмуті. Він теж приїхав сюди на міжнародний авіасалон.

Він був з нами і минулого року. Якщо чесно, то мені шкода, що він іде.

Але призначення, які Україна робить у Лондон, завжди були неймовірними. Я з нетерпінням чекаю на співпрацю з новим послом за першої ж нагоди. Сподіваюся, у мене буде можливість зустрітися.

(...). Дійсно, президент має право вирішувати, кого призначати послом. Вадим Пристайко зробив фантастичну роботу. Цікаво обговорювати політичні міркування. Це те, що ви намагаєтеся з мене витягнути.

Але я маю бути дипломатичним і сказати, що з нетерпінням чекаю на співпрацю з новим послом. І я буду підтримувати зв'язок з Вадимом.

(...). Я думаю, (Заходу, – ред.) бракує терпіння. Є бажання бачити результати. Захід дав техніку, танки. Лунають думки: давайте, покінчіть із цим, війна вже понад 500 днів у новинах, коли це вже станеться?

Я скажу ввічливо: це досить неосвічений та наївний погляд на війну.

Візьмемо, наприклад, Другу світову. Вона не закінчилася висадкою у Нормандії. Це була лише одна фаза. Була ще низка етапів – висадка в Італії, операція «Маркет Гарден», форсування Рейну, Берлін.

У будь-якій великій війні є етапи. Так само і цей контрнаступ.

Лінія фронту – більш як тисяча кілометрів. Ми працюємо над тим, де найкраще це [прорив] зробити. Ми повинні дати українцям час і простір. Як тільки це станеться – з'являться всі можливості.

Ми можемо поговорити і про Росію. Моральний дух росіян дуже низький. Є плутанина в керівництві. Групу Вагнера, яка була, мабуть, найпотужнішою їхньою силою, вилучили з рівняння.

Тому будьмо терплячими. Дозволимо генералам на передовій робити свою роботу. За останні кілька днів ми бачили повідомлення, що Україна відвоює території. Тож терпіння – це правильно.

Але критично важливо: якщо західна техніка не буде надходити – то війна буде тривати довше. Путін грає у вичікування та хоче замороженого конфлікту. Він хоче, щоб ми тягнули час, щоб Захід занудьгував, розчарувався тощо... І щоб це призвело до переговорів.

Я виокремлюю Крим. Вважаю, для нього потрібна інша політична стратегія. Треба мати досяжні цілі. Звільнення материкової України – цілком можливе. Крим – це виклик іншого масштабу. Хоча б через кількість російських військ, які там базуються. Але також і тому, що анексія віддалила їх (жителів Криму. – Ред.) від України.

Я розумію, що це вимога президента Зеленського. Він говорить, що хоче, щоб вся наша країна була звільнена. І я абсолютно з цим згоден.

Але моя думка полягає в більш тонкій стратегії щодо Криму. Якщо ми згадаємо приклад Другої світової війни – Західну Німеччину і Східну Німеччину. Західна Німеччина почала процвітати, економіка зростала, всі почали насолоджуватися життям і були вільними.

А як жилося у Східній Німеччині? Самі східні німці сказали: «Я не хочу, щоб мною так керували. Я хочу повернутися назад».

І я вважаю, що якщо Україна зможе витіснити російські війська, продемонструвати стабільність, розвивати свою економіку, вступити до ЄС і НАТО, то тоді люди в Криму скажуть: «Не так вже й добре жити з росіянами. Чому б нам не повернутися власне до України?».

Я думаю, що це правдоподібний і більш дипломатичний вихід на тлі битви, яка була б необхідною. Ви можете не завоювати всі серця і уми, тому що в Криму є люди, які схиляються до Росії, а не до Заходу. Тож, переконайте їх, показуючи, що Україна – це історія успіху в довгостроковій перспективі.

(...) я підкреслюю для українців: я лише коментатор, спостерігач ззовні, це лише мій погляд.

Нам потрібно щось, з чим Захід, швидше за все, погодиться. І я відчуваю, що Захід менш схильний підтримувати значне втручання щодо Криму. З материковою Україною – все дуже просто, щодо її звільнення всі згодні. Я думаю, потрібно вести іншу розмову про те, що робити з Кримом.

Я трохи хвилююся через те, що сталося з Путіним. Він зазнав шкоди і фактично ліквідував Пригожина. Російські лідери позбуваються своїх ворогів і конкурентів. Російська влада виходить з того, що ніхто не кине їй виклик. А олігархи та еліти можуть продовжувати своє життя – воно гарантоване лідером, якого вони підтримують.

Але що зробив Пригожин? Він кинув виклик Путіну, щоб бути лідером з абсолютною владою. Коли він прийшов до Ростова, то люди аплодували – їм подобалось, що хтось взявся за Путіна. Потім він спробував піти на Москву і швидко уклав угоду з Білоруссю, щоб все згорнути.

Путін не мав потенціалу, щоб зупинити приватну армію від заколоту. Це проілюструвало, наскільки слабким насправді він став. Я думаю, в Кремлі розуміють, що час Путіна вже вичерпано.

Пригожин також кинув виклик державній пропаганді, коли сказав, що справи в Україні йдуть не дуже добре. А ще – атаки безпілотників на Москву. Все це показує, що війна виходить з-під контролю росіян.

І занепокоєння викликає те, що Путін може зробити щось дуже небезпечне, дуже непередбачуване – можливо, атаку під чужим прапором. Безумовно, він захоче кинути ще більше сил у боротьбу, щоб довести, що зусилля в Україні того варті.

(...) сезон бойових дій є обмеженим. Взимку через стан ґрунту важче воювати, все сповільнюється. Але я вважаю, що Україна робить достатньо, щоб продовжувати завойовувати підтримку в західних політичних коридорах. І на саміті НАТО у Вільнюсі були взяті (західними партнерами. – Ред.) величезні зобов'язання.

Однак я вважаю, що наступний рік буде вирішальним. Ми наближаємося до президентських виборів в США – це може мати політичне значення. Дональд Трамп може повернутися. Хто знає, куди це піде?

Тому дуже важливо, щоб ми продовжували надавати артилерійські снаряди, зброю великої дальності, HIMARS, Storm Shadow, інженерну підтримку і літаки F-16. Повноцінні спроможності для України.

ППО і повітряний простір мають фундаментальне значення. Якщо ви володієте повітряним простором – тоді ви можете керувати тим, що відбувається на землі.

Чим більше повітряних сил в українців – тим більше вони здатні не лише атакувати наземні цілі, але й захищати танки. Повітряні сили і наземна війна дуже тісно взаємодіють. Ми дали танки – маємо дати і літаки.

(...). Після закінчення війни Україна потребуватиме безпекової парасолки. Щоб це не повторилося.

Російський спосіб діяти – це дати всьому затихнути, за кілька років переозброїтися, перегрупуватися і знову напасти. Тому певна форма альянсу є важливою. НАТО – це довгострокова амбіція, це не станеться ще деякий час. Ми бачили проблеми, з якими зіткнулася Швеція.

Але є об'єднані експедиційні сили. Це менша група країн НАТО, яку сформувала Велика Британія. Вони включають країни Балтії та інші, але поки не включають Польщу та Україну. Для мене це був би очевидний альянс, до якого варто було б негайно приєднатися.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Наприкінці 2022 року Верховна Рада схвалила законопроект про реформу містобудування за номером 5655, однак, він досі не вступив в силу. Проти закону вже виступили Асоціація міст України, мери міст, Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК), Міністерство культури та інформаційної політики, Національна спілка архітекторів України.

Виконавчий директор Асоціації міст України Олександр Слобожан:

Нещодавно відбулася низка заходів, на яких було доведено дуже дивну новину, що начебто законопроект №5655 – це вже закон, і органи місцевого самоврядування з архітекторами були запрошені до розробки підзаконних нормативно-правових актів. Оскільки є ч. 2 ст. 19 Конституції України, згідно з якою держоргани та їхні службовці мають діяти лише в межах повноважень і на підставах, визначених законом, то зрозуміло, що на таке порушення не піде жоден муніципалітет. Ми хочемо поставити крапку, щоб не було навіть думок про розробку якихось підзаконних актів. Факт: законопроект мертвий, про нього потрібно забути.

Радниця Голови Асоціації міст України, народна депутатка України VII та VIII скликань Оксана Продан:

Закон 5655 знищує запровадження електронної системи регулювання, стимулює самовільне будівництво та легалізує незаконне, передає суб'єктам господарювання можливість контролю, збільшує вартість оформлення містобудівної документації, позбавляє громадськість прав перевіряти забудовників, монополізує допуск на ринок, порушує права власників земельних ділянок, збільшує корупцію в містобудівній сфері та обмежує можливості органів місцевого самоврядування.

У разі набрання чинності закону, для кожного громадянина України збільшиться вартість житла.

Заступник міського голови Львова з містобудування Любомир Зубач:

Закон шкідливий, лобістський і потягне складні наслідки, які будуть давати про себе знати ще роки», – так оцінив законопроект 5655, Він додав, що десятки спікерів з різних міст з різних галузей: міські голови, архітектори, громадські активісти, експерти – всі не втомлюються говорити про те, який закон 5655 шкідливий для країни.

Голова Київського осередку Архітектурної палати НСАУ, військовослужбовець розвідки морської піхоти Олексій Шемотюк:

Щодо містобудівної реформи, яку пропонує 5655, варто розширити рамку сприйняття. Це не просто законопроект, а серйозна юридична конструкція, яка вносить структурні зміни одразу до чотирьох кодексів та декількох законів. Потрібно передусім дивитися причини появи такої реформи. І коли ми маємо справу з наперсточниками, варто уважно стежити за руками. Проект був написаний до повномасштабного вторгнення і всі виправлення до другого читання було зроблено до кінця 2022 року.

(ЛІГА.Фінанси)

Член Наглядової Ради ПрАТ «Луцьк Фудз» Олег Ходачук:

Від початку підвищення облікової ставки до 25% я був певен, що це — небезпечний та безглуздий крок. Інструмент трансформації в нашій недосконалій фінансовій системі не працює: після зростання облікової депозитні ставки банки не підвищили. Вони не вірили, що таке безглуздя може затягнутись надовго. А ставку за депозитами потім не зменшиш. Треба платити.

Водночас НБУ ставку за депсертифікатами (інструмент виключно для банків) підвищив до рівня облікової. В результаті коштом держави банки отримали надприбутки та «забили» на кредитування.

Чому коштом держбюджету? Тому що перевищення доходів над видатками Нацбанку має йти в бюджет. Плата ж за депсертифікатами на такому рівні збільшує витрати НБУ кратно, тому знижує його прибуток.

Та й зі ставками кредитування на рівні 25% і вище бізнесу дуже важко, а банкам менші ставки нецікаві (є безпечний, такий, що не вимагає резервів, інструмент депсертифікатів). Ставку підвищили; кредитування (читай – економіку) вбили. Банки отримали надприбутки коштом держави.

Думаєте, втримали від девальвації? Ні. Уся, отримана від держави, надлишкова гривня за першої ліпшої нагоди вилетіть на валютний ринок. Зрештою, це вже відбувається. Ті, хто має надлишкову ліквідність у гривні, переводять її у валюту. Все одно міжнародні донори за це заплатять. Але так буде не завжди.

Тепер зробимо наступний безглуздий крок – введемо податки на ці надприбутки. Замість того, щоб прибрати непотрібний механізм отримання цих надприбутків — безглузду ставку рефінансування на рівні 22% проти інфляції у 8,6%.

Що зрештою буде? Банки підвищать ставки кредитування для бізнесу, обґрунтовуючи новим податком. Про розвиток підприємництва в Україні вже годі говорити, а тепер це й банкам, та й підприємництву буде нецікаво — немає бізнесу, крім крадіжок на державі, корупції та наркотиках, який би витримав такі ставки.

Прикривати свої дії війною теж буде можливо не завжди.

([Цензор.НЕТ](#))

Голова правління Міжнародного експертного клубу Олена Овчинникова:

Понад півтора роки в Україні триває повномасштабна війна. При цьому, незважаючи на руйнівні військові дії, завдяки міжнародній підтримці, прихованим резервам, податковій політиці та стійкості ключових галузей України, всупереч усьому, вдалося врятувати економіку та забезпечити функціонування держави.

(...). У країні зараз циркулює величезна маса грошей, які, хоч як парадоксально, сиплються з Держбюджету, як із рогу достатку. Видаткова частина Державного бюджету у 2023 році запланована на рівні 2,6 трлн гривень – це величезна сума, найбільша за весь час незалежності. Де ж держава взяла стільки грошей? Справа в тому, що лише половину цієї суми покривають внутрішні надходження від податків і зборів, друга ж покривається за рахунок фінансової допомоги міжнародних донорів і кредиторів. І такої допомоги надходить набагато більше, ніж було закладено у бюджеті. Наприклад, лише у червні цього року, згідно зі звітом Кабміну, до загального фонду Держбюджету надійшло 133,7 млрд. гривень (з них 44,4 млрд. міжнародної допомоги), тоді як планувалося отримати лише 84,1 мільярдів. Запам'ятайте цей факт!

Гроші буквально падають із неба, тому в українських чиновників виникає спокуса «освоїти» їх прямо тут і зараз, не замислюючись про економічну доцільність.

За інформацією, що періодично спливає у відкритих джерелах, державний бюджет постійно переक्रоюють, перекидаючи кошти з однієї статті витрат на іншу, внаслідок чого в ньому знаходяться гроші на явно необов'язкові витрати — типу перекладання бруківки та закупівлі барабанів у бомбосховища.

Такий стан речей не уникнув уваги МВФ — і в оновленому меморандумі з Фондом українська влада взяла зобов'язання припинити цю практику і повернутися до середньострокового бюджетного планування — дозволено буде переглядати лише оборонні витрати. Втім, ці нововведення

набудуть чинності лише з 1 січня 2024 року, а поки що Україна живе в колишній реальності.

Для розуміння процесів, що відбуваються в країні, необхідно знати, на які основні сфери життєдіяльності держава витрачає свої гроші як у мирний, так і у воєнний час.

За даними Міністерства фінансів, найбільша частина державних витрат, до 2022 року, і, значна частина зараз, прямує на «соціалку». Тобто на пенсійні виплати, на забезпечення мінімального рівня життя для найбільш уразливих громадян, підтримку багатодітних сімей, інвалідів, допомоги по безробіттю, материнську та дитячу допомогу. Плюс до цього – витрати на медичну сферу, фінансування шкіл, вищих навчальних закладів тощо.

Водночас сьогоднішні реалії такі, що пріоритетними для держави є витрати на оборону — значна частина бюджетних коштів спрямовується на підтримку та модернізацію Збройних сил та підтримку національної безпеки.

Якщо говорити конкретніше, то йдеться про величезний спектр витрат — починаючи від закупівель військового обмундирування, озброєння, боєприпасів, техніки та зарплат військовослужбовцям та соціальних виплат сім'ям загиблих до якихось специфічних статей витрат типу проведення диверсійних операцій у тилу противника або вербування шпигунів.

Зі сторони здається, що державна машина, хай і неквапливо, хай із скрипом, але рухається у правильному напрямку, наскільки це можливо за умов війни. Усі витрати та доходи контролюються (апріорі передбачається, що міністерством фінансів), а держава має чіткий план дій.

При цьому складна військова обстановка значно впливає на процес формування та управління державним бюджетом України — в умовах військового стану багато цифр за видатками та доходами стають засекреченими, що створює великі складності у забезпеченні прозорості бюджетного процесу.

З тих самих причин, зрозуміти, хто які фінансові витрати і напрями курує, також неможливо, так само як і неможливо встановити реальну потребу у фінансуванні тієї чи іншої сфери — інформація суворо дозується.

Загалом проблема непрозорості бюджету та витрат держави системна і викликана поспіхом прийнятим Держбюджетом восени минулого року, коли майбутні перспективи країни були прикриті туманом війни.

Тому у Держбюджеті-2023 дуже мало конкретизовано видаткові статті, лише загальні напрями. Оскільки вони розписані узагальнено, то, залежно від ситуації та бажання того чи іншого відомства, витрати можна легко міняти місцями, урізати одні, додавати інші, заморожувати треті. І якщо це питання не контролювати, буйно розквітає корупційна складова.

Тим більше, що загального наглядового органу за цими витратами в державі, виявляється, немає. Кожне міністерство, кожна райадміністрація, кожна сільрада вариться у своєму котлі — і саме тому Міністерство освіти викидає сотні мільйонів гривень на ремонти музеїв та зйомки комедійних

телесеріалів, Міністерство молоді та спорту витрачає 300 мільйонів гривень на будівництво тенісних кортів, а Дніпровська райадміністрація Києва закуповує ультрамодні електричні овочерізки по 130 тисяч грн за штуку та електричну сковороду вартістю 720 тисяч гривень для... бомбосховищ. Якщо ніякого контролю немає навіть на такому рівні, що ж казати про віддалені від столиці місцеві ради?

А тепер ми переходимо до малоприємної, але об'єктивної правди — на сьогоднішній день у нашій державі немає єдиної, що пронизує всі сфери життя «лінії партії» на кшталт «Все для фронту, все для Перемоги», як було в роки Другої світової. Цей тренд, зрозуміло, іноді, озвучується великими і малими чиновниками, але до його практичної реалізації справа так і не дійшла. За великим рахунком гасло «все для фронту» не звучить у публічному просторі, і ніхто на жодному рівні влади не вимагає його виконання – саме тому місцеві ради не працюють на всеосяжну допомогу оборонній сфері, саме тому у тилкових містах з'являються тендери на ремонт лавок чи висадку декоративних кущів за десятки мільйонів гривень.

Волонтери, які допомагають армії, справедливо зазначають, що кожна гривня, яка витрачається зараз на безглузде фарбування фасадів, могла б врятувати життя солдата, тому абсолютно незрозуміло, чому українська влада досі чітко не артикулювала, на що можна витратити гроші, а на що — не можна. Звідси виникає неприємна для суспільства, але правдива відповідь на запитання, чи мають право громади викидати гроші на явно несвоєчасні закупівлі та ремонти. Мають, тому що загальнодержавного курсу на пріоритетність фронтових потреб – однаково для всіх, у країні не існує!

Як виняток можна навести лише єдине звернення Володимира Зеленського, який наприкінці липня закликав місцеві громади вважати пріоритетом і спрямовувати фінансування на оборону України, а не на заміну бруківки, оскільки «бруківкою ми ворога не виженемо». Але цей заклик пролунав чомусь лише на 17-му місяці війни, і, як можна констатувати, так і залишився просто гучними словами. Про це свідчать уже серпневі зовсім дикі тендери і витрати від місцевої влади, яка ніби й не чула слів президента

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №553/2023

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ВАСИЛЮКА Дмитра Васильовича — старшого лейтенанта
КАРАУЛОВА Іллю Юрійовича (помертньо) — лейтенанта
МАТУШЕВСЬКОГО Юрія Павловича (помертньо) — старшого лейтенанта
ПЕСТОВА Олексія Сергійовича (помертньо) — лейтенанта
СЕЛЬСЬКОГО Олександра Валерійовича (помертньо) — старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

МАКОВЄЄНКА Павла Миколайовича (помертньо) — старшого солдата

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ШМАКОВА Володимира Ігоровича (помертньо) — старшого сержанта
СТЕБЛІНА Сергія Анатолійовича (помертньо) — солдата
СТОРЧЕУСА Валерія Анатолійовича — старшого солдата

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЗАРЕНКОВА Олексія Валерійовича (помертньо) — молодшого сержанта
АЛЕКСАНДРЕНКА Віктора Миколайовича (помертньо) — старшого солдата
АНДРЮЩЕНКА Олексія Валерійовича (помертньо) — сержанта
АРТЕМЕНКА Артема Сергійовича (помертньо) — старшого солдата
АУЛІНА Євгена Олександровича (помертньо) — молодшого сержанта
БАЛАШОВА Дмитра Сергійовича (помертньо) — старшого солдата
БЕЗКРОВНОГО Данила Андрійовича (помертньо) — солдата
БЕРЕЗОВСЬКОГО Володимира Васильовича (помертньо) — солдата
БЄЛІКОВА Дмитра Миколайовича (помертньо) — солдата
БІЛИЧЕНКА Руслана Юрійовича (помертньо) — солдата
БІЛОУСА Євгена Юрійовича (помертньо) — солдата
БОНДАРЕНКА Віталія Володимировича (помертньо) — молодшого сержанта
БОРСУКА Богдана Олександровича (помертньо) — старшого солдата
БОРЩА Олексія Васильовича (помертньо) — солдата
БУГАЙОВА Артема Вадимовича (помертньо) — старшого солдата
БУКА Юрія Васильовича (помертньо) — солдата
БУРЕЙКА Юрія Валентиновича (помертньо) — штаб-сержанта

БУТЕНКА Олександра Михайловича (помертно) — солдата
ВАСЕРУКА Василя Миколайовича (помертно) — солдата
ВЕДМЕДЯ Руслана Володимировича (помертно) — солдата
ВЕСЕЛОВСЬКОГО Максима Миколайовича (помертно) — солдата
ВОЛОВІКА Станіслава Миколайовича (помертно) — солдата
ВОЛОКІДІНА Олександра Анатолійовича (помертно) — сержанта
ГАНУЩАКА Валентина Вікторовича (помертно) — старшого солдата
ГЕЛУНЕНКА Володимира Миколайовича (помертно) — старшого солдата
ГОНЧАРОВА Юрія Сергійовича (помертно) — старшого солдата
ГОРБАТЮКА Петра Вікторовича (помертно) — солдата
ГРЕЧАНОГО Вячеслава Леонідовича (помертно) — старшого сержанта
ГРИВНАКА Володимира Володимировича (помертно) — солдата
ДЕМЧУКА Олексія Вікторовича (помертно) — солдата
ДЕРЮГУ Олександра Володимировича (помертно) — солдата
ДЗЮБУ Олега Анатолійовича (помертно) — солдата
ДОКУЧАЄВА Олега Олексійовича (помертно) — солдата
ДОЛЖИКОВА Олександра Вікторовича (помертно) — солдата
ДУБОВОГО Сергія Анатолійовича (помертно) — солдата
ДЯЧЕНКА Руслана Олексійовича (помертно) — сержанта
ЖИЛКУ Дмитра Анатолійовича (помертно) — молодшого сержанта
ЖИРНОВОГО Олександра Володимировича (помертно) — солдата
ЖОГУ Олександра Миколайовича (помертно) — солдата
ЖУКОВСЬКОГО Андрія Геннадійовича (помертно) — молодшого сержанта
ЗАВГОРОДНЬОГО Володимира Івановича (помертно) — старшого солдата
ЗЕЛЕНЯКА Сергія Васильовича (помертно) — сержанта
ІГНАТЕНКА Сергія Олеговича (помертно) — солдата
ІЛЮЩЕНКА Антона Вячеславовича (помертно) — сержанта
ІСАЄВА Дмитра Сергійовича (помертно) — старшого солдата
ІЩЕНКА Дмитра Сергійовича (помертно) — солдата
КАЛАШНІКОВА Сергія Олександровича (помертно) — старшого солдата
КАПЛЮ Віталія Петровича (помертно) — солдата
КАРЯВКУ Віктора Вікторовича (помертно) — солдата
КИРИЛЮКА Дениса Володимировича (помертно) — солдата
КІРІЄНКА Максима Сергійовича (помертно) — молодшого сержанта
КЛИМЕНКА Ігоря Юрійовича (помертно) — сержанта
КЛИМЕНКА Сергія Григоровича (помертно) — солдата
КНУТА Сергія Леонідовича (помертно) — старшого солдата
КОВТУНОВСЬКОГО Віталія Анатолійовича (помертно) — солдата
КОРСУНСЬКОГО Рустама Мехди огли (помертно) — солдата
КОСАРЕВА Максима Костянтинівича (помертно) — сержанта
КОСІНОВА Володимира Ілліча (помертно) — молодшого сержанта
КОСТЮКА Олексія Юрійовича (помертно) — солдата
КОТЕЛЮКА Ігоря Дмитровича (помертно) — солдата

КОШМАНА Олександра Олександровича (помертньо) — солдата
КРАВЧЕНКА Віталія Олександровича (помертньо) — молодшого сержанта
КРАЛЮ Івана Володимировича (помертньо) — солдата
КРИВОРУЧКА Валентина Олександровича (помертньо) — солдата
КРИВОШЕЯ Єгора Валерійовича (помертньо) — солдата
КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО Олександра Олександровича (помертньо) — солдата
КУЗАНА Михайла Михайловича (помертньо) — солдата
КУЗНЄЦОВА Олега Вікторовича (помертньо) — солдата
КУЦЕНКА Андрія Юрійовича (помертньо) — молодшого сержанта
КУЦМАНА Вадима Станіславовича (помертньо) — старшого солдата
КУЧЕРЕНКА Віталія Сергійовича (помертньо) — солдата
КУШНІРА Івана Андрійовича (помертньо) — солдата
КУЩЕЯ Олександра Миколайовича (помертньо) — солдата
ЛЕЩЕНКА Андрія Олексійовича (помертньо) — старшого солдата
ЛИСАЧУКА Петра Сергійовича (помертньо) — солдата
ЛИХОБАБУ Сергія Миколайовича (помертньо) — сержанта
ЛПІЛІНА Олександра Євгенійовича (помертньо) — молодшого сержанта
ЛЩУКА Дмитра Віталійовича (помертньо) — солдата
ЛОМАКІНА Григорія Миколайовича (помертньо) — солдата
ЛУЦАЄНКА Юрія Анатолійовича (помертньо) — солдата
ЛЯШУКА Ігоря Петровича (помертньо) — солдата
МАЗУРАКА Михайла Михайловича (помертньо) — старшого солдата
МАЙДАННИКА Сергія Олексійовича (помертньо) — солдата
МАЛЄНКОВА Ігоря Леонідовича (помертньо) — солдата
МАНЖОСА Андрія Миколайовича (помертньо) — солдата
МАРКА Олександра Сергійовича (помертньо) — солдата
МАРЧУКА Євгена Володимировича (помертньо) — солдата
МАРЬОНКІНА Романа Андрійовича (помертньо) — сержанта
МАТЕРНОВСЬКОГО Віталія Вікторовича (помертньо) — солдата
МЕЛЬНИКА Андрія Сергійовича (помертньо) — солдата
МЕЛЬНИКА Віктора Петровича (помертньо) — солдата
МЕЛЬНИКА Віталія Андрійовича (помертньо) — старшого сержанта
МЕЛЬНИЧЕНКА Руслана Володимировича (помертньо) — солдата
МИТРОФАНОВА Артема Володимировича (помертньо) — молодшого сержанта
МИЦЯКА Дмитра Васильовича (помертньо) — солдата
МІЩЕНКА Олександра Павловича (помертньо) — солдата
МОТЕНКА Максима Вікторовича (помертньо) — молодшого сержанта
МУНАЄВА Дмитра Олександровича (помертньо) — солдата
МУРАВИНЦЯ Олександра Михайловича (помертньо) — молодшого сержанта
НАЗАРЕТЬЯНА Давіда Едуардовича (помертньо) — солдата
НІКОЛАЄВА Олександра Віталійовича (помертньо) — молодшого сержанта

НОВІКОВА Дмитра Сергійовича (помертньо) — солдата
НОСКОВА Василя Вікторовича (помертньо) — солдата
ОВСЕЄНКА Олега Володимировича (помертньо) — солдата
ОДАРЧЕНКА Ярослава Сергійовича (помертньо) — старшого солдата
ОЛЕКСЮКА Василя Івановича (помертньо) — солдата
ОЛІЙНИКА Руслана Михайловича (помертньо) — солдата
ОРЛА Максима Леонідовича (помертньо) — солдата
ОРЄХОВА Євгена Вікторовича (помертньо) — солдата
ОСИПЕНКА Олександра Михайловича (помертньо) — старшого сержанта
ОСІЙЧУКА Олександра Івановича (помертньо) — солдата
ОСТРОВСЬКОГО Павла Йосиповича (помертньо) — молодшого сержанта
ОСТРОГІНА Юрія Миколайовича (помертньо) — солдата
ПАНЧАКА Михайла Васильовича (помертньо) — солдата
ПАПУШУ Максима Андрійовича (помертньо) — солдата
ПАСТУХА Ігоря Ігоровича (помертньо) — старшого солдата
ПЕДОЧЕНКА Дмитра Анатолійовича (помертньо) — старшого сержанта
ПЕТРОВЦЯ Євгена Володимировича (помертньо) — солдата
ПИЛИПЧУКА Олександра Євгенійовича (помертньо) — солдата
ПЛІПАКУ Андрія Йосиповича (помертньо) — старшого солдата
ПЛАХОТІНА Віталія Євгенійовича (помертньо) — солдата
ПОЖИВІТЬКА Віталія Вікторовича (помертньо) — солдата
ПОЛІХУ Володимира Володимировича (помертньо) — солдата
ПОЛЯКОВА Вячеслава Леонідовича (помертньо) — старшого солдата
ПРОДАНА Сергія Георгійовича (помертньо) — штаб-сержанта
ПРОЦИКА Андрія Дмитровича (помертньо) — солдата
ПТАШКІНА Андрія Володимировича (помертньо) — солдата
РАБОЧОГО Олександра Миколайовича (помертньо) — старшого сержанта
РИБАЛКУ Яна Олеговича (помертньо) — солдата
РІЗВАНА Володимира Олексійовича (помертньо) — старшого солдата
РОМАНЕНКА Дмитра Віталійовича (помертньо) — старшого солдата
РОМАНОВСЬКОГО Валерія Станіславовича (помертньо) — старшого солдата
РОМАНЮКА Сергія Сергійовича (помертньо) — старшого сержанта
РУДЕНКА Максима Сергійовича (помертньо) — старшого солдата
РУДЕНКА Руслана Миколайовича (помертньо) — сержанта
САВРАНСЬКОГО Олексія Вікторовича (помертньо) — солдата
САМОЙЛЕНКА Олександра Сергійовича (помертньо) — солдата
САРКІСЯНА Георгія Альбертовича (помертньо) — солдата
САУСЯ Владислава Миколайовича (помертньо) — солдата
СЕВАСТЯНОВА Олександра Сергійовича (помертньо) — солдата
СЕЛІНА Дмитра Олексійовича (помертньо) — солдата
СІФОРОВА Андрія Івановича (помертньо) — солдата
СЛИВКУ Сергія Олександровича (помертньо) — молодшого сержанта

СЛУПСЬКОГО Олександра Івановича (помертньо) — молодшого сержанта
СНЕСАРЯ Романа Васильовича (помертньо) — сержанта
СОТНИКА Артема Миколайовича (помертньо) — солдата
СПИВАКА Олександра Васильовича (помертньо) — солдата
СТАЩЕНКА Леоніда Леонідовича (помертньо) — солдата
СТРИКАЛЯ Олександра Олександровича (помертньо) — солдата
СТУДЕНІКІНА Ігоря Олександровича (помертньо) — солдата
СУРАНОВИЧА Віктора Костянтиновича (помертньо) — солдата
ТЕРЕЩЕНКА Івана Павловича (помертньо) — солдата
ТИМОХІНА Олександра Петровича (помертньо) — солдата
ТИМОШЕНКА Вячеслава Сергійовича (помертньо) — старшого солдата
ТИНКА Бориса Адамовича (помертньо) — солдата
ТІМГАНОВА Максима Сергійовича (помертньо) — солдата
ТОЛМАЧОВА Єгора Михайловича (помертньо) — солдата
ТРИФОНОВА Євгена Вікторовича (помертньо) — солдата
ТУРОВСЬКОГО Олександра Вікторовича (помертньо) — солдата
УЖЕЙКА Анатолія Івановича (помертньо) — солдата
ФЕДОРОВА Славу Анатолійовича (помертньо) — старшого солдата
ХАЛАПОВА Веніаміна Рафаельовича (помертньо) — молодшого сержанта
ХАРЬКОВОГО Максима Ярославовича (помертньо) — солдата
ХИЖНЯКА Олександра Олександровича (помертньо) — солдата
ХРІСАНОВА Олександра Михайловича (помертньо) — солдата
ЦИМБАЛЮКА Сергія Петровича (помертньо) — солдата
ЧАПСІЄВА Едуарда Степановича (помертньо) — солдата
ЧЕМЕРИСА Юрія Вікторовича (помертньо) — старшого солдата
ЧЕРКАШИНА Дмитра Віталійовича (помертньо) — молодшого сержанта
ЧЕРНИЧЕНКА Євгена Сергійовича (помертньо) — старшого солдата
ЧЕРНОВА В'ячеслава Анатолійовича (помертньо) — солдата
ЧИМШИТА Микиту Романовича (помертньо) — молодшого сержанта
ЧУПНА Олександра Анатолійовича (помертньо) — солдата
ШАКІНА Андрія Васильовича (помертньо) — старшого солдата
ШВИДКОГО Дениса Олександровича (помертньо) — солдата
ШЕВЕЛЬОВА Віталія Олександровича — старшого солдата
ШЕВЧЕНКА Володимира Тарасовича (помертньо) — солдата
ШЕВЧЕНКА Євгенія Олександровича (помертньо) — молодшого сержанта
ШИМОНА Руслана Олександровича (помертньо) — солдата
ШИШКУ Михайла Миколайовича (помертньо) — солдата
ШТАНЬКА Олександра Івановича (помертньо) — старшого солдата
ШТЕФАНОВА Андрія Володимировича (помертньо) — солдата
ЯВНІКОВА Олександра Васильовича (помертньо) — старшого сержанта
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
ШЕМІГОНА Петра Петровича — лейтенанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

ЛИННИКА Ігоря Валентиновича — старшого лейтенанта
МАСЛОВА Станіслава Володимировича — лейтенанта
МАСНОГО Андрія Ярославовича — лейтенанта
ОРДАТІЯ Ярослава Ігоровича — лейтенанта
ПРИВАЛОВА Сергія Георгійовича — старшого лейтенанта
ПРЯДУНА Дмитра Сергійовича — лейтенанта
САВОЧКІНА Дмитра Олексійовича — капітана
СТРІЛЕЦЬКОГО Геннадія Івановича — старшого лейтенанта
ТЕЛЕГІНА Едуарда Михайловича — лейтенанта
ТЕРЕЩЕНКА Андрія Володимировича — лейтенанта
ЧОБАНЮКА Миколу Богдановича — майора.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

3 вересня 2023 року

*Додаток 2***[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №555/2023](#)**

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

ОСТАПЕНКА Олега Володимировича — полковника
ТИЩЕНКА Юрія Вікторовича — полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

АНДРОСОВА Олексія Івановича — бригадного генерала
ДАЦЕНКА Валерія Вікторовича — полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БОНДАРЕНКА Сергія Володимировича — підполковника
ГАСЮКА Володимира Олександровича — старшого лейтенанта
ГЛАДЧЕНКА Максима Павловича — старшого лейтенанта
КУЗЬМЕНКА Олександра Васильовича — майора
ЛИТВИНЕНКА Романа Юрійовича — підполковника
МОРДВАНЮКА Олександра Васильовича — підполковника
НАДЄІНА Олександра Олександровича — підполковника
НІКОЛЮКА Миколу Сергійовича — капітана
СМАЛЬКА Дмитра Олександровича — майора
СТРІЛЬЦЯ Назарія Геннадійовича — лейтенанта
ШТЕФЮКА Івана Васильовича — старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КОКОРУ Василя Сергійовича — лейтенанта
ЛЕВЧИКА Олександра Олександровича — солдата

НАЗАРЕНКА Андрія Олеговича — капітана
НЕЗДОЛІНА Ярослава Віталійовича — солдата
ЧЕПЛЯ Андрія Руслановича — старшого лейтенанта
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
БАЙДАКА Ігоря Анатолійовича (помертно) — солдата
БАНАХА Сергія Володимировича — капітана
БИКОВА Анатолія Миколайовича (помертно) — молодшого сержанта
БІЛАНЧУКА Василя Йосиповича (помертно) — старшого солдата
БОВДУЯ Романа Павловича (помертно) — старшого сержанта
ВАРЦАБ’ЮКА Михайла Петровича (помертно) — сержанта
ВЕЛЬДИМАНОВА Андрія Олександровича — капітана
ВОВКА Романа Станіславовича (помертно) — сержанта
ВЯЛОВА Артема Олексійовича (помертно) — солдата
ГАВРИЛЬЧЕНКА Андрія Вікторовича (помертно) — солдата
ГЕРАСЕМЮКА Олександра Івановича (помертно) — солдата
ГОРДІЙЧУКА Віктора Миколайовича (помертно) — старшого сержанта
ГУСЕЙНОВА Сергія Сергійовича — молодшого сержанта
ДЕНЬГУ Максима Олександровича (помертно) — солдата
ДОНЕНКА Романа Вікторовича — молодшого сержанта
ДРОНОВА Михайла В’ячеславовича — майора
ДУКУ Андрія Олександровича — сержанта
ЖМЕНЬКА Дениса Євгеновича — лейтенанта
ЗАВЕРШИНСЬКОГО Івана Едуардовича — сержанта
ЗАЯРНОГО Євгена Анатолійовича (помертно) — солдата
ЗЕЛІНСЬКОГО Олександра Анатолійовича (помертно) — солдата
КАМЛИКА Григорія Григоровича (помертно) — молодшого сержанта
КЛИМЕНКА Олександра Михайловича — солдата
КЛОЧКА Юрія Анатолійовича (помертно) — старшого солдата
КОЛОСА Романа Миколайовича — старшого солдата
КОРНІЄНКА Ігоря Сергійовича — старшого солдата
КРАШЕВСЬКОГО Андрія Олександровича — лейтенанта
КУЛИКА Олексія Сергійовича — солдата
ЛІСА Євгена Михайловича (помертно) — старшого солдата
МАЛЬЦЕВА Максима Сергійовича — солдата
МАРТИМ’ЯНОВА Сергія Володимировича — капітана
МАХНА Павла Валерійовича (помертно) — сержанта
МАЦКАНА Василя Васильовича — старшого солдата
МИКИТИШИНА Володимира Васильовича (помертно) — солдата
МІХНА Михайла Олександровича (помертно) — старшого сержанта
МІШКОЯ Романа Миколайовича (помертно) — солдата
МУЗИРУ Руслана Валерійовича — капітана
НАЙТА Джека Ентоні — солдата
НОВАЧЕНКА Сергія Вікторовича (помертно) — солдата

ОВАКІМЯНА Станіслава Ігоровича — молодшого лейтенанта
ОМЕЛЬЧЕНКА Володимира Сергійовича (помертно) — солдата
ОМЕЛЬЧУКА Сергія Олександровича (помертно) — солдата
ПАСЬКА Юрія Станіславовича (помертно) — солдата
ПОВОДА Артема Борисовича (помертно) — солдата
ПОЛЯНКА Романа Анатолійовича (помертно) — старшого солдата
САВЕНКОВА Сергія Сергійовича — старшого солдата
СКОРИКА Василя Володимировича — солдата
СЕЛЕДЦОВА Романа Віталійовича — старшого сержанта
СЕМЕНЮКА Богдана Григоровича — молодшого сержанта
СИДОРОВА Віталія Євгенійовича (помертно) — молодшого сержанта
СКРЕПЧУКА Івана Вікторовича — молодшого сержанта
ТАРАНОВА Андрія Вікторовича — молодшого сержанта
ТИЩУКА Володимира Миколайовича — молодшого сержанта
УЛЬЯНИЧА Віталія Володимировича — молодшого лейтенанта
ШАВОЛІНА Олександра Андрійовича (помертно) — сержанта
ЯКОВЛЄВА Василя Івановича (помертно) — молодшого сержанта

Нагородити орденом Данила Галицького
СУКА Олександра Петровича — полковника
ЧЕКЕРЛАНА Євгена Сергійовича — капітана

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БАРАНОВСЬКОГО Івана Миколайовича — лейтенанта
БОГДАНОВА Євгена Володимировича — сержанта
БОЙЧУКА Миколу Миколайовича — молодшого сержанта
БУБЕНЦОВА Андрія Миколайовича — солдата
ГОРБА Віталія Володимировича — солдата
ГУТОРА Данила Руслановича — лейтенанта
ДОМАШЕНКА Василя Васильовича — майора
ЗАЙЧЕНКА Максима Олександровича — солдата
ЗЛОБІНА Даниїла Вадимовича — солдата
ІВАНОВА Євгена Володимировича — молодшого сержанта
КАШПУРА Владислава Миколайовича — капітана
КОВАЛЬЧУКА Дмитра Валерійовича — молодшого сержанта
КОВАЛЬЧУКА Олександра Анатолійовича — молодшого сержанта
КОЛІЯ Сергія Олександровича — старшого солдата
КОРНЄВА Віктора Юрійовича — молодшого лейтенанта
КРЕТІНІНА Михайла Миколайовича — солдата
КУЗІНА Романа Олександровича — старшого майстер-сержанта
МАСЛОВА Іллю Ігоровича — старшого солдата
МОНАСТИРЬОВА Андрія Вячеславовича — солдата
ПАТАПОВА Сергія Миколайовича — полковника
ПЕТРЕНКА Сергія Вікторовича — молодшого сержанта
РАБОЩУКА Віталія Олександровича — старшого солдата

РЯБЦЕВА Сергія Павловича — солдата
СЕМЕНЮКА Артема Вікторовича — старшого лейтенанта
ХОМЕНКА Руслана Віталійовича — лейтенанта
ШАДУРУ Сергія Вікторовича — солдата
ШЕВЧЕНКА Кирила Володимировича — старшого сержанта
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БАБІЧЕНКА Максима Васильовича — старшого солдата
БЕЗКОРОВАЙНОГО Сергія Васильовича — старшого сержанта
БЄЛОВА Володимира Валерійовича — старшого лейтенанта
БІЛОУСА Кирила Юрійовича — солдата
БОЖКА Антона Віталійовича — штаб-сержанта
БОРИСОВСЬКОГО Валерія Борисовича — старшого солдата
БУРКОВСЬКОГО Максима Володимировича — старшого сержанта
ВАЩЕНКА Володимира Віталійовича — головного сержанта
ВАЩУКА Олексія Сергійовича — молодшого сержанта
ВЕРЦЮХА Івана Володимировича — солдата
ВОЛОКА Сергія Миколайовича — старшого солдата
ГАРЬКАВОГО Павла Григоровича — солдата
ГЛУШКА Дмитра Володимировича — солдата
ГНЄДКОВА Євгена Андрійовича — старшого солдата
ГОЛІКА Максима Анатолійовича — солдата
ГРИНЬКОВА Романа Володимировича — солдата
ДАВИДЕНКА Сергія Володимировича — старшого солдата
ДЕГТЯРА Володимира Володимировича — молодшого сержанта
ДЕНИСОВА Дмитра Олексійовича — солдата
ДЕРЕБАСА Сергія Миколайовича — солдата
ДЄДИКА Артема Ігоревича — солдата
ДОБРОВА Данила Геннадійовича — солдата
ДОЛГОВА Олександра Віталійовича — молодшого сержанта
ЄФРЕМОВА Євгена Володимировича — старшого солдата
ЗАВІЙСЬКОГО Олександра Федоровича — старшого сержанта
ЗВЯГІНА Олександра Олександровича — старшого солдата
ЗЮЗІНА Сергія Олександровича — солдата
ІВАНЧИШИНА Євгена Петровича — старшого солдата
ІГНАТЬЄВА Валерія Васильовича — старшого солдата
КАБАНОВА Сергія Олеговича — старшого солдата
КАЛАШНІКОВА Володимира Олександровича — солдата
КАПУРУ Андрія Івановича — солдата
КАРНАФЕЛЯ Олександра Сергійовича — старшого солдата
КАСЬЯНЕНКА Якова Олександровича — солдата
КЛІМОВИЧА Віталія Володимировича — головного сержанта
КОБУ Дмитра Володимировича — солдата
КОБЗИСТОГО Володимира Юрійовича — солдата

КОВАЛЕНКА Олександра Юрійовича — солдата
КОРНЄЄВА Віктора Олександровича — старшого солдата
КОРОТКОГО Дмитра Вячеславовича — солдата
КОРЯКІНА Андрія Анатолійовича — сержанта
КРАСАТЮКА Олега Олександровича — старшого солдата
КРИВЕНКА Віталія Григоровича — молодшого сержанта
КРИВОНОСА Олександра Дмитровича — солдата
КРЯЧУНА Владислава Сергійовича — солдата
КУЧМУ Сергія Володимировича — молодшого сержанта
КУШНАРЬОВА Андрія Вікторовича — старшого солдата
КУШНІРА Максима Володимировича — старшого солдата
ЛАЗАРЬОНКА Марка Юрійовича — молодшого сержанта
ЛАТИШОВА Бориса Геннадійовича — старшого солдата
ЛІСУНОВА Олексія Миколайовича — штаб-сержанта
ЛОКАЗЮКА Костянтина Вікторовича — солдата
ЛУКАСЕВИЧА Ігоря Олександровича — головного сержанта
ЛУК'ЯНОВА Віктора Володимировича — старшого солдата
МАЛОГО Дмитра Сергійовича — солдата
МЕДВЕДЄВА Олександра Володимировича — солдата
МЕЛЬНИКА Олега Петровича — солдата
МІРОШНІЧЕНКА Андрія Миколайовича — солдата
МОІСЕЄНКА Сергія Михайловича — солдата
МУРАЛЯ Віталія Мироновича — солдата
МУЩЕНКА Олександра Івановича — солдата
НАЗАРОВА Олега Павловича — старшого сержанта
НЕЧАЯ Арсенія Олеговича — молодшого лейтенанта
ОВЧАРЕНКА Дмитра Володимировича — солдата
ПАВЛЮЧЕНКА Валерія Володимировича — солдата
ПАЛЬОКА Іллю Володимировича — старшого солдата
ПЕРЕВЕРЗЄВА Юрія Олександровича — солдата
ПЕТРЕНКА Олексія Івановича — старшого лейтенанта
РАЦИБАРСЬКОГО Володимира Руслановича — солдата
РОЖКА Олександра Анатолійовича — молодшого сержанта
РУРАКА Миколу Богдановича — солдата
СЕМЕНІХІНА Вячеслава Юрійовича — солдата
СИВОДІДА Юрія Анатолійовича — капітана
СІХАРУЛІДЗЕ Гурама — солдата
СОЛОВ'Я Андрія Сергійовича — солдата
СТРИЖЕНКА Ігоря Володимировича — старшого солдата
ТЕРЕЩЕНКА Владислава Владиславовича — солдата
ТКАЧУКА Дениса Вадимовича — солдата
ХОДАКОВСЬКОГО Євгенія Вікторовича — солдата
ЦЬОМКАЛА Юрія Михайловича — солдата

ЧЕРТКОВА Олексія Васильовича — солдата
ЧОРНОГО Олега Станіславовича — солдата
ЧУДІНОВИЧА Анатолія Степановича — солдата
ШАЛАЄВА Анатолія Євгенійовича — солдата
ЩЕРБИНУ Андрія Миколайовича — старшого солдата
ЯЩЬКОГО Дмитра Олеговича — солдата
ЯКОВЕНКА Олександра Миколайовича — солдата
ЯКОВЛЕВА Сергія Олександровича — старшого солдата.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
3 вересня 2023 року

Додаток 3

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №565/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України членів національної збірної команди України на III Європейських іграх

За досягнення високих спортивних результатів на III Європейських іграх у м.Краківі (Республіка Польща), виявлені самовідданість та волю до перемоги, піднесення міжнародного авторитету України **постановляю:**

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого IV ступеня

ХАРЛАН Ольгу Геннадіївну — чемпіонку з фехтування

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня

КОСТЕВИЧ Олену Дмитрівну — чемпіонку та бронзову призерку зі стрільби кульової

ЛЮБЧЕНКА Ігоря Вікторовича — чемпіона з тайландського боксу Муей Тай

Нагородити орденом «За заслуги» I ступеня

ПРИЙМАЧОВА Олега Миколайовича — чемпіона з тайландського боксу Муей Тай

Нагородити орденом «За заслуги» II ступеня

КУХАРИКА Олега Володимировича — чемпіона та срібного призера з веслування на байдарках і каное

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня

БОЛЮХА Кірілла Сергійовича — дворазового чемпіона зі стрибків у воду

ЄФІМЕНКА Олександра Ігоровича — чемпіона з тайландського боксу Муей Тай

ЗАПЛИТНОГО Андрія Ярославовича — чемпіона з карате

КОЛОДІЯ Олега Едуардовича — чемпіона зі стрибків у воду

КОНОВАЛОВА Данила Вячеславовича — дворазового чемпіона зі стрибків у воду

КОРОСТИЛЬОВА Павла Сергійовича — чемпіона зі стрільби кульової

СЕРЕДУ Олексія Вікторовича — дворазового чемпіона зі стрибків у воду

ТЕРЛЮГУ Анжеліку Володимирівну — чемпіонку з карате

ТРУНОВА Ігоря Сергійовича — чемпіона та срібного призера з веслування на байдарках і каное

Нагородити орденом княгині Ольги I ступеня

КРОЛЬ Наталію Олександрівну — чемпіонку з легкої атлетики

Нагородити орденом княгині Ольги II ступеня

БЕХ-РОМАНЧУК Марину Олександрівну — чемпіонку з легкої атлетики

ЛУЗАН Людмилу Володимирівну — дворазову чемпіонку та срібну призерку з веслування на байдарках і каное

МАГУЧІХ Ярославу Олексіївну — чемпіонку з легкої атлетики

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

БАЙЛО Ксенію Олегівну — дворазову чемпіонку та срібну призерку зі стрибків у воду

БЕЖУРУ Джоан Фейбі Роннієвну — чемпіонку з фехтування

КОРОСТИЛЬОВУ Юлію Сергіївну — дворазову чемпіонку зі стрільби кульової

НІМЕЦЬ Анастасію Романівну — чемпіонку зі стрільби кульової

ПИСЬМЕНСЬКУ Анну Сергіївну — чемпіонку зі стрибків у воду

ТЕРЕТУ Валерію Сергіївну — чемпіонку з веслування на байдарках і каное

УС Вікторію Володимирівну — чемпіонку з веслувального слалому

Нагородити медаллю «За працю і звитягу»

АЛЕКСІВУ Владиславу Антонівну — дворазову срібну призерку з плавання синхронного

АЛЕКСІВУ Марину Антонівну — дворазову срібну призерку з плавання синхронного

БАБЕНКО Таїсію Олександрівну — срібну призерку з пляжного футболу

БРИКОВА Тимура Віталійовича — срібного призера з кікбоксингу ВАКО

ВАСИЛЮК Ірину Василівну — срібну призерку з пляжного футболу

ВИПАСНЯК Мирославу Григорівну — срібну призерку з пляжного футболу

ГРИШКО Вероніку Ігорівну — срібну призерку з плавання синхронного

ДАНИЛЕНКА Дмитра Ігоровича — срібного призера з веслування на байдарках і каное

ДЕХТЯР Юлію Василівну — срібну призерку з пляжного футболу

ДУБИЦЬКУ Ірину Валеріївну — срібну призерку з пляжного футболу

ЕСМАН Соф'ю Олексіївну — срібну призерку зі стрибків у воду

КИРИЛЬЧУК Альону Миколаївну — срібну призерку з пляжного футболу

КИСЛОВУ Вікторію Віталіївну — срібну призерку з пляжного футболу

КЛІПАЧЕНКО Анастасію Олександрівну — срібну призерку з пляжного футболу

КОЖОКАРЯ Івана Костянтиновича — срібного призера зі стрільби з лука

КОСТЮК Юлію Сергіївну — срібну призерку з пляжного футболу

КОХАНА Михайла Сергійовича — срібного призера з легкої атлетики

МЕЛЬНИКА Артема Павловича — бронзового призера з кікбоксингу ВАКО

МИКИТАСЯ Владислава Володимировича — бронзового призера з таїландського боксу Муей Тай
МИХАЙЛЕНКО Анастасію Віталіївну — бронзову призерку з таїландського боксу Муей Тай
МОШИНСЬКУ Дар'ю Русланівну — срібну призерку з плавання синхронного
ОВЧИННІКОВУ Ангеліну Олександрівну — срібну призерку з плавання синхронного
ПАВЛОВУ Анастасію Владиславівну — срібну призерку зі стрільби з лука
ПОНОМАРЕНКО Анну Олександрівну — срібну призерку з брейкінгу
СЕМИКІНА Івана Олексійовича — срібного призера з веслування на байдарках і каное
СЕРЬОГІНУ Аніту Артурівну — срібну призерку з карате
СКУРІХІНА Єгора Олександровича — срібного призера з таїландського боксу Муей Тай
СТАНКЕВИЧА Володимира Володимировича — бронзового призера з фехтування
ТЕРЕХ Анастасію Ігорівну — срібну призерку з пляжного футболу
ТИХОНОВУ Марію В'ячеславівну — срібну призерку з пляжного футболу
ТИЩЕНКО Валерію Євгеніївну — срібну призерку з плавання синхронного
ФЄДІНУ Марту Вадимівну — срібну призерку з плавання синхронного
ФЕЛЬФНЕРА Артура Сергійовича — бронзового призера з легкої атлетики
ФІЛПОВА Нікіту Сергійовича — бронзового призера з карате
ШЕПЕЛЄВА Владислава Володимировича — бронзового призера з легкої атлетики
ШМОНІНУ Анастасію Вікторівну — срібну призерку з плавання синхронного
ШУЛЬГУ Анну Василівну — срібну призерку з пляжного футболу.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
7 вересня 2023 року

Додаток 4

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №566/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня українського кіно

За вагомий особистий внесок у розвиток української кінематографії, заслуги у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, багаторічну сумлінну працю **постановляю:**

Нагородити орденом "За заслуги" III ступеня

БОБАЛА-ЯРЕМЧУКА Олега Михайловича (померло) - режисера

БОНДАРЕВА Дениса Сергійовича (померло) - актора, каскадера

ДЕВІЗОРОВА Максима Володимировича - актора

КРАВЧУКА Володимира Вікторовича - актора
МАЛАМУЖА Олега Анатолійовича - режисера
НОГІНА Андрія Миколайовича - продюсера
ОНИСЬКА Віктора Петровича (помертно) - режисера
ПОПЕНКА Геннадія Миколайовича - актора
СВІТЛИЧНОГО Євгена Володимировича (помертно) - актора
СУВОРОВА Олександра Миколайовича (помертно) - постановника
ХІЛЬСЬКОГО Олексія Юрійовича (помертно) - актора
ЧОРНОГО Володимира Анатолійовича (помертно) - художника-декоратора

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

КОСТЮК Ірину Анатоліївну - продюсера

Присвоїти почесні звання:

"ЗАСЛУЖЕНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ"

ЛНАРТОВИЧУ Дмитру Костянтиновичу - акторові

"ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ"

ВРОДІ Марині Анатоліївні - кінорежисерові, сценаристу.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

8 вересня 2023 року

Додаток 5

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №573/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

АНДРІЄНКА Юрія Олександровича — полковника

КНИЖНИКА Олега Володимировича — полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

БИРЧЕНКА Дениса Євгенійовича — старшого лейтенанта

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БАРДЗІЯ Василя Ігоровича (помертно) — лейтенанта

ЖИВОТЧЕНКА Романа Григоровича — полковника

КАМИШЕНКА Дмитра Олексійовича — майора

САВЧУКА Володимира Петровича (помертно) — старшого лейтенанта

ЧЕРЕВКА Андрія Володимировича (помертно) — молодшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

МИХАЙЛЮКА Антона Петровича — старшого солдата

ОРЛЯНСЬКОГО Віктора Олександровича — штаб-сержанта

ПИЛИПЧУКА Миколу Михайловича (помертно) — сержанта

ПРИМОЧЕНКА Бориса Костянтиновича — старшого лейтенанта

ТРАЧУКА Владислава Васильовича — старшого солдата

ЯРЕМЕНКА Олександра Сергійовича — старшого солдата
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
БАЗИЛЕВИЧА Артема Федоровича (помертно) — солдата
БАЙБУЛОВА Олександра Валерійовича — солдата
БАКУНЦЯ В’ячеслава Володимировича (помертно) — солдата
БАСАНЦЯ Владислава Ігоровича (помертно) — сержанта
БАТЕНКА Вячеслава Геннадійовича — старшого солдата
БАТОВСЬКОГО Володимира Уліяновича (помертно) — солдата
БЕСАГУ Олега Васильовича (помертно) — солдата
БЄЛОЗЬОРОВА Сергія Анатолійовича (помертно) — солдата
БІБІКОВА Анатолія Анатолійовича (помертно) — штаб-сержанта
БЛІСКА Олександра Сергійовича (помертно) — старшину
БОВСУНОВСЬКОГО Ігоря Івановича (помертно) — солдата
БОГДАНОВА Данила Івановича (помертно) — солдата
БОГДАНЮКА Євгена Руслановича — солдата
БОНДАРЧУКА Сергія Петровича (помертно) — молодшого сержанта
БОНДАРЯ Артема Юрійовича (помертно) — солдата
БОРДЕАНУ Сергія Пантелейовича (помертно) — солдата
ВАЛИЛА Тараса Васильовича (помертно) — старшого сержанта
ВЛАСОВА Івана Васильовича (помертно) — солдата
ВЛАСЮКА Миколу Руслановича (помертно) — старшого солдата
ВОЙНУ Сергія Васильовича (помертно) — солдата
ВОЙТЮКА Богдана Олександровича — капітана
ВОРОНЦОВА Сергія Миколайовича — старшого солдата
ГАНЗЮКА Григорія Олександровича (помертно) — солдата
ГЕРМАНА Дмитра Вікторовича (помертно) — солдата
ГРИДЖУКА Миколу Васильовича (помертно) — сержанта
ГРИЦАЙЧУКА Олега Вікторовича (помертно) — старшого солдата
ГУСЄВА Дмитра Сергійовича — молодшого сержанта
ДМИТРУКА Івана Івановича (помертно) — солдата
ДОЛГОГО Юрія Івановича (помертно) — солдата
ДОНИЧА Олександра Івановича (помертно) — солдата
ЄРМАКОВА Владислава Олександровича — старшого солдата
ЖУКОВА Олександра Євгеновича — капітана
ЗАВ’ЯЛОВА Сергія Вікторовича (помертно) — солдата
ЗАВЕРТАЄВА Михайла Ігоровича — солдата
ЗАСЄДКА Віктора Григоровича (помертно) — штаб-сержанта
ЗЕЛІСКА Івана Васильовича (помертно) — солдата
ЗОСИМА Дмитра Миколайовича — молодшого сержанта
ІВАНІВА Степана Миколайовича (помертно) — солдата
ІВАНЧЕНКА Олександра Петровича (помертно) — солдата
ІВАСЯ Михайла Ярославовича (помертно) — солдата
КАЗІМІРА Олексія Володимировича — старшого сержанта

КАЛИНЕВИЧА Михайла Ярославовича (помертньо) — солдата
КАЛИНУ Ростислава Васильовича (помертньо) — солдата
КАТРЮКА Віталія Васильовича (помертньо) — сержанта
КИЛЬНИКА Андрія Васильовича (помертньо) — солдата
КИРИЛЮКА Юрія Вячеславовича (помертньо) — старшого солдата
КІТЧАКА Вадима Миколайовича (помертньо) — молодшого сержанта
КОВАЛЬСЬКОГО Володимира Васильовича (помертньо) — старшого солдата
КОВАЛЬЧУКА Юрія Миколайовича — старшого солдата
КОВБА Андрія Сергійовича (помертньо) — солдата
КОЗАЧКА Олексія Васильовича (помертньо) — молодшого сержанта
КОЗАЧУКА Віталія Петровича (помертньо) — солдата
КОРОЛЮКА Ярослава Васильовича (помертньо) — солдата
КРАВЦЯ Андрія Дмитровича (помертньо) — старшого сержанта
КУЗЬМИЧА Миколу Анатолійовича (помертньо) — старшого солдата
КУЛЄПОВА Євгена Олександровича (помертньо) — солдата
КУТНЬОГО Олександра Вікторовича — майора
КУЧЕРА Євгенія Олександровича (помертньо) — солдата
КУЧМАНЮКА Сергія Сергійовича — старшого лейтенанта
ЛАВРОВА Максима Володимировича (помертньо) — солдата
ЛАГОДНОГО Івана Миколайовича (помертньо) — солдата
ЛИПКУ Михайла Івановича (помертньо) — старшину
ЛЬВОВА Олександра Олександровича — старшого сержанта
ЛЯШУКА Олександра Івановича (помертньо) — солдата
МАЗУРКЕВИЧА Назарія Михайловича (помертньо) — солдата
МАКАРЧУКА Віталія Олександровича (помертньо) — солдата
МАКЄЄВА Євгена Юрійовича (помертньо) — солдата
МАРТИНЮКА Віктора Миколайовича (помертньо) — молодшого сержанта
МАСІНА Миколу Миколайовича (помертньо) — солдата
МАТВІЙКА Андрія Юрійовича — молодшого сержанта
МАТЕЙЧУКА Сергія Орестовича (помертньо) — головного сержанта
МАХНА Олександра Борисовича (помертньо) — молодшого сержанта
МЕЛЬНИКА Андрія Васильовича (помертньо) — старшого солдата
МЕЛЬНИКА Романа Олександровича (помертньо) — солдата
МЕЛЬНИЧУКА Євгена Анатолійовича (помертньо) — солдата
МІНУГАЛІЄВА Івана Васильовича (помертньо) — солдата
МІЩЕНКА Василя Васильовича (помертньо) — солдата
МОЗІЛЯ Андрія Володимировича (помертньо) — солдата
МОРГУНА Ігоря Олексійовича (помертньо) — старшого сержанта
МОЦКА Миколу Костянтинівича (помертньо) — старшого солдата
МУРАШКА Михайла Володимировича (помертньо) — солдата
НАУМЧУКА Олександра Івановича — капітана
НИКОЛИНА Василя Леонтійовича (помертньо) — молодшого сержанта

НІКІТІНА Дмитра Юрійовича — солдата
НІНЕВСЬКОГО Олександра Альбертовича — старшого сержанта
НІНЬОВСЬКОГО Олександра Дмитровича (помертно) — старшого солдата
НІСТРЯНА Георгія Олексійовича (помертно) — солдата
ОЛІЩУКА Олександра Ігоровича (помертно) — солдата
ОНУФРИКА Миколу Петровича (помертно) — солдата
ОРЛОВА Антона Олександровича — молодшого сержанта
ОСНАЧА Олега Миколайовича (помертно) — молодшого сержанта
ПАНАСЕНКА Ігоря Олексійовича (помертно) — старшого солдата
ПЕТРІВА Михайла Романовича (помертно) — старшого солдата
ПЕТРІВА Степана Володимировича (помертно) — солдата
ПІТИЛЯКА Василя Васильовича (помертно) — солдата
ПІЧКУ Анатолія Павловича — старшого солдата
ПЛИСКУ Олександра Федоровича (помертно) — сержанта
ПОНОМАРЕНКА Олександра Олексійовича (помертно) — солдата
ПОТАПЧУКА Валерія Михайловича (помертно) — солдата
ПРОХНЕВИЧА Євгена Геннадійовича (помертно) — солдата
ПУЛЬБЕРГА Богдана Олександровича (помертно) — солдата
РАЩУПКІНА Олександра Георгійовича (помертно) — солдата
РИБАЛЬСЬКОГО Віталія Григоровича (помертно) — солдата
РОШКАНЮКА Василя Васильовича (помертно) — штаб-сержанта
САВЧУКА Анатолія Віталійовича (помертно) — солдата
САМОЙЛИКА Олександра Григоровича (помертно) — солдата
СЕМЕНКА Сергія Володимировича (помертно) — сержанта
СЕМІСАЛА Валерія Леонідовича — старшого солдата
СОКАЧА Михайла Михайловича (помертно) — старшого солдата
СОНДАКА Андрія Михайловича (помертно) — старшого солдата
СОРОКУ Сергія Володимировича (помертно) — солдата
СОШКА Артема Володимировича — старшого солдата
СТАХНА Сергія Сергійовича (помертно) — солдата
СТЕПУРУ Геннадія Володимировича (помертно) — старшого солдата
СТОРОЖУКА Андрія Вікторовича — старшого солдата
СУХОГО Володимира Івановича (помертно) — солдата
ТИМОНІНА Ярослава Валентиновича (помертно) — солдата
ТКАЧУКА Василя Ярославовича (помертно) — старшого солдата
ТУБОЛЬЦЕВА Євгена Івановича — молодшого сержанта
УСАЧУКА Богдана Анатолійовича (помертно) — солдата
ФЕДОРЦЯ Ярослава Володимировича (помертно) — солдата
ФІРУ Віталія Ігоровича (помертно) — солдата
ХОМИНА Василя Зіновійовича (помертно) — старшого солдата
ХРИСТАНА Ігоря Михайловича (помертно) — солдата
ЧЕРНЕЯ Дмитра Івановича (помертно) — солдата
ШВОРАКА Анатолія Івановича (помертно) — сержанта

ШЕВЧУКА Ігоря Володимировича (помертньо) — солдата
ШИРКА Віталія Павловича (помертньо) — солдата
ШУТЯКА Олега Станіславовича (помертньо) — старшого солдата
ЮЩИШИНА Сергія Олександровича (помертньо) — старшого солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
РИХЛІЦЬКОГО Миколу Володимировича — старшого лейтенанта медичної
служби
СОКОЛОВСЬКОГО Руслана Пилиповича — полковника
ТОКАРЧУКА Олега Володимировича — капітана медичної служби
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БОГМУ Олега Богдановича — солдата
БОХНАКА Антона Івановича — старшого лейтенанта
ВАСИЛЕНКА Володимира Леонідовича — майора
ВАСІЛЬЧКОВА Дмитра Вячеславовича — молодшого сержанта
ВДОВЕНКА Михайла Олександровича — старшого солдата
ВИШНЕВСЬКОГО Сергія Анатолійовича — солдата
ГАКАЛА Миколу Івановича — старшого солдата
ГАРАЩЕНКА Максима Івановича — солдата
ГОЛУБЕНКА Дмитра Сергійовича — молодшого сержанта
ГОНЧАРОВА Владислава Олексійовича — молодшого сержанта
ДЯЧЕНКА Андрія Михайловича — старшого солдата
КАЗЮКА Миколу Івановича — штаб-сержанта
КАРПЕНКА Костянтина Вікторовича — сержанта
КІТА Володимира Ярославовича — майора
КОЛЕСНИКОВА Олександра Георгійовича — старшого солдата
ЛАСТІВКУ Анатолія Михайловича — солдата
МАЙСТРУКА Василя Степановича — старшого солдата
МРУЦЯ Олега Сергійовича — старшого солдата
МУРАЛЯ Володимира Ігоровича — молодшого сержанта
ОВЧИННИКОВА Дмитра Олеговича — старшого солдата
ОТРИЩЕНКА Євгена Володимировича — старшого солдата
ПАВЛЕНКА Артема Вікторовича — солдата
ПОЛОЗОВА Олександра Миколайовича — старшого солдата
ПОЛЮГУ Максима Васильовича — солдата
РОГАЧА Володимира Володимировича — солдата
СИДОРЕНКА Олега Івановича — сержанта
СТЕМПНЯКА Олега Петровича — старшого солдата
СТЕПАНЕНКА Владислава Олеговича — молодшого сержанта
УКРАЇНЦЯ Руслана Олександровича — капітана
ХОМУ Василя Васильовича — старшого солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БІЛОГО Сергія Валентиновича — старшого солдата
БОРЩЕВСЬКОГО Анатолія Вікторовича — старшого лейтенанта

ГАРБАРЧУКА Петра Леонідовича (помертньо) — старшого солдата
ГОНЧАРИКА Едуарда Володимировича — солдата
ДОНІЧЕНКА Володимира Романовича — капітана
ІМШЕНЕЦЬКОГО Сергія Миколайовича (помертньо) — солдата
КОВАЛЯ Олександра Володимировича — старшого солдата
КРАМАРА Анатолія Петровича (помертньо) — солдата
МАЙДАНА Сергія Івановича (помертньо) — солдата
ОМЕЛЬЧУКА Олега Кузьмича (помертньо) — сержанта
ОСІПЧУКА Олега Володимировича — сержанта
ПАЛАМАРА Ігоря Степановича (помертньо) — старшого солдата
РИБЧЕНКА Миколу Івановича (помертньо) — солдата
РУБАНСЬКОГО Романа Григоровича — старшого сержанта
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
МАКАРИЧАКА Павла Івановича — майора медичної служби.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
8 вересня 2023 року